

Ενδεικτικά θέματα (με ενδεικτικές λύσεις / απαντήσεις) για τη δοκιμασία / τεστ εισαγωγής από τα Δημοτικά στα Πρότυπα Πειραματικά Γυμνάσια

Ενδεικτικά Θέματα Κατανόησης Κειμένων Ελληνικής Γλώσσας

ΘΕΜΑ 1

Σε κόμα η λίμνη Αράλη

Η λίμνη Αράλη, αυτή η θάλασσα που βρίσκεται στα νότια της Ρωσίας, περικυκλωμένη από ερήμους, αποτελούσε κάποτε καταφύγιο πλούσιας χλωρίδας και πανίδας και είχε έκταση όσο δύο φορές το Βέλγιο. Σήμερα έχει μειωθεί κατά το ήμισυ, ενώ το λιμάνι της βρίσκεται σε απόσταση 80 χιλιομέτρων από τη θάλασσα. Τι συνέβη; Η πρώην σοβιετική κυβέρνηση αποφάσισε πριν από πενήντα χρόνια να αντικαταστήσει τις παραδοσιακές καλλιέργειες με την καλλιέργεια του βαμβακιού, που απαιτεί πολύ νερό. Τα ποτάμια που τροφοδοτούσαν την Αράλη έγιναν αντικείμενα εκμετάλλευσης σε τέτοιο βαθμό, που το ένα από αυτά στέρηψε εντελώς. Τα νερά της Αράλης έχουν πλέον τέσσερις φορές περισσότερο αλάτι από ό,τι στο παρελθόν και κανένα είδος θαλάσσιας ζωής δεν μπορεί να επιβιώσει. Με ξηρότερο κλίμα, το έδαφος και το νερό γέμισαν φυτοφάρμακα και η ζωή έγινε δύσκολη για τους κατοίκους της περιοχής.

Βερονίκ Κορζιμπέ, Η Πράσινη Εγκυκλοπαίδεια, μτφρ. Σέτη Λεπίδα, εικονογράφηση: Κριστόφ Μπες, εκδ. Παπαδόπουλος, Αθήνα, 2008 (διασκευή)

Αράλη: από λίμνη έγινε πια έρημος

Ο αέρας χτυπά με βία τέσσερα παλιά σοβιετικά πλοία δεμένα στη λίμνη Αράλη, εκεί όπου κάποτε στο παρελθόν άκμαζε ένα ψαροχώρι γεμάτο ζωή. Σήμερα τα πράγματα έχουν αλλάξει και στο λιμάνι Αράλσκ δεν υπάρχει ούτε μία σταγόνα νερό για δείγμα. Αυτό είναι το μελαγχολικό αποτέλεσμα δεκαετιών σοβιετικών πειραματισμών με τη φύση, πειραματισμών που μετέτρεψαν τη λίμνη Αράλη σε μία απόκοσμη έρημο καλυμμένη με αλάτι. Στο ένα σκαρί κάποιος νεαρός έχει γράψει τη λέξη «Αποκάλυψη». Γύρω γύρω αγελάδες αναζητούν το ελάχιστο χορτάρι που φύεται στον πάλαι ποτέ πυθμένα, εκεί όπου παλιότερα τα πλοία ξεφόρτωναν εμπορεύματα και επιβάτες. «Όλα αυτά που βλέπετε εδώ ήταν καλυμμένα από το νερό», εξηγεί ο Αμανζόλ Ζολμαγκανμπέτ, κάτοικος της περιοχής, που πλησιάζει πια τα εβδομήντα, δείχνοντας με το χέρι την έρημο που ζώνει το Αράλσκ. «Όλοι κλάψαμε όταν εξαφανίστηκε η θάλασσα. Και εγώ έκλαψα, γιατί αυτός είναι ο τόπος που μεγάλωσα».

www.kathimerini.gr, 25/6/2008

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Σύμφωνα με τα κείμενα, ποια είναι η πρωταρχική αιτία της σημερινής κατάστασης στην Αράλη; Σημειώστε με Χ τη σωστή απάντηση.

- α) Η αύξηση της εμπορικής αξίας του βαμβακιού
- β) Η εγκατάλειψη των παραδοσιακών καλλιεργειών
- γ) Η ερημοποίηση του περιβάλλοντος
- δ) Η εξαφάνιση της χλωρίδας και της πανίδας

2. Ξαναγράψτε τις προτάσεις χωρίς να αλλάξετε το νόημά τους.

Τα ποτάμια τροφοδοτούσαν την Αράλη. →

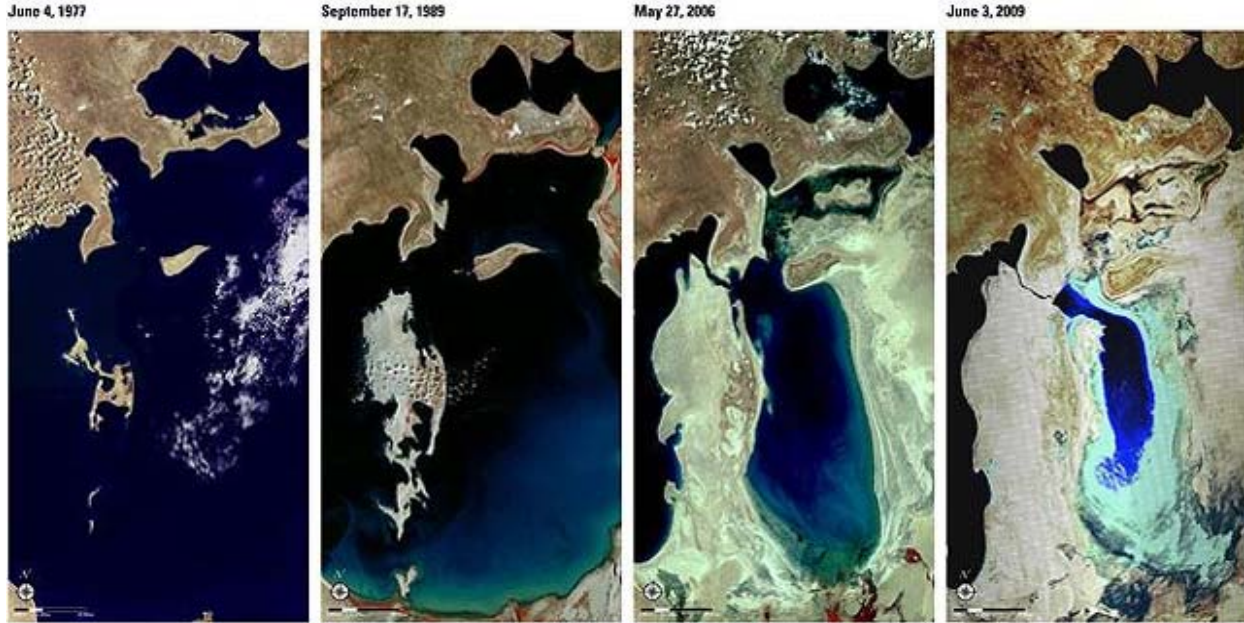
Η Αράλη _____

Τα πάντα είχαν καλυφθεί από το νερό. →

Το νερό _____

3. Βλέπετε μια σειρά δορυφορικών φωτογραφιών της λίμνης Αράλης. Δείχνουν πώς το νερό της λίμνης μειωνόταν από το 1977 έως το 2009 και σταδιακά έδινε τη θέση του σε μια έρημο καλυμμένη από αλάτι. Παρατηρήστε και περιγράψτε τις φωτογραφίες χρησιμοποιώντας τις παρακάτω φράσεις που δηλώνουν χρόνο.

το 1977...
καθώς περνούσαν τα χρόνια...
σιγά σιγά...
τον Ιούνιο του 2009...

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Σύμφωνα με τα κείμενα, ποια είναι η πρωταρχική αιτία της σημερινής κατάστασης στην Αράλη; Σημειώστε με Χ τη σωστή απάντηση.

α) Η αύξηση της εμπορικής αξίας του βαμβακιού

β) Η εγκατάλειψη των παραδοσιακών καλλιεργειών

γ) Η ερημοποίηση του περιβάλλοντος

δ) Η εξαφάνιση της χλωρίδας και της πανίδας

X

2. Ξαναγράψτε τις προτάσεις χωρίς να αλλάξετε το νόημά τους.

Τα ποτάμια τροφοδοτούσαν την Αράλη. →

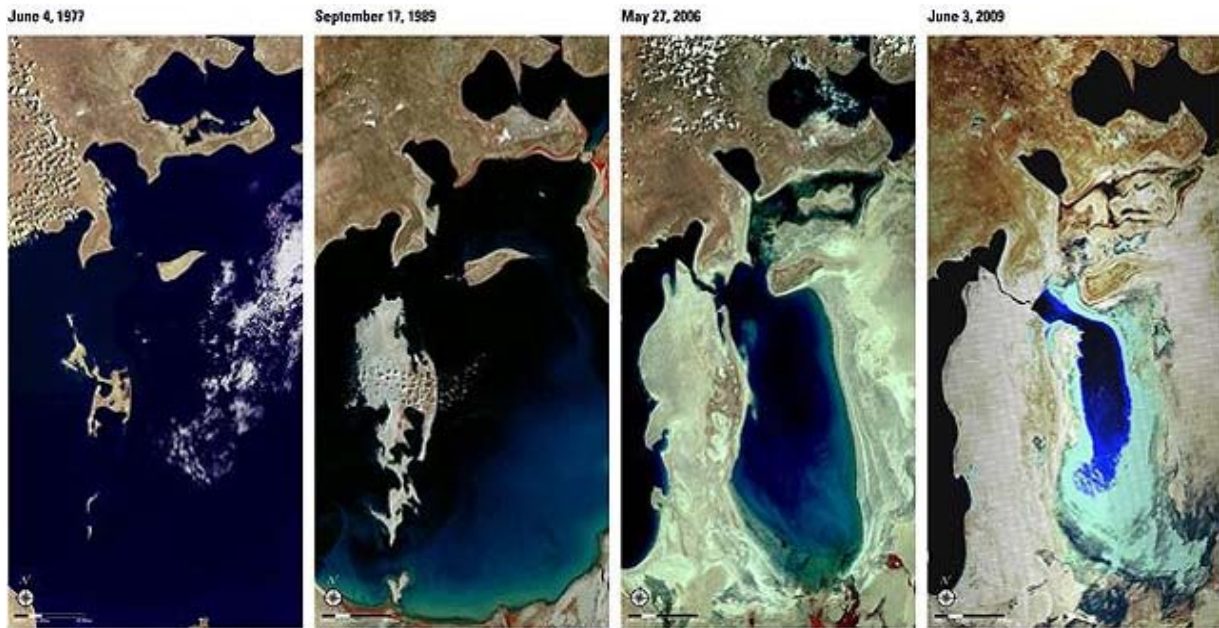
Η Αράλη τροφοδοτούνταν από τα ποτάμια.

Τα πάντα είχαν καλυφθεί από το νερό. →

Το νερό είχε καλύψει τα πάντα.

3. Βλέπετε μια σειρά δορυφορικών φωτογραφιών της λίμνης Αράλης. Δείχνουν πώς το νερό της λίμνης μειωνόταν από το 1977 έως το 2009 και σταδιακά έδινε τη θέση του σε μια έρημο καλυμμένη από αλάτι. Παρατηρήστε και περιγράψτε τις φωτογραφίες χρησιμοποιώντας τις παρακάτω φράσεις που δηλώνουν χρόνο.

το 1977...
καθώς περνούσαν τα χρόνια...
σιγά σιγά...
τον Ιούνιο του 2009...

Το 1977 η λίμνη Αράλη είχε πολύ μεγάλη έκταση. Καθώς περνούσαν τα χρόνια, το νερό της λίμνης άρχισε να λιγοστεύει και στη θέση του δημιουργήθηκε μία έρημος καλυμμένη από αλάτι. Σιγά σιγά, η έκταση της ερήμου μεγάλωσε τόσο πολύ που τον Ιούνιο του 2009 η λίμνη Αράλη σχεδόν εξαφανίστηκε.

4. Ένας δημοσιογράφος επισκέπτεται το λιμάνι Αράλσκ και παίρνει συνέντευξη από τον Αμανζόλ Ζολμαγκανμπέτ για το περιοδικό στο οποίο εργάζεται. Ο Αμανζόλ Ζολμαγκανμπέτ του εξηγεί πώς ήταν η λίμνη στο παρελθόν και πώς είναι τώρα. Του μιλάει ακόμα για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν σήμερα οι κάτοικοι του Αράλσκ. Με βάση τα δύο κείμενα που διαβάσατε, γράψτε τη συνέντευξη με μορφή διαλόγου.

Αναμένουμε οι μαθητές να συνδυάσουν πληροφορίες και από τα δύο κείμενα και να συνθέσουν ένα διάλογο.

Ως προς το περιεχόμενο, οι μαθητές θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν τα εξής:
«Κανένα είδος θαλάσσιας ζωής δεν μπορεί να επιβιώσει.»

«Το έδαφος και το νερό γέμισαν φυτοφάρμακα.»

«Η ζωή έγινε δύσκολη για τους κατοίκους της περιοχής.»

«Στο λιμάνι Αράλσκ δεν υπάρχει ούτε μία σταγόνα νερό για δείγμα.»

«Οι πειραματισμοί μετέτρεψαν τη λίμνη Αράλη σε μία απόκοσμη έρημο καλυμμένη με αλάτι.»

«Οι αγελάδες αναζητούν το ελάχιστο χορτάρι που φύεται στον πάλοι ποτέ πυθμένα, εκεί που παλιότερα τα πλοία ξεφόρτωναν εμπορεύματα και επιβάτες.»

«Όλα αυτά που βλέπετε εδώ ήταν κάποτε καλυμμένα από το νερό.»

«Όλοι κλάψαμε όταν εξαφανίστηκε η θάλασσα. Και εγώ έκλαψα, γιατί αυτός είναι ο τόπος που μεγάλωσα.»

Ως προς τη μορφή, αναμένουμε οι μαθητές να εφαρμόσουν τις συμβάσεις γραφής ενός διαλόγου. Πιο συγκεκριμένα, θα γράψουν τα λόγια των δύο προσώπων σε ευθύ λόγο, θα χρησιμοποιήσουν λεκτικά και ερωτηματικά ρήματα, θα αποδώσουν την προφορικότητα με τα κατάλληλα σημεία στίξης και θα επιλέξουν το ύφος που συνάδει με την περίσταση επικοινωνίας (αμεσότητα, συναισθηματική φόρτιση).

ΘΕΜΑ 2

Η ΝΤΙΝΤΟΝ, Ο ΠΑΒΕΛΑΚΗΣ ΜΟΥ ΚΙ ΕΓΩ

Στη χώρα μας, την Κοντοτροζία, κατοικούν Κοντέζοι και Τροντέζοι. Οι Κοντέζοι είμαστε εμείς, ο μπαμπάς, η μαμά, η Μελίνα, η γιαγιά, εγώ και άλλοι πολλοί. Μιλούμε τη δικιά μας γλώσσα και έχουμε διαφορετική θρησκεία από τους Τροντέζους. Γι' αυτό έχουμε και τα δικιά μας σχολειά. Πολλοί Τροντέζοι όμως ξέρουν τη γλώσσα μας. Το ίδιο και πολλοί από μας ξέρουν τη γλώσσα των Τροντέζων. Τα σπίτια και τα περβόλια μας είναι πλάι πλάι. Μια μέρα ρώτησα τον μπαμπά γιατί να μην έχουν άλλο χρώμα τα πορτοκάλια των Τροντέζων και κείνος γέλασε. «Γιατί είναι κι αυτά πορτοκάλια. Αυτό μας έλειπε!», μου είπε αυστηρά.

– Παύλο, Παύλο, ακούω μια φωνή πίσω μου.

Είναι ο Βρόντης και η Τείζη, η μικρή του αδελφή. Πιο πίσω έρχεται ο Ντοσίρ.

– Μπα, για πού το 'βαλες, Τείζη; τη ρωτώ.

– Για το σχολειό, δε βλέπεις; αποκρίνεται και μου γυρίζει την πλάτη για να δω τη σάκα της.

– Σαν πολύ μεγάλη δε σου φαίνεται; της αστειεύομαι.

– Στο δικό μας το σχολειό μαθαίνουμε πολλά γράμματα. Αλίμονο αν μαθαίναμε τόσα λίγα όσα οι Κοντέζοι! λέει η Τείζη.

Δεν πρόλαβε η Τείζη να τελειώσει την κουβέντα της και ο Ντοσίρ που άκουσε τι έλεγε, της τραβάει την κοτσίδα με δύναμη.

– Άλλη φορά να μη λες ανοησίες, ακούς; της θυμώνει ο Ντοσίρ.

Ο Βρόντης βάζει μια τρικλοποδιά στον Ντοσίρ και αυτός πέφτει φαρδύς πλατύς κάτω. Αρπάζει την Τείζη από το χέρι και το βάζουν στα πόδια. Στο μεταξύ καταφθάνουν και άλλα παιδιά, Τροντεζάκια και Κοντεζάκια. Κάνουν έναν κύκλο γύρω από τον Ντοσίρ και μένα.

– Τι πάθατε;

– Τι συμβαίνει;

– Γιατί σε χτύπησε;

Οι ερωτήσεις πέφτουν βροχή.

– Τίποτα, τίποτα, λέει ο Ντοσίρ ξαναμμένος, ενώ σηκώνεται από χάμω.

Όλοι γυρίζουν σε μένα.

– Τίποτα, λέω ξερά και σηκώνω τους ώμους.

Η αλήθεια είναι ότι ήθελα να τους εξηγήσω τι έγινε. Δεν είπα όμως τίποτα.

Φιλίσα Χατζηχάννα, Η Ντιντόν, ο Παβελάκης μου κι εγώ, εκδ. Ψυχογιός, Αθήνα, 1995 (διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Βάλτε Σ στο τέλος κάθε σωστής πρότασης και Λ στο τέλος κάθε λανθασμένης.

Οι Κοντέζοι και οι Τροντέζοι έχουν την ίδια θρησκεία.

Ο Παύλος είναι Κοντέζος.

Ο Βρόντης, ο Ντοσίρ και η Τέιζη είναι Τροντέζοι.

Τα παιδιά επιστρέφουν από το σχολείο.

2. Τι νομίζετε ότι εννοεί ο πατέρας του Παύλου όταν λέει: «Γιατί είναι και αυτά πορτοκάλια. Αυτό μας έλειπε!»;

---

3. Γράψτε τι δείχνουν οι υπογραμμισμένες λέξεις (χρόνο, τόπο, αιτία, τρόπο).

α) Πέφτει φαρδύς πλατύς κάτω. → _____

β) Της τράβηξε την κοσίδα με δύναμη. → _____

4. Μεγαλώστε τις προτάσεις με βάση το κείμενο έτσι ώστε να δείχνουν:

α) σκοπό:

Τα παιδιά έκαναν έναν κύκλο γύρω από τον Ντοσίρ και τον Παύλο _____

β) αιτία:

Ο Ντοσίρ τράβηξε την κοσίδα της Τέιζη _____

---

5. «Η αλήθεια είναι ότι ήθελα να τους εξηγήσω τι έγινε. Δεν είπα όμως τίποτα.» Γράψτε τι θα μπορούσε να είχε πει ο Παύλος στα παιδιά σχετικά με το τι είχε γίνει.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Βάλτε Σ στο τέλος κάθε σωστής πρότασης και Λ στο τέλος κάθε λανθασμένης.

Οι Κοντέζοι και οι Τροντέζοι έχουν την ίδια θρησκεία.

Λ

Ο Παύλος είναι Κοντέζος.

Σ

Ο Βρόντης, ο Ντοσίρ και η Τείζη είναι Τροντέζοι.

Σ

Τα παιδιά επιστρέφουν από το σχολείο.

Λ
---

2. Τι νομίζετε ότι εννοεί ο πατέρας του Παύλου όταν λέει: «Γιατί είναι και αυτά πορτοκάλια. Αυτό μας έλειπε!»;

Ο πατέρας του Παύλου εννοεί ότι όπως τα πορτοκάλια έχουν το ίδιο χρώμα είτε βρίσκονται στα περιβόλια των Τροντέζων είτε των Κοντέζων έτσι και οι άνθρωποι είναι ίσοι είτε ανήκουν στη μία φυλή είτε στην άλλη.

3. Γράψτε τι δείχνουν οι υπογραμμισμένες λέξεις (χρόνο, τόπο, αιτία, τρόπο).

α) Πέφτει φαρδύς πλατύς κάτω. → τόπο

β) Της τράβηξε την κοσίδα με δύναμη. → τρόπο

4. Μεγαλώστε τις προτάσεις έτσι ώστε να δείχνουν:

α) σκοπό:

Τα παιδιά έκαναν έναν κύκλο γύρω από τον Ντοσίρ και τον Παύλο για να μάθουν τι είχε συμβεί.

β) αιτία:

Ο Ντοσίρ τράβηξε την κοσίδα της Τείζη, επειδή είχε πει πως οι Τροντέζοι ήταν καλύτεροι από τους Κοντέζους.

5. «Η αλήθεια είναι ότι ήθελα να τους εξηγήσω τι έγινε. Δεν είπα όμως τίποτα.» Γράψτε τι θα μπορούσε να είχε πει ο Παύλος στα παιδιά σχετικά με το τι είχε γίνει.

Οι μαθητές αναμένεται να εξιστορήσουν τα γεγονότα που προκάλεσαν την ένταση σύμφωνα με το κείμενο. Θα πρέπει να εντάξουν τα γεγονότα στο χωροχρονικό τους πλαίσιο, να αναφέρουν τα πρόσωπα που συμμετείχαν σε αυτά και να αναδείξουν τις σχέσεις αιτιότητας. Καθώς πρόκειται για αφήγηση, θα χρησιμοποιήσουν υποτακτική σύνταξη (χρονικές και αιτιολογικές προτάσεις) και παρελθοντικούς χρόνους (αόριστο και παρατατικό) χωρίς να αποκλείεται ο ιστορικός ενεστώτας. Αξιολογείται θετικά η χρήση κειμενικών δεικτών για τη δήλωση της χρονικής ακολουθίας, εκφράσεων που δείχνουν σκέψεις και συναισθήματα καθώς και παραστατικών τρόπων έκφρασης.

ΘΕΜΑ 3

Η ΠΟΜΠΗ ΤΗΣ ΘΥΣΙΑΣ ΣΤΗ ΘΕΑ ΑΘΗΝΑ

Οι αρχαίοι Έλληνες τιμούσαν τους θεούς τους προσφέροντάς τους θυσίες. Ακολουθούσαν ειδικό τελετουργικό και χρησιμοποιούσαν ιερά σκεύη. Κατά την ιερή τελετουργία, έκαναν σπονδές* με κρασί, προσέφεραν τους πολυτιμότερους καρπούς και θυσίαζαν ζώα. Τα μέρη του ζώου που δεν τρώγονταν προσφέρονταν στους θεούς και καίγονταν στη φωτιά του βωμού. Τα υπόλοιπα ψήνονταν και τρώγονταν από τους Αθηναίους στο πανηγύρι που ακολουθούσε τις θυσίες.

Η ζωφόρος του Παρθενώνα είναι μία μακριά λωρίδα με ανάγλυφες παραστάσεις. Είναι σκαλισμένη περιμετρικά στο ψηλότερο σημείο του τοίχου του κυρίως ναού. Απεικονίζει την πομπή των Αθηναίων προς την Ακρόπολη που γινόταν κάθε τέσσερα χρόνια προς τιμήν της θεάς Αθηνάς. Στη βόρεια και τη νότια πλευρά της ζωφόρου εικονίζονται τα ζώα για τη θυσία, βόδια και κριάρια, που προχωρούν με τους οδηγούς τους. Οι οδηγοί των ζώων φορούν μακριά μιάτια δεμένα με διάφορους τρόπους. Κάποιοι τα έχουν περάσει γύρω από τους ώμους τους και άλλοι είναι τυλιγμένοι ολόκληροι με αυτά. Ακολουθούν άνδρες που κρατούν στα χέρια τους δίσκους με προσφορές στη θεά και νέοι που μεταφέρουν βαριά αγγεία με το νερό που είναι απαραίτητο για τη θυσία. Ακολουθούν οι μουσικοί με αυλούς και κιθάρες. Στη συνέχεια απεικονίζονται ηλικιωμένοι άνδρες που κρατούν κλαδιά ελιάς.

Η πομπή της θυσίας συνεχίζεται στην ανατολική πλευρά. Η πλευρά αυτή της ζωφόρου είναι η ιερότερη και για αυτό εδώ δεν απεικονίζονται ζώα. Είναι επίσης η μόνη πλευρά, στην οποία συμμετέχουν γυναίκες. Κρατούν τελετουργικά σκεύη για τη θυσία, φιάλες για προσφορές και θυμιατήρια.

* τελετουργικές πράξεις κατά τις οποίες οι αρχαίοι Έλληνες έχυναν στη γη κρασί ή άλλο υγρό προς τιμήν του θεού

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Συμπληρώστε τις προτάσεις σύμφωνα με το κείμενο.

Οι νέοι μεταφέρουν αγγεία που περιέχουν

Οι άνδρες κρατούν στα χέρια τους δίσκους με

---

2. Υπογραμμίστε στο κείμενο που ακολουθεί τα ουσιαστικά που αναφέρονται σε θρησκευτική τελετή.

Οι αρχαίοι Έλληνες έκαναν θυσίες ζώων. Κατά την ιερή τελετουργία χρησιμοποιούσαν ειδικά σκεύη και προσέφεραν σπονδές.

3. Πού είναι σκαλισμένες οι παρακάτω μορφές σύμφωνα με το κείμενο; Αντιστοιχίστε κατάλληλα.

- νέοι που κουβαλούν νερό για τη θυσία
- γυναίκες με θυμιατήρια
- μουσικοί με αυλούς και κιθάρες
- βόδια και κριάρια
- βόρεια και νότια πλευρά της ζωφόρου
- ανατολική πλευρά της ζωφόρου

4. Ξαναγράψτε τις προτάσεις αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με συνώνυμες χωρίς να αλλάξετε το νόημά τους.

Οι Έλληνες στην αρχαιότητα χρησιμοποιούσαν πολύτιμα σκεύη για τις τελετές τους.

Η ζωφόρος του Παρθενώνα απεικονίζει την πομπή των Αθηναίων προς την Ακρόπολη.

---

5. Η παρακάτω παράσταση είναι από τη βόρεια ζωφόρο και απεικονίζει νέους άνδρες να οδηγούν τα ζώα στη θυσία. Φανταστείτε ότι συμμετέχετε κι εσείς στην πομπή και είστε ένας από αυτούς τους νέους. Γράψτε τι βλέπετε, τι ακούτε, τι αγγίζετε, τι νιώθετε, τι σκέφτεστε.

Ιστοσελίδα: Υπουργείο
πολιτισμού και
αθλητισμού
http://odysseus.culture.gr/h/4/gh430.jsp?obj_id=4718

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώστε τις προτάσεις σύμφωνα με το κείμενο.

Οι νέοι μεταφέρουν αγγεία που περιέχουν το νερό για τη θυσία.

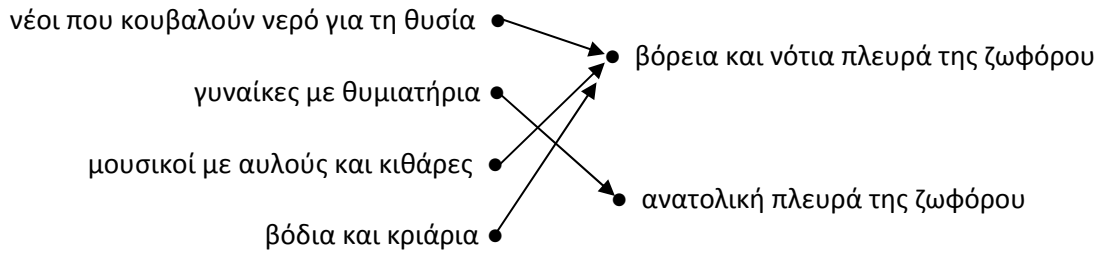

Οι άνδρες κρατούν στα χέρια τους δίσκους με προσφορές στη θεά.

2. Υπογραμμίστε στο κείμενο που ακολουθεί τα ουσιαστικά που αναφέρονται σε θρησκευτική τελετή.

Οι αρχαίοι Έλληνες έκαναν θυσίες ζώων. Κατά την ιερή τελετουργία χρησιμοποιούσαν ειδικά σκεύη και προσέφεραν σπονδές.

3. Πού είναι σκαλισμένες οι παρακάτω μορφές σύμφωνα με το κείμενο; Αντιστοιχίστε κατάλληλα.

4. Ξαναγράψτε τις προτάσεις αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με συνώνυμες χωρίς να αλλάξετε το νόημά τους.

Οι Έλληνες στην αρχαιότητα χρησιμοποιούσαν ακριβά/ανεκτίμητα σκεύη για τις τελετές τους.

Η ζωφόρος του Παρθενώνα αναπαριστά/δείχνει την πομπή των Αθηναίων προς την Ακρόπολη.

5. Η παρακάτω παράσταση είναι από τη βόρεια ζωφόρο και απεικονίζει νέους άνδρες να οδηγούν τα ζώα στη θυσία. Φανταστείτε ότι συμμετέχετε κι εσείς στην πομπή και είστε ένας από αυτούς τους νέους. Γράψτε τι βλέπετε, τι ακούτε, τι αγγίζετε, τι νιώθετε, τι σκέφτεστε.

Ιστοσελίδα: Υπουργείο
πολιτισμού και αθλητισμού
http://odysseus.culture.gr/h/4/gh430.jsp?obj_id=4718

Οι μαθητές εισέρχονται νοερά στη σκηνή και φαντάζονται ότι συμμετέχουν στα δρώμενα ως νέοι που οδηγούν τα ζώα στη θυσία. Γράφουν τις εντυπώσεις, τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους σε ελεύθερο λόγο. Κάθε απάντηση μπορεί να γίνει δεκτή, εφόσον είναι συναφής με το θέμα και την εικονιζόμενη παράσταση. Αξιολογείται θετικά η ικανότητα των μαθητών να αποδίδουν τη σκηνή με ζωντάνια και αμεσότητα.

ΘΕΜΑ 4

Ο ΣΙΣΥΦΟΣ

Προσέξτε τώρα πόσο μακριά μπορεί να φτάσει η μοχθηρία των ανθρώπων. Ένα μικρό κοριτσάκι, ούτε έξι χρονών, καθόταν ήσυχο ήσυχο σ' ένα παγκάκι και ακριβώς μπροστά του είχε απλώσει μια εφημερίδα με ψαροκόκαλα. Παρόμοια καλοσύνη δεν έχω συναντήσει. Χωρίς δεύτερη σκέψη, όρμηξα στον μπουφέ με τα καλούδια. Την ίδια στιγμή πετάχτηκαν από το πουθενά πεντέξι άλλα παιδιά και, πριν βγάλω κιχ, με γράπωσαν, με ακινητοποίησαν κι έδεσαν στην ουρά μου ένα τενεκεδάκι. Αντί να μπηξει τα κλάματα το κοριτσάκι και να χιμήξει στους βασανιστές μου, έμπηξε κάτι γέλια κακαριστά, ασταμάτητα, και μονάχα τότε κατάλαβα ότι αυτό το αθώο πλάσμα –τρομάρα του!– ήταν και ο αληθινός αρχηγός της συμμορίας.

Να μη σας τα πολυλογώ, με το τενεκεδάκι στην ουρά επρόκειτο να περάσω ένα εικοσιτετράωρο. Δεν ήταν τόσο ότι πεινούσα όσο ότι ντρεπόμουν. Εγώ, ένας γάτος ήπιων τόνων και αναμφίβολα χαμηλού προφίλ, να περιφέρομαι κάνοντας θόρυβο, σαν εκείνους με τα ανοιχτά αμάξια και τη μουσική στο διαπασών.

Από αυτό το μαρτύριο με γλίτωσε η Κυβέλη. Βέβαια, όποιος έχει καεί στο χυλό φυσάει και το γιαούρτι. Έτσι κι εγώ, μόλις την είδα να με πλησιάζει, το έβαλα στα πόδια. Πάλεψα να της ξεφύγω, αλλά μάταια –εκείνη ήταν χειροδύναμη, κλασικό αγοροκόριτσο, κι εγώ ένα καταπονημένο τετράποδο, που θα έδινε και τη μία από τις επτά ζωές του για μία ώρα ύπνο. Η Κυβέλη έλυσε το τενεκεδάκι από την ουρά μου. Θα θέλει να μου δέσει τίποτε πιο φανταχτερό –σκέφτηκα με κακεντρέχεια–, ενόσω με τα χάρδια της ένωθα ήδη να γλαρώνω. Πρέπει να αποκοιμήθηκα και, προς μεγάλη μου έκπληξη, όταν ξύπνησα, βρισκόμουν ακόμη στην αγκαλιά της. Η ουρά μου ήταν ελεύθερη. Εκείνη που είχε σκλαβωθεί –ανεπανόρθωτα θέλω να πιστεύω– ήταν η καρδιά μου.

*Πέτρος Τατσόπουλος, Ο Σίσυφος στο μπαλκόνι, εικονογράφηση: Ναταλία Καπατσούλια,
εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 2009 (διασκευή)*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Αριθμήστε τα γεγονότα με βάση τη σειρά που έγιναν.

_____ Άρχισα να τρέχω μακριά.

_____ Μου έβαλαν τενεκεδάκι στην ουρά.

_____ Πέρασα είκοσι τέσσερις ώρες έτσι.

_____ Η Κυβέλη με ελευθέρωσε.

_____ Άρχισα να τρώω.

_____ Ήρθε η Κυβέλη.

2. Συνεχίστε την πρόταση με βάση το κείμενο.

Το κοριτσάκι ακριβώς μπροστά του είχε απλώσει μια εφημερίδα με ψαροκόκαλα για να

---

3. Τι δείχνουν οι υπογραμμισμένες λέξεις (τόπο, τρόπο, χρόνο, αιτία);

Τώρα βρίσκομαι στην αγκαλιά της.

_____

_____

4. Η Κυβέλη και ο Σίσυφος είναι πλέον φίλοι. Όπως βλέπετε στην εικόνα, η Κυβέλη διαβάζει ένα βιβλίο και έχει τον Σίσυφο στην αγκαλιά της. Φανταστείτε ότι έχετε κι εσείς ένα γατάκι. Περιγράψτε πώς θα περνούσατε μία μέρα μαζί του.

---

5. Αποφασίσατε να γράψετε ένα άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου σας με σκοπό να ευαισθητοποιήσετε τους συμμαθητές σας σχετικά με το πρόβλημα της εγκατάλειψης των ζώων στους δρόμους της πόλης σας. Γράψτε την άποψή σας για το θέμα και υποστηρίξτε την με επιχειρήματα. Μην ξεχάσετε να δώσετε έναν τίτλο στο άρθρο σας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Αριθμήστε τα γεγονότα με βάση τη σειρά που έγιναν.

- 5 Άρχισα να τρέχω μακριά.
- 2 Μου έβαλαν τενεκεδάκι στην ουρά.
- 3 Πέρασα είκοσι τέσσερις ώρες έτσι.
- 6 Η Κυβέλη με ελευθέρωσε.
- 1 Άρχισα να τρώω.
- 4 Ήρθε η Κυβέλη.

2. Συνεχίστε την πρόταση με βάση το κείμενο.

Το κοριτσάκι ακριβώς μπροστά του είχε απλώσει μια εφημερίδα με ψαροκόκαλα για να παραπλανήσει το Σίσυφο και να τον βασανίσει με τη βοήθεια των άλλων παιδιών.

3. Τι δείχνουν οι υπογραμμισμένες λέξεις (τόπο, τρόπο, χρόνο, αιτία);

Τώρα βρίσκομαι στην αγκαλιά της.

↓ ↓

χρόνο τόπο

4. Η Κυβέλη και ο Σίσυφος είναι πλέον φίλοι. Όπως βλέπετε στην εικόνα, η Κυβέλη διαβάζει ένα βιβλίο και έχει τον Σίσυφο στην αγκαλιά της. Φανταστείτε ότι έχετε κι εσείς ένα γατάκι. Γράψτε πώς θα περνούσατε μία μέρα μαζί του.

Οι μαθητές θα αναφέρουν με συντομία ορισμένα περιστατικά της ζωής τους με το γατάκι τους. Αναμένεται να τηρήσουν το χρονικό άξονα (πρωί, μεσημέρι, απόγευμα, βράδυ) και να χρησιμοποιήσουν συνδέσμους, επιρρήματα και εκφράσεις που δηλώνουν χρόνο. Το ύφος θα είναι απλό και καθημερινό.

5. Αποφασίσατε να γράψετε ένα άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου σας με σκοπό να ευαισθητοποιήσετε τους συμμαθητές σας σχετικά με το πρόβλημα της εγκατάλειψης των ζώων στους δρόμους της πόλης σας. Γράψτε την άποψή σας για το θέμα και υποστηρίξτε την με επιχειρήματα. Μην ξεχάσετε να δώσετε ένα τίτλο στο άρθρο σας.

Οι μαθητές αναμένεται να αναπτύξουν την άποψή τους σχετικά με το θέμα και να την υποστηρίξουν με πειστικά επιχειρήματα. Για την τεκμηρίωση των επιχειρημάτων τους θα χρησιμοποιήσουν αιτιολογικές προτάσεις, χρόνο ενεστώτα και απρόσωπη σύνταξη. Καθώς πρόκειται για άρθρο, το ύφος πρέπει να είναι απρόσωπο και αντικειμενικό και ο τίτλος περιεκτικός και σύντομος.

ΘΕΜΑ 5

Τώρα και στην Ελλάδα η δημοφιλής έκθεση «Αποστολή: Παγωμένη Ανταρκτική» του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας του Λονδίνου

Μπορούμε να επιβιώσουμε στην Ανταρκτική; Το τοπίο προκαλεί δέος... Αλλά πώς αισθάνεται κανείς όταν βρίσκεται εκεί; Πώς επηρεάζουν οι θερμοκρασίες του εδάφους την ανθρώπινη συμπεριφορά; Τι μπορεί να κάνει κανείς για να επιζήσει σε αυτή την «κατεψυγμένη» έρημο;

Η έκθεση «Αποστολή: Παγωμένη Ανταρκτική» από το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Λονδίνου, που θα φιλοξενηθεί στον «Ελληνικό Κόσμο» από τον Οκτώβριο του 2012 μέχρι τον Απρίλιο του 2013, αποτελεί την πιο αντιπροσωπευτική για την παγωμένη ήπειρο της Ανταρκτικής που σχεδιάστηκε ποτέ σε ευρωπαϊκό επίπεδο! Η έκθεση παρουσιάστηκε αρχικά στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Λονδίνου, όπου την είδαν περίπου 200.000 επισκέπτες και στη συνέχεια φιλοξενήθηκε στην Ισπανία και την Τουρκία. Και στις τρεις χώρες δέχτηκε συνολικά περισσότερους από μισό εκατομμύριο επισκέπτες.

Η Ανταρκτική είναι το πιο κρύο, το πιο άγριο και πιο απομακρυσμένο μέρος της γης. Ανακαλύφθηκε και καταγράφηκε πρώτη φορά πριν από 190 χρόνια. Η έκθεση «Αποστολή: Παγωμένη Ανταρκτική», σε έκταση 700 τ.μ., προσπαθεί να αποκαλύψει τα μυστήρια αυτής της περιοχής μέσα από μεγάλη ποικιλία πηγών. Σχεδιασμένη για οικογένειες και σχολεία, χάρη στον πρωτοποριακό της σχεδιασμό και την προηγμένη τεχνολογία, προσφέρει στους επισκέπτες τη μοναδική εμπειρία να γίνουν «ειδικοί» στην Ανταρκτική και να εργαστούν στο μεγαλύτερο φυσικό εργαστήριο της ανθρωπότητας.

Ώρες λειτουργίας της έκθεσης:

Δευτέρα - Πέμπτη:	09:00 - 13:30
Παρασκευή:	09:00 - 20:00
Σάββατο:	11:00 - 16:00
Κυριακή:	10:00 - 18:00

Διάρκεια έκθεσης:

Οκτώβριος 2012 - Απρίλιος 2013

Τιμές εισιτηρίων:

Απλό: 6 ευρώ

Οικογενειακό Εισιτήριο για την έκθεση «Αποστολή: Παγωμένη Ανταρκτική»

(2 ενήλικοι και 2 παιδιά): 18 ευρώ

Οικογενειακό Εισιτήριο για την έκθεση «Αποστολή: Παγωμένη Ανταρκτική» και την προβολή

στη «Θόλο» «Παγωμένοι Κόσμοι»

(2 ενήλικοι και 2 παιδιά): 35 ευρώ

<http://www.ime.gr/fhw/>

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Διαβάστε την τρίτη παράγραφο του κειμένου και γράψτε ποιες πληροφορίες μαθαίνουμε για την έκθεση που φιλοξενείται στον «Ελληνικό κόσμο».

---

2. Πόσοι επισκέπτες συνολικά είδαν την έκθεση στις τρεις χώρες που παρουσιάστηκε;

---

3. Πώς θα χαρακτηρίζατε το κείμενο; Επιλέξτε με ένα Χ το αντίστοιχο πλαίσιο.

Αγγελία	
Επιστολή	
Ενημερωτικό δελτίο	

4. Γράψτε γιατί, κατά τη γνώμη σας, υπάρχουν οι φωτογραφίες στο κείμενο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Διαβάστε την τρίτη παράγραφο του κειμένου και γράψτε ποιες πληροφορίες μαθαίνουμε για την έκθεση που φιλοξενείται στον «Ελληνικό Κόσμο».

Στην τρίτη παράγραφο του κειμένου μαθαίνουμε το όνομα της έκθεσης, την έκταση που καταλαμβάνει, το σκοπό της διοργάνωσής της, το κοινό στο οποίο απευθύνεται και βασικές πληροφορίες για το σχεδιασμό της.

2. Πόσοι επισκέπτες συνολικά είδαν την έκθεση στις τρεις χώρες που παρουσιάστηκε;

Περισσότεροι από μισό εκατομμύριο επισκέπτες είδαν την έκθεση στις τρεις χώρες που παρουσιάστηκε.

3. Πώς θα χαρακτηρίζατε το κείμενο; Επιλέξτε με ένα Χ το αντίστοιχο πλαίσιο.

Αγγελία	
Επιστολή	
Ενημερωτικό δελτίο	Χ

4. Γράψτε γιατί, κατά τη γνώμη σας, υπάρχουν οι φωτογραφίες στο κείμενο.

Στο κείμενο υπάρχουν φωτογραφίες, για να προϊδεάσουν τον αναγνώστη σχετικά με την έκθεση και να δώσουν πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το θέμα της. Επιπλέον χρησιμοποιούνται για να προσελκύσουν το ενδιαφέρον και να εξάψουν την περιέργεια του αναγνώστη, ώστε να επισκεφτεί την έκθεση.

- 5. Γράψτε μια σύντομη επιστολή σε ένα φίλο σας για να του συστήσετε την έκθεση και να τον πείσετε να την επισκεφθεί μαζί σας. Πληροφορήστε τον σχετικά με το κόστος και προτείνετε την καλύτερη, κατά τη γνώμη σας, ημέρα και ώρα για την επίσκεψη.**

Η επιστολή που θα γράψουν οι μαθητές αναμένεται να περιλαμβάνει τον τόπο και το χρόνο της συγγραφής της, την προσφώνηση προς τον παραλήπτη, το σκοπό της επικοινωνίας, το χαιρετισμό και στο τέλος την υπογραφή του αποστολέα. Αναμένεται επίσης οι μαθητές να αναφέρουν τουλάχιστον έναν λόγο για τον οποίο αξίζει να επισκεφθεί κανείς αυτήν την έκθεση. Το ύφος της επιστολής θα είναι φιλικό και ο λόγος απλός και κατανοητός. Προκειμένου να προτείνουν την καλύτερη ημέρα και ώρα για την επίσκεψη, οι μαθητές θα πρέπει να έχουν κατανοήσει τους πίνακες που αναφέρονται στις ώρες λειτουργίας της έκθεσης και τις τιμές των εισιτηρίων.

Ενδεικτικά θέματα (με ενδεικτικές λύσεις / απαντήσεις) για τη δοκιμασία / τεστ εισαγωγής από τα Δημοτικά στα Πρότυπα Πειραματικά Γυμνάσια
Ενδεικτικά Θέματα Κατανόησης Κειμένων Ελληνικής Γλώσσας

ΘΕΜΑ 6

ΑΣΦΑΛΗΣ ΧΡΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

www.cybercrimeunit.gr

Το διαδίκτυο είναι ένας καταπληκτικός κόσμος μάθησης, επικοινωνίας και διασκέδασης. Είναι όμως και ένας κόσμος ανοιχτός σε όλους, καλούς και κακούς! Με μερικά απλά τρικ λοιπόν, όλοι εμείς μπορούμε να απολαμβάνουμε τα πολλά οφέλη του διαδικτύου με ασφάλεια και να αποφεύγουμε τους πιθανούς κινδύνους.

Σας καλούμε να τα διαβάσετε με προσοχή!

- Δεν αποκαλύπτω ποτέ προσωπικές μου πληροφορίες στο διαδίκτυο, όπως το πραγματικό μου όνομα, τη διεύθυνση της κατοικίας μου, το όνομα του σχολείου μου, το τηλέφωνό μου ή τη φωτογραφία μου, ούτε καν σε ανθρώπους που γνωρίζω στον πραγματικό κόσμο. Αντίστοιχα, δε ζητώ από άλλους να αποκαλύψουν προσωπικές τους πληροφορίες .
- Ενημερώνω τους γονείς ή τους δασκάλους μου στην περίπτωση που διαβάσω στο διαδίκτυο κάτι που με ενοχλεί ή που με κάνει να νιώθω άβολα, δίχως να διστάσω.
- Δεν εμπιστεύομαι ποτέ τα άτομα τα οποία γνωρίζω μόνο μέσα από το διαδίκτυο. Μπορεί στην πραγματικότητα να μην είναι αυτοί που λένε ότι είναι.
- Δεν αντιγράφω έτσι απλώς κείμενα από υλικό του διαδικτύου για τις εργασίες μου, γιατί είναι σαν να κλέβω.
- Διασταυρώνω πάντα το υλικό που βρίσκω στο διαδίκτυο με άλλες πηγές, όπως βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά. Ρωτώ επίσης τους δασκάλους και τους γονείς μου.
- Ο χρόνος που μένω στον υπολογιστή και το διαδίκτυο δεν πρέπει να μου στερεί ούτε ένα λεπτό από τους φίλους μου, το παιχνίδι μου, τα χόμπι μου, το διάβασμά μου και τον ύπνο μου.
- Μπορώ να διασκεδάζω στον εικονικό κόσμο του διαδικτύου, αλλά πάντα αναγνωρίζω ότι διαφέρει από τον πραγματικό κόσμο.

*Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου, Ασφαλής χρήση του Διαδικτύου: Συνοπτικός οδηγός για τους μαθητές, εκδ. Safer Internet Hellas, Αθήνα, 2010 (διασκευή)
Βερόνικα Σαμαρά & Γεώργιος Κορμάς, Η φάρμα του διαδικτύου, Αθήνα, 2011*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Βάλτε Σ στο τέλος κάθε σωστής πρότασης και Λ στο τέλος κάθε λανθασμένης σύμφωνα με το κείμενο.

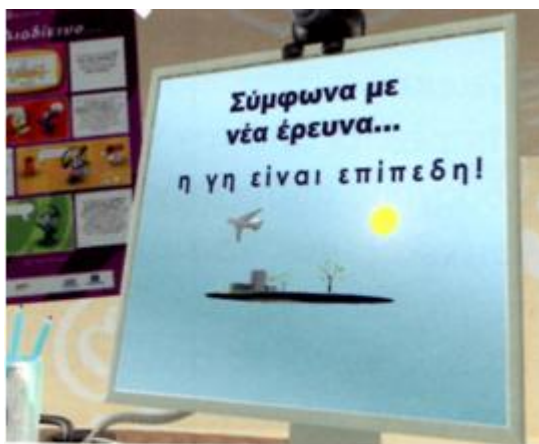
Εμπιστευόμαστε το συνομιλητή μας στο διαδίκτυο, αν μας στείλει τη φωτογραφία του.

Είμαστε σίγουροι ότι μια πληροφορία που βρήκαμε στο διαδίκτυο είναι αξιόπιστη μόνο όταν την έχουμε διασταυρώσει με άλλες πηγές.

Όταν είμαστε στο διαδίκτυο, αποκαλύπτουμε προσωπικές μας πληροφορίες μόνο στους φίλους που γνωρίζουμε στον πραγματικό κόσμο.

Οι πληροφορίες που βρίσκονται στο διαδίκτυο είναι στη διάθεση όλων και γι' αυτό μπορούμε να τις χρησιμοποιούμε χωρίς περιορισμό.

2. Είναι όλα όσα βρίσκονται στο διαδίκτυο πάντα αληθινά; Γράψτε την απάντησή σας και δικαιολογήστε τη.

http://blogs.sch.gr/mtsigka/files/2012/03/Saferinternet_gr_Edu_Book1_lowRes.pdf

---

---

3. Δώστε οδηγίες σχετικά με το τι πρέπει ή δεν πρέπει να κάνουμε, όταν είμαστε στο διαδίκτυο. Ξαναγράψτε τις προτάσεις σύμφωνα με το παράδειγμα.

Ρωτώ τους γονείς μου σχετικά με οτιδήποτε με κάνει να νιώθω άβολα, όταν είμαι στο διαδίκτυο.

→ *Ρώτα τους γονείς σου σχετικά με οτιδήποτε σε κάνει να νιώθεις άβολα, όταν είσαι στο διαδίκτυο.*

Δεν αντιγράφω κείμενα από το διαδίκτυο για τις εργασίες μου, γιατί είναι σαν να κλέβω.

→

Κάνω τακτικά διαλείμματα όταν είμαι στον υπολογιστή, για να ξεκουράζονται τα μάτια μου.

→

---

4. Αντικαταστήστε τους υπογραμμισμένους συνδέσμους με άλλους χωρίς να αλλάξει το νόημα των προτάσεων.

Δεν αποκαλύπτω ποτέ προσωπικές λεπτομέρειες στο διαδίκτυο, γιατί ποτέ δεν ξέρω πού μπορούν να καταλήξουν.

Δεν αποκαλύπτω ποτέ προσωπικές λεπτομέρειες στο διαδίκτυο, _____ ποτέ δεν ξέρω πού μπορούν να καταλήξουν.

Οι γονείς ανησυχούν μήπως εξαπατηθούν τα παιδιά τους από κάποιον άγνωστο που έχουν γνωρίσει στο διαδίκτυο.

Οι γονείς ανησυχούν _____ εξαπατηθούν τα παιδιά τους από κάποιον άγνωστο που έχουν γνωρίσει στο διαδίκτυο.

5. Στο κείμενο διαβάζουμε: «Το διαδίκτυο είναι ένας κόσμος μάθησης, επικοινωνίας και διασκέδασης». Στην εικόνα όμως φαίνεται ότι κρύβει και κινδύνους. Φτιάξτε μία λίστα με τους κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίσει ένα παιδί όταν χρησιμοποιεί το διαδίκτυο. Αυτή η λίστα θα αναρτηθεί στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου σας για να ενημερωθούν οι συμμαθητές σας.

http://blogs.sch.gr/spetsiotou/files/2011/01/kids_internet.jpg

---

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

2. Βάλτε Σ στο τέλος κάθε σωστής πρότασης και Λ στο τέλος κάθε λανθασμένης σύμφωνα με το κείμενο.

Εμπιστευόμαστε το συνομιλητή μας στο διαδίκτυο, αν μας στείλει τη φωτογραφία του.

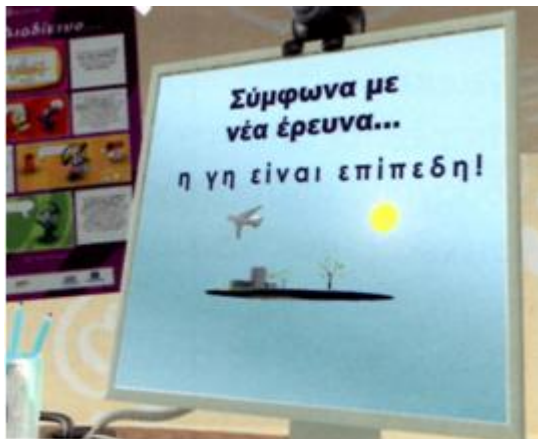
Είμαστε σίγουροι ότι μια πληροφορία που βρήκαμε στο διαδίκτυο είναι αξιόπιστη μόνο όταν την έχουμε διασταυρώσει με άλλες πηγές.

Όταν είμαστε στο διαδίκτυο, αποκαλύπτουμε προσωπικές μας πληροφορίες μόνο στους φίλους που γνωρίζουμε στον πραγματικό κόσμο.

Οι πληροφορίες που βρίσκονται στο διαδίκτυο είναι στη διάθεση όλων και γι' αυτό μπορούμε να τις χρησιμοποιούμε χωρίς περιορισμό.

Λ
Σ
Λ
Λ

2. Το διαδίκτυο είναι μια πολύ καλή πηγή πληροφοριών. Είναι όμως όλα όσα βρίσκονται στο διαδίκτυο πάντα αληθινά; Γράψτε την απάντησή σας και δικαιολογήστε την.

http://blogs.sch.gr/mtsigka/files/2012/03/Saferinternet_gr_Edu_Book1_lowRes.pdf

Δεν είναι πάντα αληθινά όλα όσα βρίσκονται στο διαδίκτυο, επειδή ο καθένας έχει τη δυνατότητα να δημοσιεύσει πληροφορίες (κείμενα, εικόνες) χωρίς να είναι επιστήμονας ή ειδικός. Κάποιες από αυτές τις πληροφορίες μπορεί να είναι λανθασμένες, παραπλανητικές, συκοφαντικές, ακατάλληλες για ανηλικούς ή και προσβλητικές.

3. Δώστε οδηγίες σχετικά με το τι πρέπει ή δεν πρέπει να κάνουμε, όταν είμαστε στο διαδίκτυο. Ξαναγράψτε τις προτάσεις σύμφωνα με το παράδειγμα.

Ρωτώ τους γονείς μου σχετικά με οτιδήποτε με κάνει να νιώθω άβολα, όταν είμαι στο διαδίκτυο.

→ *Ρώτα τους γονείς σου σχετικά με οτιδήποτε σε κάνει να νιώθεις άβολα, όταν είσαι στο διαδίκτυο.*

Δεν αντιγράφω κείμενα από το διαδίκτυο για τις εργασίες μου, γιατί είναι σαν να κλέβω.

→ Μην αντιγράφεις κείμενα από το διαδίκτυο για τις εργασίες σου, γιατί είναι σαν να κλέβεις.

Κάνω τακτικά διαλείμματα όταν είμαι στον υπολογιστή, για να ξεκουράζονται τα μάτια μου.

→ Κάνε τακτικά διαλείμματα όταν είσαι στον υπολογιστή, για να ξεκουράζονται τα μάτια σου.

4. Αντικαταστήστε τους υπογραμμισμένους συνδέσμους με άλλους χωρίς να αλλάξει το νόημα των προτάσεων.

Δεν αποκαλύπτω ποτέ προσωπικές λεπτομέρειες στο διαδίκτυο, γιατί ποτέ δεν ξέρω πού μπορούν να καταλήξουν.

Δεν αποκαλύπτω ποτέ προσωπικές λεπτομέρειες στο διαδίκτυο, επειδή ποτέ δεν ξέρω πού μπορούν να καταλήξουν.

Οι γονείς ανησυχούν μήπως εξαπατηθούν τα παιδιά τους από κάποιον άγνωστο που έχουν γνωρίσει στο διαδίκτυο.

Οι γονείς ανησυχούν μην εξαπατηθούν τα παιδιά τους από κάποιον άγνωστο που έχουν γνωρίσει στο διαδίκτυο.

http://blogs.sch.gr/spetsiotou/files/2011/01/kids_internet.jpg

5. Στο κείμενο διαβάζουμε: «Το διαδίκτυο είναι ένας κόσμος μάθησης, επικοινωνίας και διασκέδασης». Στην εικόνα όμως φαίνεται ότι κρύβει και κινδύνους. Γράψτε μία λίστα με τους κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίσει ένα παιδί όταν χρησιμοποιεί το διαδίκτυο. Αυτή η λίστα θα αναρτηθεί στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου σας για να ενημερωθούν οι συμμαθητές σας.

Οι μαθητές θα μπορούσαν να αναφερθούν σε μερικούς από τους παρακάτω κινδύνους:

- Ακατάλληλο περιεχόμενο σε ιστοσελίδες ή διαδικτυακά παιχνίδια
- Ανεπιθύμητα μηνύματα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
- Υπερβολική χρήση που οδηγεί σε απομάκρυνση από τον πραγματικό κόσμο και σε κάποιες περιπτώσεις σε εθισμό
- Έκθεση σε εκφοβιστικές συμπεριφορές από άτομα ή ομάδες
- Επίσκεψη σε ιστοσελίδες που παρακινούν σε επιβλαβείς συμπεριφορές
- Κακόβουλη χρήση προσωπικών πληροφοριών που έχουν κοινοποιηθεί στο διαδίκτυο
- Παραπληροφόρηση από ιστοσελίδες που περιέχουν αναληθείς, ψευδείς, ελλιπείς πληροφορίες
- Κίνδυνοι για τη σωματική και ψυχική υγεία από την πολύωρη χρήση

Από τους μαθητές αναμένεται να δημιουργήσουν μία λίστα με βάση το σημασιολογικό κριτήριο που τους ζητείται, δηλαδή να καταγράψουν τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά τη χρήση του διαδικτύου με τη μορφή ενός καταλόγου. Θα πρέπει επίσης να φαίνεται ότι οι μαθητές έχουν κατανοήσει το σκοπό για τον οποίο παράγεται η λίστα. Στην προκειμένη περίπτωση ο σκοπός είναι η ενημέρωση των συμμαθητών τους.

ΘΕΜΑ 7

ΖΕΥΓΑΡΩΤΑ ΚΑΙ ΟΜΑΔΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Το σπασμένο τηλέφωνο

Τα παιδιά κάθονται το ένα πλάι στ' άλλο. Το πρώτο παιδί από δεξιά σκύβει και λέει στ' αυτί του διπλανού του μια λέξη πολυσύλλαβη και δύσκολη ή ασυνήθιστη: σιδηρόδρομος, σκουληκομυρμηγκότρυπα, σαρανταποδαρούσα, τραπεζοκαρεκλομαζώχτρα, οπωροπαντολαχανοπωλείο ... Το παιδί που άκουσε τη λέξη, σκύβει και τη λέει μυστικά στο αυτί του διπλανού του κι εκείνος παραδίπλα ως τον τελευταίο.

Επειδή η λέξη είναι μεγάλη και δύσκολη, τα παιδιά δεν καταφέρνουν να την πιάσουν ολόκληρη. Γι' αυτό την επαναλαμβάνουν στον πλαϊνό τους έτσι όπως την άρπαξε το αυτί τους. Γίνεται παραφθορά της λέξης σε τέτοιο βαθμό, που, όταν το τελευταίο παιδί τη φωνάζει δυνατά, κανείς δεν την αναγνωρίζει. Τα παιδιά γελάνε και λένε πως το τηλέφωνο ήταν «σπασμένο».

Γιάντες

Τα παιδιά παίρνουν το κοκαλάκι της κότας που είναι μπροστά στο στήθος της και έχει σχήμα διχαλωτό (Υ). Καθένα από τα δύο παιδιά κρατάει από μια άκρη του. Το σπάζουν λέγοντας τη λέξη «γιάντες», δηλαδή στοίχημα. Από τη στιγμή αυτή και ύστερα δεν πρέπει να πάρουν από το χέρι του άλλου οτιδήποτε χωρίς να πουν τη φράση «το θυμάμαι» ή «γιάντες», να δηλώσουν δηλαδή ότι θυμούνται το στοίχημα. Όποιο από τα δύο παιδιά χάσει πρέπει να δώσει στο άλλο αυτό που έβαλαν στοίχημα.

Το κορόιδο

Δύο παιδιά στέκονται αντικριστά και πετούν το ένα στο άλλο μία μπάλα. Ανάμεσά τους βρίσκεται ένα ακόμη παιδί που είναι το «κορόιδο» και προσπαθεί να πιάσει την μπάλα που πετάνε τα δύο παιδιά. Αν την πιάσει, παίρνει τη θέση του παιδιού που έριξε την μπάλα και έχασε. Το παιδί που έχασε την μπάλα γίνεται τώρα το «κορόιδο».

Μπιζζ!

Τα παιδιά βάζουν κλήρο για να δουν ποιος θα τα φυλάει. Εκείνος που θα του πέσει ο κλήρος κάθεται σ' ένα σκαμνί ή στέκει σκυφτός και βάζει το δεξί του χέρι κάτω από την αριστερή του μασχάλη, κρατώντας την παλάμη ανοιχτή προς τα επάνω, ενώ με το αριστερό του χέρι κρατάει κλειστά τα μάτια του. Οι άλλοι παίκτες στέκονται στα αριστερά του και

ένας από αυτούς τον πλησιάζει και του χτυπάει την ανοιχτή παλάμη. Ύστερα απομακρύνεται τρέχοντας μαζί με τους άλλους. Όλοι χοροπηδούν γύρω του και στριφογυρίζουν το δάχτυλό τους φωνάζοντας: «Μπιζζ!» όπως κάνει η μέλισσα. Αυτός που τα φυλάει πρέπει να μαντέψει ποιος τον χτύπησε. Αν ανακαλύψει ποιος είναι, του δίνει τη θέση του. Αν δεν τον βρει, το παιχνίδι συνεχίζεται κατά τον ίδιο τρόπο.

Μαρούλα Κλιάφα & Ζωή Βαλάση, Ας παίξουμε πάλι, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1988

Γεωργία Ταρσούλη, Τα παιχνίδια μας, εκδ. ΟΕΔΒ, Αθήνα 1989

<http://www.thrakiki.gr/pehnia.htm> (διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Αριθμήστε τα γεγονότα με τη σειρά που έγιναν.

- _____ Τα παιδιά χοροπηδούν.
- _____ Μαντεύει ποιος τον χτύπησε.
- _____ Όλα τα παιδιά φωνάζουν «Μπιζζ!»
- _____ Ένας παίχτης τού χτυπάει την παλάμη.
- _____ Αν τον βρει, αλλάζουν ρόλους.
- _____ Το παιδί έχει την παλάμη ανοικτή προς τα επάνω.

2. Γιατί τα παιδιά γελάνε όταν παίζουν το παιχνίδι «το σπασμένο τηλέφωνο»;

---

3. Κάποια από τα παραπάνω παιχνίδια είναι ζευγαρωτά, ενώ άλλα είναι ομαδικά. Αντιστοιχίστε όπως ταιριάζει.

- το σπασμένο τηλέφωνο •
- γιάντες •
- το κορόιδο •
- μπιζζ! •
- ζευγαρωτό παιχνίδι
- ομαδικό παιχνίδι

4. Ο Νικόλαος Γύζης ζωγράφισε το πορτρέτο ενός κοριτσιού. Ονόμασε τον πίνακα «Γιάντες».

Ποια συναισθήματα νομίζετε ότι αισθάνεται το κορίτσι του πίνακα; Κατά τη γνώμη σας, πώς συνδέεται η έκφραση του προσώπου του κοριτσιού με το παιχνίδι Γιάντες;

Νικόλαος Γύζης, Γιάντες (1878). Λάδι σε μουσαμά, [Εθνική Πινακοθήκη](#), Αθήνα

5. Περιγράψε ένα παιχνίδι που έπαιξες με τους φίλους σου και έχασες. Γράψε ποιο ήταν το παιχνίδι και ποιοι ήταν οι κανόνες του, πότε και πού παίζατε, ποιοι συμμετείχατε σε αυτό και γιατί έχασες. Να αναφέρεις επίσης πώς αισθάνθηκες όταν έχασες και γιατί.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

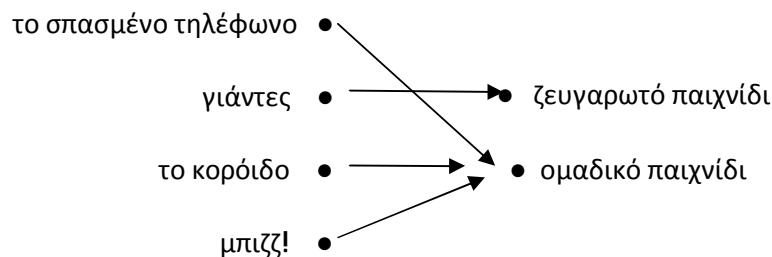
1. Αριθμήστε τα γεγονότα με τη σειρά που έγιναν.

- 3 Τα παιδιά χοροπηδούν.
- 5 Μαντεύει ποιος τον χτύπησε.
- 4 Όλα τα παιδιά φωνάζουν «Μπιζζ!»
- 2 Ένας παίχτης τού χτυπάει την παλάμη.
- 6 Αν τον βρει, αλλάζουν ρόλους.
- 1 Το παιδί έχει την παλάμη ανοικτή προς τα επάνω.

2. Γιατί τα παιδιά γελάνε όταν παίζουν το παιχνίδι «το σπασμένο τηλέφωνο»;

Καθώς τα παιδιά επαναλαμβάνουν το ένα στο άλλο τη λέξη που είπε ο προηγούμενος, αυτή αλλάζει εντελώς. Όταν λοιπόν το τελευταίο παιδί φωνάζει δυνατά τη λέξη, κανείς δεν την αναγνωρίζει. Η παραφθορά της αρχικής λέξης προκαλεί γέλιο στα παιδιά.

3. Κάποια από τα παραπάνω παιχνίδια είναι ζευγαρωτά, ενώ άλλα είναι ομαδικά. Αντιστοιχίστε όπως ταιριάζει.

4. Ο Νικόλαος Γύζης ζωγράφισε το πορτρέτο ενός κοριτσιού και έδωσε στον πίνακα τον τίτλο «Γιάντες».

Ποια συναισθήματα νομίζετε ότι αισθάνεται το κορίτσι του πίνακα; Κατά τη γνώμη σας, πώς συνδέεται η έκφραση του προσώπου του κοριτσιού με το παιχνίδι Γιάντες;

Η έκφραση του προσώπου του κοριτσιού, η κλίση του κεφαλιού του, το υγρό του βλέμμα και τα χαμηλωμένα του μάτια αποτελούν ενδείξεις που αναμένεται ότι θα οδηγήσουν τους μαθητές στην υπόθεση ότι το κορίτσι μπορεί να αισθάνεται λύπη, στενοχώρια, θλίψη και απογοήτευση.

Νικόλαος Γύζης, Γιάντες (1878). Λάδι σε μουσαμά, [Εθνική Πινακοθήκη](#), Αθήνα

Το όνομα του πίνακα «Γιάντες» ίσως οδηγήσει τους μαθητές να εικάσουν ότι το κορίτσι αισθάνεται έτσι επειδή έχασε στο παιχνίδι. Κάθε άλλη τεκμηριωμένη απάντηση θα θεωρηθεί αποδεκτή.

5. Περιγράψε ένα παιχνίδι που έπαιξες με τους φίλους σου και έχασες. Γράψε ποιο ήταν το παιχνίδι και ποιοι ήταν οι κανόνες του, πότε και πού παίζατε, ποιοι συμμετείχατε σε αυτό και γιατί έχασες. Να αναφέρεις επίσης πώς αισθάνθηκες όταν έχασες και γιατί.

Οι μαθητές θέτουν το παιχνίδι στο χωροχρονικό του πλαίσιο, αναφέρουν το όνομά του και εξηγούν τους κανόνες του. Γράφουν ποια πρόσωπα συμμετείχαν στο παιχνίδι και με ποιους ρόλους. Περιγράφουν τις φάσεις εξέλιξής του και εξηγούν από τη δική τους σκοπιά πώς οδηγήθηκαν στην ήττα. Ως συμμετέχοντες στο παιχνίδι, οι μαθητές αναμένεται να χρησιμοποιήσουν πρώτο ρηματικό πρόσωπο. Για την αναδιήγηση του παιχνιδιού χρησιμοποιούν ρήματα δράσης και για τη σηματοδότηση της χρονικής διαδοχής των γεγονότων χρονικά επιρρήματα. Έχει σημασία να αναδιηγηθούν τα γεγονότα με λογική συνοχή και να επιλέξουν εκείνα που οδήγησαν στην ήττα. Τέλος, πρέπει να ανακαλέσουν τα συναισθήματα που τους προκάλεσε η έκβαση του παιχνιδιού.

ΘΕΜΑ 8

Η ΑΣΤΡΑΔΕΝΗ

Σήμερα είναι σπουδαία μέρα για μένα. Θα πάω στο καινούριο σχολείο, στο αθηναϊκό. Πρέπει να είναι καταπληκτικό. Δεν μπορεί τόσα παιδιά να μην πηγαίνουν σε ωραίο σχολείο. Τι Αθήνα θα ήταν τότε!...

Στη Σύμη το σχολείο μας είναι πέτρινο, από πέτρα πελεκητή. Με κεραμιδένια στέγη. Έχει και αέτωμα*, τρίγωνο με σχέδιο στρογγυλό στη μέση. Στην πόρτα –την έξω– τη σιδερένια με τα σχέδια, έχει μια σκαλιστή πέτρα που γράφει «Αυγούστου 31, του 1876». Τόσο παλιό είναι. Αφού δεν έχει πια τα ψηφιδωτά του στις αυλές. Φαγώθηκαν απ' τα πόδια των παιδιών. Τόσα παιδιά... τόσα χρόνια... τι να σου κάνουν τα βοτσαλάκια... λιώσανε...

Έχουμε φτιάξει, όμως, παρτέρια γύρω γύρω και φυτεύει κάθε τάξη το δικό της. Κι επειδή είναι πολύς ο κήπος και μεγάλα τα παρτέρια, τα χωρίζουμε και παίρνει κάθε ομάδα ένα κομματάκι. Τον Μάιο θ' ανθίσουν. Εγώ όμως δε θα τα δω. Γιατί πια μένω στην Αθήνα. Άι στο καλό, τι μου 'ρθε;... Σιγά μη βάλω και τα κλάματα... που δε θα δω τα μοσχομπίτζελα του σχολείου ανθισμένα... Σιγά!... Να δεις που το σχολείο της Αθήνας θα έχει χιλιάδες λουλούδια. Τα πιο ωραία και τα πιο περίεργα που υπάρχουν...

Η μάνα μου μου χτένισε τα μαλλιά. Χωρίστρα στη μέση και δυο όμοιες πλεξούδες. Με κοκαλάκι κόκκινο στην άκρη. Η ποδιά μου, πλυμένη, σιδερωμένη κι ο γιακάς στη θέση του. Η τσάντα μου, το κουλούρι μου... όλα έτοιμα. Η σάκα μου είναι κόκκινη, γαλανή και άσπρη. Άσπρη είναι μια τσέπη που έχει μπροστά. Μου την είχε αγοράσει η Μαρία, η φίλη μας που μένει στο δεύτερο πάτωμα.

Ο πατέρας ψάχτηκε να βεβαιωθεί ότι έχει το χαρτί του σχολείου της Σύμης. Αργεί η Μαρία. Άντε κι έχω αγωνία...

*αέτωμα: τριγωνικό τμήμα της στέγης ενός κτίσματος

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Γράψτε δίπλα σε κάθε παράγραφο έναν πλαγιότιτλο, που να αναφέρεται με συντομία στο περιεχόμενό της.

Στη Σύμη το σχολείο μας είναι πέτρινο, από πέτρα πελεκητή. Με κεραμιδένια στέγη. Έχει και αέτωμα, τρίγωνο με σχέδιο στρογγυλό στη μέση. Στην πόρτα –την έξω– τη σιδερένια με τα σχέδια, έχει μια σκαλιστή πέτρα που γράφει «Αυγούστου 31, του 1876». Τόσο παλιό είναι. Αφού δεν έχει πια τα ψηφιδωτά του στις αυλές. Φαγώθηκαν απ' τα πόδια των παιδιών. Τόσα παιδιά... τόσα χρόνια... τι να σου κάνουν τα βοτσαλάκια... λιώσανε...

Η μάνα μου μου χτένισε τα μαλλιά. Χωρίστρα στη μέση και δυο όμοιες πλεξούδες. Με κοκαλάκι κόκκινο στην άκρη. Η ποδιά μου, πλυμένη, σιδερωμένη κι ο γιακάς στη θέση του. Η τσάντα μου, το κουλούρι μου... όλα έτοιμα. Η σάκα μου είναι κόκκινη, γαλανή και άσπρη. Άσπρη είναι μια τσέπη που έχει μπροστά. Μου την είχε αγοράσει η Μαρία, η φίλη μας που μένει στο δεύτερο πάτωμα.

2. «Ο πατέρας ψάχτηκε να βεβαιωθεί ότι έχει το χαρτί του σχολείου της Σύμης. Αργεί η Μαρία. Άντε κι έχω αγωνία...» Ποια άλλα συναισθήματα ένιωθε, κατά τη γνώμη σας, η Ασπραδενή εκείνο το πρωί; Δικαιολογήστε την άποψή σας.

---

3. Μεγαλώστε τις προτάσεις με βάση το κείμενο έτσι ώστε να δείχνουν:

α) σκοπό:

Κάθε τάξη έχει πάρει ένα κομματάκι του κήπου _____

β) αιτία:

Σήμερα είναι σπουδαία μέρα για την Αστραδενή _____

4. Στην εικόνα βλέπουμε κάποια παιδιά που παίζουν στη Σύμη τα χρόνια που ζούσε εκεί η Αστραδενή. Με βάση το κείμενο, βρείτε ποια παιχνίδια έπαιζαν τα παιδιά στη Σύμη τα χρόνια της Αστραδενής. Ποια παιχνίδια παίζουν τα παιδιά στην Αθήνα σήμερα; Συμπληρώστε τον πίνακα.

<http://www.slideshare.net/alexggr/ss-15548790>

Εμείς, τα παιδιά, παίζαμε στην αυλή, αν ήταν καλός καιρός. Αλλιώς, καθόμαστε πάνω στο κρεβάτι, στην κουζίνα που 'χει ζέστη, δίπλα στις μανάδες μας. Και τα δυο μ' αρέσανε. Στις αυλές παίζαμε το κουτσό ή τ' αγάλματα ή τις κυρίες. Στην κουζίνα παίζαμε μαμά και παιδιά ή σχολείο. Είχε κι αυτό το γούστο του, γιατί, ενώ

έπαιζες, άκουγες και τις μανάδες να κουβεντιάζουνε καθώς δουλεύανε.

Ευγενία Φακίνου, Η Αστραδενή, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1987 (διασκευή)

Ομαδικά παιχνίδια στη Σύμη	Ομαδικά παιχνίδια στην Αθήνα
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

5. Πώς φαντάζεστε ότι ήταν το σχολείο της Αστραδενής στην Αθήνα; Περιγράψτε με λεπτομέρειες την εξωτερική εμφάνιση και το προαύλιο του σχολείου. Πώς ήταν στο εσωτερικό του; Με ποιες δραστηριότητες ασχολούνταν οι μαθητές μέσα σε αυτό;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Γράψτε δίπλα σε κάθε παράγραφο έναν πλαγιότιτλο, που να αναφέρεται με συντομία στο περιεχόμενό της.

Το παλιό σχολείο στη Σύμη

Στη Σύμη το σχολείο μας είναι πέτρινο, από πέτρα πελεκητή. Με κεραμιδένια στέγη. Έχει και αέτωμα, τρίγωνο με σχέδιο στρογγυλό στη μέση. Στην πόρτα –την έξω– τη σιδερένια με τα σχέδια, έχει μια σκαλιστή πέτρα που γράφει «Αυγούστου 31, του 1876». Τόσο παλιό είναι. Αφού δεν έχει πια τα ψηφιδωτά του στις αυλές. Φαγώθηκαν απ' τα πόδια των παιδιών. Τόσα παιδιά... τόσα χρόνια... τι να σου κάνουν τα βοτσαλάκια... λιώσανε...

Έτοιμη για το σχολείο με τη σάκα στο χέρι!

Η μάνα μου μου χτένισε τα μαλλιά. Χωρίστρα στη μέση και δυο όμοιες πλεξούδες. Με κοκαλάκι κόκκινο στην άκρη. Η ποδιά μου, πλυμένη, σιδερωμένη κι ο γιακάς στη θέση του. Η τσάντα μου, το κουλούρι μου... όλα έτοιμα. Η σάκα μου είναι κόκκινη, γαλανή και άσπρη. Άσπρη είναι μια τσέπη που έχει μπροστά. Μου την είχε αγοράσει η Μαρία, η φίλη μας που μένει στο δεύτερο πάτωμα.

2. «Ο πατέρας ψάχτηκε να βεβαιωθεί ότι έχει το χαρτί του σχολείου της Σύμης. Αργεί η Μαρία. Άντε κι έχω αγωνία...» Ποια άλλα συναισθήματα ένιωθε, κατά τη γνώμη σας, η Ασπραδενή εκείνο το πρωί; Δικαιολογήστε την άποψή σας.

Εκείνο το πρωί η Ασπραδενή, εκτός από αγωνία, ένιωθε άγχος για την πρώτη της ημέρα στο νέο σχολείο, ανησυχία μήπως αργήσει, συγκίνηση για τη νέα αρχή, αλλά και λύπη για το σχολείο που είχε αφήσει στη Σύμη.

3. Μεγαλώστε τις προτάσεις με βάση το κείμενο έτσι ώστε να δείχνουν:

α) σκοπό:

Κάθε τάξη έχει πάρει ένα κομματάκι του κήπου, για να το φυτέψει με λουλούδια.

β) αιτία:

Σήμερα είναι σπουδαία μέρα για την Ασπραδενή, επειδή θα πάει για πρώτη φορά στο νέο της σχολείο στην Αθήνα.

4. Στην εικόνα βλέπουμε κάποια παιδιά που παίζουν στη Σύμη τα χρόνια που ζούσε εκεί η Ασπραδενή. Με βάση το κείμενο, βρείτε ποια παιχνίδια έπαιζαν τα παιδιά στη Σύμη τα χρόνια της Ασπραδενής. Ποια παιχνίδια παίζουν τα παιδιά στην Αθήνα σήμερα; Συμπληρώστε τον πίνακα.

<http://www.slideshare.net/alexgger/ss-15548790>

Εμείς, τα παιδιά, παίζαμε στην αυλή, αν ήταν καλός καιρός. Αλλιώς, καθόμαστε πάνω στο κρεβάτι, στην κουζίνα που 'χει ζέστη, δίπλα στις μανάδες μας. Και τα δυο μ' αρέσανε. Στις αυλές παίζαμε το κουτσό ή τ' αγάλματα ή τις κυρίες. Στην κουζίνα παίζαμε μαμά και παιδιά ή σχολείο. Είχε κι

αυτό το γούστο του, γιατί, ενώ έπαιζες, άκουγες και τις μανάδες να κουβεντιάζουνε καθώς δουλεύανε.

Ευγενία Φακίνου, Η Ασπραδενή, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1987 (διασκευή)

Ομαδικά παιχνίδια στη Σύμη	Ομαδικά παιχνίδια στην Αθήνα
<u>κουτσό</u>	<u>κυνηγητό</u>
<u>αγάλματα</u>	<u>κρυφτό</u>
<u>κυρίες</u>	<u>μήλα</u>
<u>μαμά και παιδιά</u>	<u>σχοινάκι</u>
<u>σχολείο</u>	<u>ποδόσφαιρο</u>

5. Πώς φαντάζεστε ότι ήταν το σχολείο της Ασπραδενής στην Αθήνα; Περιγράψτε με λεπτομέρειες την εξωτερική εμφάνιση και το προαύλιο του σχολείου. Πώς ήταν στο εσωτερικό του; Με ποιες δραστηριότητες ασχολούνταν οι μαθητές μέσα σε αυτό;

Οι μαθητές θα περιγράψουν την εξωτερική εικόνα του κτίσματος και του προαυλίου και θα σκεφτούν στοιχεία που τραβούν την προσοχή (μέγεθος και ύψος, υλικά κατασκευής, χρώματα, περίφραξη, ύπαρξη κήπου, αθλητικές εγκαταστάσεις κτλ.). Θα περιγράψουν την εσωτερική διαρρύθμιση του σχολείου (αίθουσες, σκάλες, παράθυρα κτλ.) και θα φανταστούν πιθανές δραστηριότητες των μαθητών μέσα σε αυτό. Καθώς πρόκειται για περιγραφή, αναμένεται να χρησιμοποιήσουν χρόνο ενεστώτα και να αποδώσουν τις λεπτομέρειες του κτίσματος με τη χρήση επιθέτων και μετοχών που θα δώσουν στην περιγραφή ακρίβεια και παραστατικότητα.

ΘΕΜΑ 9

Η ΘΑΛΑΣΣΑ

Μου το 'λεγε εμένα και μου το ξανάλεγε ο μακαρίτης ο πατέρας μου:

– Μακριά, γιε μου, από τη θάλασσα κι απ' τα καλά της. Δεν έχει μπέσα αυτή. Εκεί που σε καλοπιάνει με τις μπουνάτσες της, εκεί σηκώνει ξαφνικά βουνά τα κύματά της να σε τραβήξει στη σκοτεινή αγκαλιά της για πάντα, άψυχο κουφάρι στο υγρό της βασίλειο. Εσύ να κοιτάξεις να βρεις μια στεριανή τέχνη, καλή και σίγουρη.

Πάππου προς πάππου ναυτικός ο πατέρας μου, ξόδεψε τη ζωή του στα καράβια, ώσπου τον πήρε κι αυτόν στην αγκαλιά της η άπιστη και ησύχασε. Αλλά κι οι άλλοι ναυτικοί, ακόμα κι οι караβοκυραίοι, χίλιες φορές ναυαγισμένοι στα πέλαγα κι άλλες τόσες γλιτωμένοι απ' τον τάφο τον υγρό, όλοι τους τα ίδια μου λέγανε:

– Μακριά, παιδί μου, από τη θάλασσα...

Όμως, τις συμβουλές τους τις είχανε μόνο για μένα, αφού αυτοί με την πρώτη ευκαιρία ξεχνούσαν τις φουρτούνες και τα ναυάγια και ξαναμπαρκάριζαν.

– Μυστήριο πράγμα, έλεγα μέσα μου. Δε βλέπουν την ώρα να φύγουν! Λες και η θάλασσα τους έχει κάνει μάγια.

Με τούτα και με κείνα περνούσαν οι μέρες κι οι μήνες, τα χρόνια της παιδικής ανεμελιάς, όλο κολύμπι και παιχνίδι. Πού με έβρισκες πού με έχανες, για κολύμπι στα γαλάζια νερά και βουτιές με τους φίλους. Κι εκείνη, η θάλασσα, δεν έχανε ευκαιρία: όλο με χάιδευε και με γλυκοφιλούσε. Μύριους ψιθύρους έφερναν τα κύματα στ' αυτιά μου για λιμάνια και χώρες μακρινές και για περιπέτειες ανείπωτες, που δε βάνει ο νους του ανθρώπου.

Ανδρέας Καρκαβίτσας, Η θάλασσα, διασκευή: Κώστας Πούλος, εικονογράφηση: Έφη Λαδά, εκδ. Παπαδόπουλος, Αθήνα, 2000 (απόσπασμα)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Υπογραμμίστε τη σωστή σημασία των λέξεων σύμφωνα με το κείμενο.

ανείπωτες	αυτές που δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον αυτές που δεν μπορούν να εκφραστούν με λόγια αυτές που δεν γίνονται κατανοητές
κουφάρι	νεκρό σώμα σκληρό πέτρωμα τυλιγμένο νήμα

2. Με βάση το κείμενο, κυκλώστε τη σωστή σημασία των φράσεων.

πάππου προς πάππου

α) τα πανάρχαια χρόνια β) από τη γέννησή του γ) από γενιά σε γενιά

πού με έβρισκες πού με έχανες

α) αραιά και πού β) πολύ τακτικά γ) πού και πού

3. Γιατί, σύμφωνα με το κείμενο, ο πατέρας του αφηγητή τον συμβούλεψε: «Εσύ να κοιτάξεις να βρεις μια στεριανή τέχνη, καλή και σίγουρη»;

---

4. Στις παρακάτω εικόνες η εικονογράφος δίνει στη θάλασσα τη μορφή μιας γυναίκας με δύο διαφορετικούς τρόπους.

*Η θάλασσα τον τράβηξε
στη σκοτεινή αγκαλιά της για πάντα.*

Η θάλασσα του έκανε μάγια.

Γράψτε με δικά σας λόγια τι σημαίνει καθεμία από τις παρακάτω φράσεις σύμφωνα με τις εικόνες και τις λεζάντες τους.

Η θάλασσα τον τράβηξε στη σκοτεινή αγκαλιά της για πάντα.

Η θάλασσα του είχε κάνει μάγια.

---

5. Ο αφηγητής της ιστορίας μας έγινε τελικά ναυτικός και ταξίδεψε σε χώρες μακρινές. Όπως φαίνεται στην εικόνα, σε ένα από τα ταξίδια του έπεσε σε θαλασσοταραχή και κινδύνεψε να πνιγεί. Αφηγηθείτε την περιπέτειά του. Γράψτε τις δυσκολίες που αντιμετώπισε και πώς κατάφερε τελικά να σωθεί.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Υπογραμμίστε τη σωστή σημασία των λέξεων σύμφωνα με το κείμενο.

ανείπωτες	αυτές που δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον <u>αυτές που δεν μπορούν να εκφραστούν με λόγια</u> αυτές που δεν γίνονται κατανοητές
κουφάρι	<u>νεκρό σώμα</u> σκληρό πέτρωμα τυλιγμένο νήμα

2. Με βάση το κείμενο, κυκλώστε τη σωστή σημασία των φράσεων.

πάππου προς πάππου

α) από τα πανάρχαια χρόνια β) από τη γέννησή του γ) από γενιά σε γενιά

πού με έβρισκες πού με έχανες

α) αραιά και πού β) πολύ τακτικά γ) πού και πού

3. Γιατί, σύμφωνα με το κείμενο, ο πατέρας του αφηγητή τον συμβούλεψε: «Εσύ να κοιτάξεις να βρεις μια στεριανή τέχνη, καλή και σίγουρη»;

Ο πατέρας του του έδωσε αυτή τη συμβουλή, γιατί, καθώς ήταν κι ο ίδιος ναυτικός, γνώριζε ότι το επάγγελμα αυτό ήταν πολύ κοπιαστικό, επικίνδυνο και απρόβλεπτο.

4. Στις παρακάτω εικόνες η εικονογράφος δίνει στη θάλασσα τη μορφή μιας γυναίκας με δύο διαφορετικούς τρόπους.

**Η θάλασσα τον τράβηξε
στη σκοτεινή αγκαλιά της για πάντα.**

Η θάλασσα του έκανε μάγια.

Γράψτε με δικά σας λόγια τι σημαίνει καθεμία από τις παρακάτω φράσεις σύμφωνα με τις εικόνες και τις λεζάντες τους.

Η θάλασσα τον τράβηξε στη σκοτεινή αγκαλιά της για πάντα.

→ Η θάλασσα τον έπνιξε/τον πήρε στο βυθό της.

Η θάλασσα του είχε κάνει μάγια.

→ Η θάλασσα τον γοήτευσε/τον σαγήνεψε/τον ξελόγιασε.

5. Ο αφηγητής της ιστορίας μας έγινε τελικά ναυτικός και ταξίδεψε σε χώρες μακρινές. Όπως φαίνεται στην εικόνα, σε ένα από τα ταξίδια του έπεσε σε θαλασσοταραχή και κινδύνεψε να πνιγεί. Αφηγηθείτε την περιπέτειά του. Γράψτε τις δυσκολίες που αντιμετώπισε και πώς κατάφερε τελικά να σωθεί.

Οι μαθητές θα αφηγηθούν την περιπέτεια του ναυτικού στη θάλασσα. Θα περιγράψουν τη θαλασσοταραχή με ζωντάνια και παραστατικότητα. Αξιολογείται θετικά αν καταφέρουν να αποδώσουν την ένταση της προσπάθειας και να μεταδώσουν την αγωνία του ήρωα κατά τη διάρκεια της περιπέτειάς του. Θα αναφερθούν στις ενέργειες του πληρώματος, οι οποίες οδήγησαν στην τελική έκβαση. Ως προς τη μορφή, καθώς πρόκειται για αφήγηση, αναμένεται να

χρησιμοποιήσουν υποτακτική σύνταξη (χρονικές και αιτιολογικές προτάσεις) και παρελθοντικούς χρόνους (αόριστο και παρατατικό). Για την εναργέστερη αφήγηση της προσπάθειας του ήρωα στη θάλασσα, οι μαθητές θα χρησιμοποιήσουν ρήματα δράσης. Η διαδοχή των γεγονότων θα δηλωθεί με κατάλληλους κειμενικούς δείκτες.

ΘΕΜΑ 10

Ο ΔΑΜΩΝ ΚΑΙ Ο ΦΙΝΤΙΑΣ

Στου Πέτρου το σχολείο άρχισαν πάλι τα μαθήματα και τώρα δεν απουσιάζει σχεδόν κανένα παιδί, γιατί, αν λείψει, χάνει το ΣΥΣΣΙΤΙΟ. Κάθε μεσημέρι καταφτάνει ένα κάρο και ξεφορτώνει τον Δάμωνα και τον Φιντία. Ο Δάμων και ο Φιντίας είναι δύο καζάνια μαύρα σαν πίσσα που αχνίζουν... Την πρώτη μέρα που τα περίμεναν, κανένα παιδί δεν είχε νου για μάθημα κι ο κύριος Λουκάτος άρχισε να τους διαβάζει κάτι ιστορίες από ένα βιβλίο. «...Στα παλιά τα χρόνια στην αρχαία Αθήνα υπήρχανε δύο αχώριστοι φίλοι. Ο Δάμων κι ο Φιντίας...»

– Έρχονται! Έρχονται! ακούστηκε μια ψιλή φωνούλα από την άκρη της τάξης.

Ήταν ένα μικρό κοριτσάκι που παραμόνευε από τη χαραμάδα της μεγάλης πόρτας και είδε να καταφτάνουν, όχι βέβαια ο Δάμων και ο Φιντίας, αλλά τα καζάνια με το συσσίτιο, που έτσι τους έμεινε το όνομα.

Όλα τα παιδιά βάλανε τα γέλια και πετάχτηκαν από τη θέση τους. Ο κύριος Λουκάτος πήγε αργά και σοβαρά κι άνοιξε διάπλατα την πόρτα. Έξω στεκότανε ένα κάρο φορτωμένο με τα καζάνια. Δύο κυρίες καλοντυμένες και μία κοπέλα με μαύρο πουλόβερ και ξέθωρη γαλάζια φούστα ρωτούσανε ποιος είναι ο δάσκαλος. Γύρω είχε μαζευτεί κόσμος, έτσι όπως μαζεύεται πάντα στη γειτονιά άμα γίνεται κάτι. Δε μιλούσανε, δε λαλούσανε. Μονάχα μία γυναίκα σήκωσε τα δυο της χέρια ψηλά και φώναξε:

– Τα παιδάκια μας θα φάνε!

Οι κυρίες με το κορίτσι μιλούσανε με τον κύριο Λουκάτο. Κάτι άνθρωποι ξεφόρτωναν τα καζάνια, τα 'βαλαν μέσα στο σχολείο κι ύστερα ο δάσκαλος γύρισε στα παιδιά και τους είπε με ύφος επίσημο, λες κι έβγαζε λόγο για την Εθνική γιορτή:

– Πάρτε τα κουτιά σας και μπειίτε στη σειρά. Αρχίζει το συσσίτιο.

Άλκη Ζέη, Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1981 (απόσπασμα)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Αριθμήστε τα γεγονότα με βάση τη σειρά που έγιναν.

- ___ Όλη η γειτονιά μαζεύτηκε γύρω από το σχολείο.
- ___ Ο δάσκαλος διάβασε στα παιδιά ένα βιβλίο.
- ___ Τα καζάνια ξεφορτώθηκαν μέσα στο σχολείο.
- ___ Ο κύριος Λουκάτος κάλεσε τα παιδιά να έρθουν για το συσσίτιο.
- ___ Ένα κορίτσι τούς ειδοποίησε ότι έρχονται τα καζάνια με το συσσίτιο.

2. Απαντήστε στις ερωτήσεις.

α) Τι είναι το συσσίτιο;

β) Γιατί στο σχολείο του Πέτρου δεν απουσιάζει κανένα παιδί από το μάθημα;

---

3. Ξαναγράψτε το κείμενο μετατρέποντας τα ρήματα από το παρελθόν στο παρόν.

Τα παιδιά βάλανε τα γέλια και πετάχτηκαν από τη θέση τους. Ο κύριος Λουκάτος πήγε αργά και σοβαρά κι άνοιξε διάπλατα την πόρτα. Έξω στεκότανε ένα κάρο φορτωμένο με τα καζάνια.

Τα παιδιά βάζουν _____
_____
_____

4. Το παρακάτω κείμενο βρίσκεται στο οπισθόφυλλο του βιβλίου «Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου»:

27 Οκτωβρίου 1940

Θα τη θυμάται αυτή τη μέρα ο Πέτρος, γιατί πέθανε το τριζόνι του. Θα τη θυμάται, γιατί την επομένη ακούει τη φωνή της μητέρας του να λέει: «Σήκω... έγινε πόλεμος. Δεν ακούς τις σειρήνες;» Όταν οι Ιταλοί έφτασαν στο κατώφλι της Ελλάδας, ο Πέτρος ήταν εννιά χρονών, είχε μια χελώνα για κατοικίδιο, αγαπούσε με πάθος τις αμερικάνικες ταινίες και γνώριζε τον πόλεμο μόνο μέσα από τα βιβλία. Τώρα όμως τον βιώνει κάθε μέρα μαζί με τους γονείς του, τον παπού του και τη μεγαλύτερη αδελφή του, την Αντιγόνη, αρχίζοντας ένα μεγάλο περίπατο –μια βόλτα στην Αθήνα της Κατοχής στα δύσκολα εκείνα χρόνια της πείνας, των συσσιτίων, του φόβου, των διωγμών. Ο Πέτρος με την αδελφή του και τους φίλους του δε διστάζει να πάρει μέρος στην Αντίσταση σαμποτάροντας γερμανικά οχήματα, γράφοντας στους τοίχους «ΠΕΙΝΑΜΕ! ΔΩΣΤΕ ΜΑΣ ΝΑ ΦΑΜΕ» και έχοντας πάντα για σύνθημα ένα τραγούδι που φλογίζει τις καρδιές τους:

«Πάντα μπροστά μας, για μια καινούρια ζωή...»

Παρατηρήστε την εικόνα του εξώφυλλου του βιβλίου.

α) Περιγράψτε την εικόνα του εξώφυλλου του βιβλίου με τη βοήθεια του παραπάνω κειμένου από το οπισθόφυλλο. Μην ξεχάσετε να αναφερθείτε σε στοιχεία όπως: ποιο είναι το πρόσωπο που εικονίζεται, πώς παρουσιάζεται στην εικόνα και γιατί υπάρχουν αεροπλάνα ανάμεσα στα σύννεφα.

β) Η εικονογράφος του βιβλίου Σοφία Ζαραμπούκα έχει χρωματίσει τον ουρανό κόκκινο. Γιατί νομίζετε ότι το έκανε;

---

5. Διαβάζουμε στο κείμενο: «Στα παλιά τα χρόνια στην αρχαία Αθήνα υπήρχανε δύο αχώριστοι φίλοι. Ο Δάμων και ο Φιντίας...» Πώς θα ήθελες να είναι ένας καλός σου φίλος και τι θα έκανες μαζί του; Να αναφερθείς σε στοιχεία του χαρακτήρα του, στα προτερήματά του, στη συμπεριφορά που θέλεις να εκδηλώνει ο φίλος σου απέναντί σου και στις κοινές σας δραστηριότητες.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Αριθμήστε τα γεγονότα με βάση τη σειρά που έγιναν.

- 3 Όλη η γειτονιά μαζεύτηκε γύρω από το σχολείο.
- 1 Ο δάσκαλος διάβασε στα παιδιά ένα βιβλίο.
- 4 Τα καζάνια ξεφορτώθηκαν μέσα στο σχολείο.
- 5 Ο κύριος Λουκάτος κάλεσε τα παιδιά να έρθουν για το συσσίτιο.
- 2 Ένα κορίτσι τους ειδοποίησε ότι έρχονται τα καζάνια με το συσσίτιο.

2. Απαντήστε στις ερωτήσεις.

α) Τι είναι το συσσίτιο;

Το συσσίτιο είναι ένα γεύμα που διανέμεται δωρεάν σε μεγάλο αριθμό άπορων ανθρώπων και σε στρατιώτες.

β) Γιατί στο σχολείο του Πέτρου δεν απουσιάζει κανένα παιδί από το μάθημα;

Στο σχολείο του Πέτρου δεν απουσιάζει κανένα παιδί από το μάθημα, επειδή, αν λείψει, χάνει το συσσίτιο.

3. Ξαναγράψτε το κείμενο μετατρέποντας τα ρήματα από το παρελθόν στο παρόν.

Τα παιδιά βάλανε τα γέλια και πετάχτηκαν από τη θέση τους. Ο κύριος Λουκάτος πήγε αργά και σοβαρά κι άνοιξε διάπλατα την πόρτα. Έξω στεκότανε ένα κάρο φορτωμένο με τα καζάνια.

Τα παιδιά βάζουν τα γέλια και πετάγονται από τη θέση τους. Ο κύριος Λουκάτος πηγαίνει αργά και σοβαρά κι ανοίγει διάπλατα την πόρτα. Έξω στέκεται ένα κάρο φορτωμένο με τα καζάνια.

4. Το παρακάτω κείμενο βρίσκεται στο οπισθόφυλλο του βιβλίου «Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου»:

27 Οκτωβρίου 1940

Θα τη θυμάται αυτή τη μέρα ο Πέτρος, γιατί πέθανε το τριζόνι του. Θα τη θυμάται, γιατί την επομένη ακούει τη φωνή της μητέρας του να λέει: «Σήκω... έγινε πόλεμος. Δεν ακούς τις σειρήνες;» Όταν οι Ιταλοί έφτασαν στο κατώφλι της Ελλάδας, ο Πέτρος ήταν εννιά χρονών, είχε μια χελώνα για κατοικίδιο, αγαπούσε με πάθος τις αμερικάνικες ταινίες και γνώριζε τον πόλεμο μόνο μέσα από τα βιβλία. Τώρα όμως τον βιώνει κάθε μέρα μαζί με τους γονείς του, τον παππού του και τη μεγαλύτερη αδελφή του, την Αντιγόνη, αρχίζοντας ένα μεγάλο περίπατο –μια βόλτα στην Αθήνα της Κατοχής στα δύσκολα εκείνα χρόνια της πείνας, των συσσιτίων, του φόβου, των διωγμών. Ο Πέτρος με την αδελφή του και τους φίλους του δε διστάζει να πάρει μέρος στην Αντίσταση σαμποτάροντας γερμανικά οχήματα, γράφοντας στους τοίχους «ΠΕΙΝΑΜΕ! ΔΩΣΤΕ ΜΑΣ ΝΑ ΦΑΜΕ» και έχοντας πάντα για σύνθημα ένα τραγούδι που φλογίζει τις καρδιές τους:

«Πάντα μπροστά μας, για μια καινούρια ζωή...»

Παρατηρήστε την εικόνα του εξώφυλλου του βιβλίου.

α) Περιγράψτε την εικόνα του εξώφυλλου του βιβλίου με τη βοήθεια του παραπάνω κειμένου από το οπισθόφυλλο. Μην ξεχάσετε να αναφερθείτε σε στοιχεία όπως: ποιο είναι το πρόσωπο που εικονίζεται, πώς παρουσιάζεται στην εικόνα και γιατί υπάρχουν αεροπλάνα ανάμεσα στα σύννεφα.

β) Η εικονογράφος του βιβλίου Σοφία Ζαραμπούκα έχει χρωματίσει τον ουρανό κόκκινο. Γιατί νομίζετε ότι το έκανε;

Οι μαθητές θα πρέπει να αναφέρουν ότι το εικονιζόμενο πρόσωπο είναι ο Πέτρος, να περιγράψουν την εξωτερική του εμφάνιση και να αναφερθούν στην έκφραση του προσώπου του. Αναμένεται να συνδέσουν την ύπαρξη αεροπλάνων με τον πόλεμο και την Κατοχή της Αθήνας από τους Γερμανούς. Το κόκκινο χρώμα του ουρανού θα μπορούσε να παραπέμπει στο αίμα των θυμάτων του πολέμου. Εναλλακτικές ερμηνείες του χρώματος του ουρανού θα μπορούσαν να γίνουν αποδεκτές, εφόσον τεκμηριώνονται.

5. Διαβάζουμε στο κείμενο: «Στα παλιά τα χρόνια στην αρχαία Αθήνα υπήρχανε δύο αχώριστοι φίλοι. Ο Δάμων και ο Φιντίας...» Πώς θα ήθελες να είναι ένας καλός σου φίλος και τι θα έκανες μαζί του; Να αναφερθείς σε στοιχεία του χαρακτήρα του, στα προτερήματά του, στη συμπεριφορά που θέλεις να εκδηλώνει ο φίλος σου απέναντί σου και στις κοινές σας δραστηριότητες.

Ως προς το περιεχόμενο, οι μαθητές θα μπορούσαν να αναφερθούν στα εξής σημεία: ποιο είναι το πρόσωπο, ποια η ηλικία του και ποια η σχέση τους μαζί του. Θα αναπτύξουν επίσης στοιχεία του χαρακτήρα του με έμφαση στα προτερήματα που επιθυμούν να έχει ο φίλος τους. Θα αναφερθούν στη συμπεριφορά που θέλουν να εκδηλώνει ο φίλος τους απέναντί τους και στις από κοινού δραστηριότητές τους. Ως προς τη μορφή, οι μαθητές θα γράψουν σε ελεύθερο λόγο τις σκέψεις τους. Για την περιγραφή των χαρακτηριστικών του φίλου τους θα χρησιμοποιήσουν ενεστώτα και για μεγαλύτερη ζωντάνια πρώτο ρηματικό πρόσωπο. Αξιολογείται θετικά η χρήση κατάλληλων επιθέτων και μετοχών για την απόδοση των ιδιοτήτων και των χαρακτηριστικών ενός καλού φίλου τους.

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ
ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ-ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ**

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 1

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

ΘΕΜΑ 1^ο

α) Ο αριθμός 1.047 έχει διαιρέτη το 3; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. (μονάδες 4)

β) Να βάλετε στη σειρά από τον μεγαλύτερο στο μικρότερο τους παρακάτω αριθμούς:
0,307   30,7   0,703   3,070   0,073 (μονάδες 4)

γ) Να βρείτε το Ελάχιστο Κοινό Πολλαπλάσιο των αριθμών 6, 24 και 36. (μονάδες 4)

δ) Να υπολογίσετε την παράσταση: $\left(5:\frac{1}{2}-5\cdot\frac{1}{2}\right):\left(5:\frac{1}{2}\right)$ (μονάδες 4)

ε) Να υπολογίσετε το άθροισμα: $\frac{111}{333} + \frac{17}{3}$. (μονάδες 4)

ΘΕΜΑ 2^ο

Α. Ο κύριος Νίκος έχτισε το σπίτι του χρησιμοποιώντας το $\frac{1}{4}$ του οικοπέδου του. Το σαλόνι του σπιτιού του, που είχε σχήμα ορθογωνίου παραλληλογράμμου με μήκος 6μ. και πλάτος 5μ, κάλυψε τα $\frac{3}{10}$ του σπιτιού.

α) Πόσα τ.μ. ήταν το σαλόνι; (μονάδες 5)

β) Ποιο είναι το εμβαδό του σπιτιού; (μονάδες 5)

γ) Ποιο είναι το εμβαδό του οικοπέδου; (μονάδες 5)

δ) Τι ποσοστό στα 100 (%) της επιφάνειας του οικοπέδου είναι ακάλυπτο; (μονάδες 5)

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 2

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

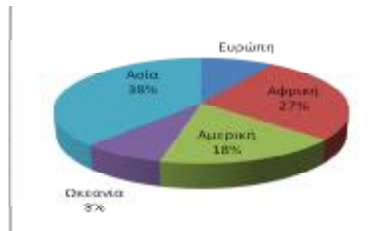
ΘΕΜΑ 1^ο

- α) Να υπολογίσετε την παράσταση: $\left(\frac{3}{4} + \frac{6}{8} + \frac{9}{12}\right) : \frac{27}{12} + \left(6 : \frac{1}{2}\right)$ (μονάδες 4)
- β) Να βρείτε τον Μέγιστο Κοινό Διαιρέτη των αριθμών 72, 45 και 36. (μονάδες 4)
- γ) Ο αριθμός 4.239 διαιρείται με το 9; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. (μονάδες 4)
- δ) Πόσες ακμές έχει ένας κύβος; (μονάδες 4)
- ε) Ένα τετράγωνο έχει εμβαδό 25 τ.εκ. Να βρείτε την περιμέτρό του. (μονάδες 4)

ΘΕΜΑ 2^ο

A. Στο επόμενο κυκλικό διάγραμμα δίνονται τα ποσοστά της έκτασης των διαφόρων ηπείρων εκτός από την Ευρώπη.

- α) Ποιο είναι το ποσοστό της έκτασης της Ευρώπης στο σύνολο της έκτασης της γης; (μονάδες 5)
- β) Αν η έκταση της γης είναι 114,8 εκατομμύρια τ.χμ., ποια είναι η έκταση της Ευρώπης; (μονάδες 5)

B. Τα ύψη σε εκατοστά των μαθητών των ομάδων μπάσκετ δύο τμημάτων της Στ' τάξης ενός δημοτικού σχολείου είναι αυτά που καταγράφονται στον παρακάτω πίνακα.

	ύψη παικτών				
	Παίκτης 1	παίκτης 2	παίκτης 3	παίκτης 4	παίκτης 5
ΣΤ₁	150	148	155	162	160
ΣΤ₂	149	153	164	140	151

- α) Σε ποια ομάδα παίζει ο ψηλότερος παίκτης και ποιο είναι το ύψος του; (μονάδες 5)
- β) Ποια ομάδα έχει τον μεγαλύτερο μέσο όρο ύψους των παικτών; (μονάδες 5)

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 3

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

ΘΕΜΑ 1^ο

α) Να βρείτε το εμβαδό ενός τετραγώνου που έχει περίμετρο 28 εκ. (μονάδες 4)

β) Πόσες κορυφές έχει ένα ορθογώνιο παραλληλεπίπεδο. (μονάδες 4)

γ) Η τάξη του Γιάννη έχει 20 παιδιά από τα οποία τα 9 είναι αγόρια. Να βρείτε το ποσοστό (%) των κοριτσιών. (μονάδες 4)

δ) Να υπολογίσετε την τιμή της αριθμητικής παράστασης $6 + 4 \cdot 7 + 3^2 - 26 : 2$ (μονάδες 4)

ε) Ο Τάσος αγόρασε τρεις όμοιες σοκολάτες. Έδωσε 5 ευρώ και πήρε ρέστα 1 ευρώ και 40 λεπτά. Πόσο έκανε η μια σοκολάτα; (μονάδες 4)

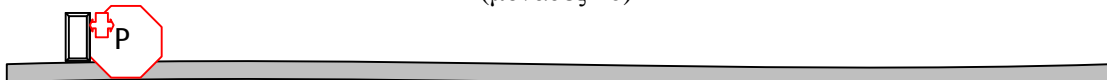
ΘΕΜΑ 2^ο

A) Ένα τραπέζιο έχει μεγάλη βάση 20μ., μικρή 16μ. και ύψος ίσο με τα $\frac{3}{5}$ της μεγάλης βάσης.
α) Να βρείτε το ύψος του τραpezίου. (μονάδες 5)

β) Να υπολογίσετε το εμβαδό του τραpezίου. (μονάδες 5)

B) Κατά μήκος μιας εθνικής οδού συναντάμε κάθε 6 χιλιόμετρα ένα τηλεφωνικό θάλαμο, κάθε 8 χιλιόμετρα ένα χώρο στάθμευσης και κάθε 36 χιλιόμετρα ένα σταθμό πρώτων βοηθειών. Αν σε μια τοποθεσία βρίσκονται και τα τρία μαζί, μετά από πόσα χιλιόμετρα θα τα ξανασυναντήσουμε;

(μονάδες 10)

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 4

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

ΘΕΜΑ 1^ο

α) Να βρείτε τον μεγαλύτερο διψήφιο και τον μικρότερο τριψήφιο φυσικό αριθμό. (μονάδες 4)

β) Να υπολογίσετε το άθροισμα: $0,02 + \frac{98}{100} + 1$. (μονάδες 4)

γ) Να βρείτε τα πολλαπλάσια του 9 που είναι μεταξύ των αριθμών 1.448 και 1.460. (μονάδες 4)

δ) Πόσοι τριψήφιοι αριθμοί μπορούν να σχηματιστούν με τα ψηφία 2, 4 και 7 αν όλα τα ψηφία είναι διαφορετικά ;

2

4

7

(μονάδες 4)

ε) Μια πισίνα έχει σχήμα ορθογωνίου παραλληλεπίπεδου με διαστάσεις: μήκος 15μ., πλάτος 5μ. και ύψος 2,5μ. Πόσα λίτρα νερό χωράει η πισίνα;

(μονάδες 4)

ΘΕΜΑ 2^ο

A) Ένα τετράγωνο με πλευρά 6 εκατοστά έχει εμβαδό ίσο με το εμβαδό ενός ορθογωνίου παραλληλογράμμου με μήκος 12 εκατοστά.

α) Να βρείτε το πλάτος του ορθογωνίου παραλληλογράμμου. (μονάδες 5)

β) Να βρείτε την περίμετρο του ορθογωνίου παραλληλογράμμου. (μονάδες 5)

B) Η απόσταση δύο πόλεων σε έναν χάρτη είναι 42 εκ., και η κλίμακα του χάρτη είναι 1:1.000.000.

α) Να βρείτε την πραγματική απόσταση των δύο πόλεων σε χμ. (μονάδες 5)

β) Δύο πόλεις που απέχουν στην πραγματικότητα 600 χμ., πόση απόσταση θα έχουν μεταξύ τους στον χάρτη;

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 5

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

ΘΕΜΑ 1^ο

α) Να γράψετε όλους τους δεκαδικούς αριθμούς που έχουν δύο δεκαδικά ψηφία και βρίσκονται μεταξύ των αριθμών 0,5 και 0,6.

(μονάδες 4)

β) Να βρείτε όλους τους διαιρέτες του αριθμού 30.

(μονάδες 4)

γ) Τα $\frac{3}{4}$ του κιλού της φέτας κοστίζουν 9 ευρώ. Πόσο κάνει το ένα κιλό;

(μονάδες 4)

δ) Να βρείτε το x στις παρακάτω αναλογίες:

$$\frac{x}{7} = \frac{84}{42}$$

$$\frac{9}{10} = \frac{27}{x}$$

(μονάδες 4)

ε) Να βρείτε με τον ευκολότερο τρόπο την τιμή της παράστασης: $47 \cdot 88 + 47 \cdot 12 + 53 \cdot 88 + 53 \cdot 12$.

(μονάδες 4)

ΘΕΜΑ 2^ο

A) Η Αλκυόνη έχει 56 ευρώ και ο αδελφός της ο Ορφέας έχει 44 ευρώ. Κάθε εβδομάδα η Αλκυόνη ξοδεύει στο κυλικείο του σχολείου 7 ευρώ και ο Ορφέας 4 ευρώ.

α) Μετά από πόσες εβδομάδες θα έχει μείνει και στους δύο το ίδιο ποσό;

(μονάδες 5)

β) Ποιο από τα δυο παιδιά θα ξοδέψει πρώτο τα χρήματά του;

(μονάδες 5)

B) Δύο τμήματα της Στ' τάξης πρόκειται να πάνε μια σχολική επίσκεψη. Για το πούλμαν χρειάζεται να πληρώσουν 110 €. Πόσα € θα πληρώσει κάθε μαθητής για το πούλμαν:

α) αν συμμετέχουν και οι 44 μαθητές της τάξης;

(μονάδες 5)

β) αν δεν συμμετέχει το $\frac{1}{11}$ των μαθητών της τάξης;

(μονάδες 5)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 1

ΘΕΜΑ 1ο

α) Επειδή: $1+0+4+7=12$ και $1+2=3$

Το άθροισμα των ψηφίων του είναι 3, άρα ο αριθμός 1.047 διαιρείται με το 3.

β) Είναι: $30,7 > 3,070 > 0,703 > 0,307 > 0,073$

γ) ΕΚΠ $(6,24,36)=72$

δ)

$$\left(5:\frac{1}{2}-5\cdot\frac{1}{2}\right):\left(5:\frac{1}{2}\right)=\left(5\cdot\frac{2}{1}-\frac{5}{2}\right):\left(5\cdot\frac{2}{1}\right)=\left(\frac{10}{1}-\frac{5}{2}\right):10=$$
$$=\left(\frac{20}{2}-\frac{5}{2}\right):\frac{1}{10}=\frac{15}{2}\cdot\frac{1}{10}=\frac{15}{20}=\frac{3}{4}$$

$$\varepsilon) \frac{111}{333} + \frac{17}{3} = \frac{111:111}{333:111} + \frac{17}{3} = \frac{1}{3} + \frac{17}{3} = \frac{18}{3} = 6$$

ΘΕΜΑ 2ο

α) Επειδή το σαλόνι είναι ορθογώνιο το εμβαδό του είναι:

$$E=5\cdot 6=30 \text{ τ.μ.}$$

β) Το σαλόνι κάλυψε τα $\frac{3}{10}$ του σπιτιού.

$$\text{Άρα, το εμβαδό του σπιτιού είναι: } 30:\frac{3}{10}=30\cdot\frac{10}{3}=\frac{300}{3}=100 \text{ τ.μ.}$$

γ) Το σπίτι κάλυψε το $\frac{1}{4}$ του οικοπέδου.

$$\text{Άρα, το εμβαδό του οικοπέδου είναι: } 100:\frac{1}{4}=100\cdot\frac{4}{1}=\frac{400}{1}=400 \text{ τ.μ.}$$

δ) Ακάλυπτα έμειναν $400-100=300$ τ.μ.

$$\text{Οπότε: } \frac{300}{400} = \frac{300:4}{400:4} = \frac{75}{100} = 0,75$$

Άρα, το ποσοστό που έμεινε ακάλυπτο είναι 75%.

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 2

ΘΕΜΑ 1ο

$$\alpha) \left(\frac{3}{4} + \frac{6}{8} + \frac{9}{12} \right) : \frac{27}{12} + \left(6 : \frac{1}{2} \right) =$$

$$\left(\frac{18}{24} + \frac{18}{24} + \frac{18}{24} \right) \cdot \frac{12}{27} + \left(6 \cdot \frac{2}{1} \right) = \frac{54}{24} \cdot \frac{12}{27} + \frac{12}{1} = \frac{54 \cdot 12}{24 \cdot 27} + \frac{12}{1} = \frac{648}{648} + 12 = 1 + 12 = 13$$

$$\beta) \text{MK}\Delta(72,45,36)=9$$

$$\gamma) \text{Επειδή: } 4+2+3+9=18 \text{ και } 1+8=9$$

Το άθροισμα των ψηφίων του είναι 9, άρα ο αριθμός 4.239 διαιρείται με το 9.

δ) Ο κύβος έχει 12 ακμές.

ε) Το εμβαδό τετραγώνου με πλευρά a είναι: $a \cdot a = a^2$

Αφού έχει εμβαδό 25 τετραγωνικά εκατοστά, θα έχει πλευρά 5 εκατοστά.

Η περίμετρος του τετραγώνου είναι: $5+5+5+5=20$ εκατοστά.

ΘΕΜΑ 2ο

$$\alpha) 27 + 18 + 8 + 38 = 91$$

Το άθροισμα των ποσοστών των άλλων ηπείρων είναι: 91%.

Άρα, το ποσοστό της Ευρώπης είναι το υπόλοιπο 9%.

$$\beta) 114,8 \cdot \frac{9}{100} = \frac{114,8 \cdot 9}{100} = \frac{1033,2}{100} = 10,332 \text{ εκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα.}$$

β)

α) Ο ψηλότερος παίχτης παίζει στην ομάδα ΣΤ₂ και έχει ύψος 164 εκατοστά.

$$\beta) \text{Μέσος όρος ύψους της ομάδας ΣΤ}_1: \frac{150+148+155+162+160}{5} = 155 \text{ εκατοστά.}$$

$$\text{Μέσος όρος ύψους της ομάδας ΣΤ}_2: \frac{149+153+164+140+151}{5} = 151,4 \text{ εκατοστά.}$$

Τον μεγαλύτερο μέσο όρο ύψους τον έχει η ομάδα της ΣΤ₁.

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 3

ΘΕΜΑ 1

α) Η περίμετρος του τετραγώνου είναι 28 εκατοστά, άρα η πλευρά του θα είναι $28:4=7$ εκατοστά.

Το εμβαδό του τετραγώνου είναι: $7 \cdot 7 = 49$ τετραγωνικά εκατοστά.

β) Ένα ορθογώνιο παραλληλεπίπεδο έχει 8 κορυφές.

γ) Από τα 20 παιδιά τα 9 είναι αγόρια, άρα τα κορίτσια είναι 11.

$\frac{11}{20} = \frac{11 \cdot 5}{20 \cdot 5} = \frac{55}{100}$ Άρα το ποσοστό των κοριτσιών είναι 55%.

δ) $6+4 \cdot 7+3^2 -26:2=6+28+9-13=43-13=30$

ε) Οι τρεις σοκολάτες κόστιζαν 3ευρώ και 60 λεπτά, άρα η καθεμία έκανε 1 ευρώ και 20 λεπτά.

ΘΕΜΑ 2

α) Ύψος τραπεζίου : $20 \cdot \frac{3}{5} = \frac{60}{5} = 12$ μέτρα.

β) Εμβαδό τραπεζίου: (βάση μεγάλη +βάση μικρή) • ύψος:2

$(20 +16) \cdot 12:2=36 \cdot 12:2=432:2=216$ τετραγωνικά μέτρα.

Β) ΕΚΠ (6,8,36)=72

Άρα θα τα ξανασυναντήσουμε και τα τρία μαζί μετά από 72 χιλιόμετρα.

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 4

α) Ο μεγαλύτερος διψήφιος φυσικός αριθμός είναι ο 99 και ο μικρότερος τριψήφιος είναι ο 100.

$$\beta) 0,02 + \frac{98}{100} + 1 = 0,02 + 0,98 + 1 = 1 + 1 = 2$$

γ) Τα πολλαπλάσια του 9 μεταξύ των αριθμών 1448 και 1460 είναι : το 1449 και 1458.

1448 < 1449 < 1450 < 1451 < 1452 < 1453 < 1454 < 1455 < 1456 < 1457 < 1458 < 1459 < 1460

δ) Οι τριψήφιοι αριθμοί είναι οι εξής:

247, 274, 427, 472, 724, 742

ε) Όγκος ορθογωνίου παραλληλεπίπεδου : μήκος • πλάτος • ύψος

Όγκος πισίνας: $15 \cdot 5 \cdot 2,5 = 187,5$ κυβικά μέτρα.

187,5 κ.μ = 187.500 κυβικά δέκατα. Άρα, η πισίνα χωράει 187.500 λίτρα νερό.

ΘΕΜΑ 2^ο

A.

α) Το εμβαδό του τετραγώνου είναι : $6 \cdot 6 = 36$ τετραγωνικά εκατοστά.

Αφού το ορθογώνιο με μήκος 12 εκατοστά έχει το ίδιο εμβαδό με το τετράγωνο και το εμβαδό ορθογωνίου δίνεται από τη σχέση: Ε ορθογωνίου = μήκος • πλάτος, θα έχουμε :

$36 = 12 \cdot \chi$ τότε $\chi = 36 : 12$, $\chi = 3$. Άρα, το πλάτος του ορθογωνίου είναι 3 εκατοστά.

B.

α) Η πραγματική απόσταση των δυο πόλεων είναι $42 \cdot 1.000.000 = 42.000.000$ εκατοστά ή 420.000 μέτρα ή 420 χιλιόμετρα.

Β) Οι δυο πόλεις θα απέχουν στο χάρτη $600 : 1.000.000 = 0,0006$ χιλιόμετρα = 0,6 μέτρα = 60 εκατοστά.

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 5

ΘΕΜΑ 1^ο

α) Είναι:

$$0,51 - 0,52 - 0,53 - 0,54 - 0,55 - 0,56 - 0,57 - 0,58 - 0,59$$

β) Οι διαιρέτες του αριθμού 30 είναι: 1, 2, 3, 5, 6, 10, 15, 30.

Γ) Τα $\frac{3}{4}$ του κιλού της φέτας κοστίζουν 9 ευρώ

Το $\frac{1}{4}$ του κιλού κοστίζει $9:3=3$ ευρώ.

Επομένως, το ένα κιλό φέτα κοστίζει: $4 \cdot 3=12$ ευρώ.

Δ) Είναι:

$\frac{x}{7} = \frac{84}{42}$	$\frac{9}{10} = \frac{27}{x}$
$42 \cdot x = 84 \cdot 7$	$9 \cdot x = 10 \cdot 27$
$x = \frac{588}{42}$	$x = \frac{270}{9}$
$x = \frac{588 : 42}{42 : 42}$	$x = \frac{270 : 9}{9 : 9}$
$x = 14$	$x = 30$

ε) Είναι:

$$47 \cdot 88 + 47 \cdot 12 + 53 \cdot 88 + 53 \cdot 12 = 47 \cdot (88 + 12) + 53 \cdot (88 + 12) =$$

$$47 \cdot 100 + 53 \cdot 100 = (47 + 53) \cdot 100 = 100 \cdot 100 = 10000$$

ΘΕΜΑ 2

A. 1^η εβδομάδα: Αλκυόνη : $56 - 7 = 49$ Ορφέας : $44 - 4 = 40$

2^η εβδομάδα: Αλκυόνη : $49 - 7 = 42$ Ορφέας : $40 - 4 = 36$

3^η εβδομάδα: Αλκυόνη : $42 - 7 = 35$ Ορφέας : $36 - 4 = 32$

4^η εβδομάδα: Αλκυόνη : $35 - 7 = 28$ Ορφέας : $32 - 4 = 28$

Μετά από 4 εβδομάδες θα έχουν το ίδιο ποσό χρημάτων.

β) Η Αλκυόνη και ο Ορφέας ξεκινούν την 5^η εβδομάδα με τα ίδια χρήματα. Η Αλκυόνη όμως ξοδεύει περισσότερα, άρα θα ξοδέψει πρώτη τα χρήματά της.

5^η εβδομάδα: Αλκυόνη : $28 - 7 = 21$ Ορφέας : $28 - 4 = 24$

6^η εβδομάδα: Αλκυόνη : $21 - 7 = 14$ Ορφέας : $24 - 4 = 20$

7^η εβδομάδα: Αλκυόνη : $14 - 7 = 7$ Ορφέας : $20 - 4 = 16$

8^η εβδομάδα: Αλκυόνη : $7 - 7 = 0$ Ορφέας : $16 - 4 = 12$

B.

α) Αν συμμετέχουν και οι 44 μαθητές, θα πληρώσει ο καθένας

$$110 : 44 = 2,5 \text{ ευρώ.}$$

β) Το $\frac{1}{11}$ του 44 είναι : $44 \cdot \frac{1}{11} = \frac{44}{11} = 4$

Αν δεν συμμετέχει το $\frac{1}{11}$ των μαθητών, θα συμμετέχουν στην εκδρομή 40 μαθητές και ο καθένας θα πληρώσει:

$$110 : 40 = 2,75 \text{ ευρώ}$$

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ
ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ-ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ**

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 6

1) Να εκφράσετε τον αριθμό 48 σε γινόμενο πρώτων παραγόντων με δένδροδιάγραμμα.

.....
.....
.....
.....
.....

2) Να συγκρίνετε τους αριθμούς 2^7 και 7^2 .

.....
.....
.....
.....

3) Να υπολογίσετε το άθροισμα $0,7+0,77$ και τη διαφορά $0,77-0,7$

.....
.....
.....
.....

4) Η Μαρία έχει 10 ευρώ. Μπορεί να αγοράσει για τον εαυτό της και τους 22 συμμαθητές της ένα μπουκάλι νερό για τον καθένα που κοστίζει 45 λεπτά το ένα;

.....
.....
.....
.....

5) Να υπολογίσετε πόσες μοίρες είναι μια αμβλεία γωνία, η οποία είναι 35° μεγαλύτερη της ορθής.

.....
.....
.....

6) Ένα ορθογώνιο παραλληλόγραμμο έχει μήκος 5μ. και πλάτος 8 μ. Να βρεθούν:

α) η περίμετρος του ορθογωνίου παραλληλογράμμου,

.....
.....
.....
.....

β) το εμβαδόν του.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Αν αυξηθούν κατά 20% οι πλευρές του ορθογωνίου παραλληλογράμμου, να βρείτε:

γ) την περίμετρό του,

.....
.....
.....
.....
.....
.....

δ) το εμβαδόν του.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

$$\mu' = 8 + 8 \cdot \frac{20}{100} = 8 + 1,6 = 9,6 \text{ μ.}$$

Έστω π' : {Αυξημένο Πλάτος} τότε έχουμε ότι :

$$\pi' = 5 + 5 \cdot \frac{20}{100} = 5 + 1 = 6 \text{ μ.}$$

γ) Έστω Π' : {Περίμετρος Παραλληλογράμμου διαστάσεων $9,6 \times 6$ } τότε έχουμε ότι :

$$\Pi' = 9,6 + 6 + 9,6 + 6 = 31,2 \text{ μ.}$$

δ) Έστω E' : {Εμβαδόν Παραλληλογράμμου διαστάσεων $9,6 \times 6$ } τότε έχουμε ότι :

$$E' = 9,6 \cdot 6 = 57,6 \text{ τ.μ.}$$

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 7

1) Να μετατρέψετε το κλάσμα $\frac{606}{12}$ σε μικτό αριθμό.

.....
.....
.....
.....

2) Ένα παντελόνι με αρχική τιμή 38 € πουλήθηκε στις εκπτώσεις 28,5 € Πόσο % ήταν η έκπτωσή του ;

.....
.....
.....
.....
.....

3) Τα 8 τετράδια κοστίζουν 10€ Πόσο κοστίζουν τα 20 ίδια τετράδια;

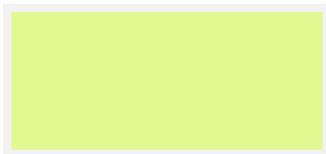

.....
.....
.....
.....

4) Να συγκρίνετε τα κλάσματα $\frac{15}{20}$, $\frac{9}{12}$ και $\frac{6}{8}$

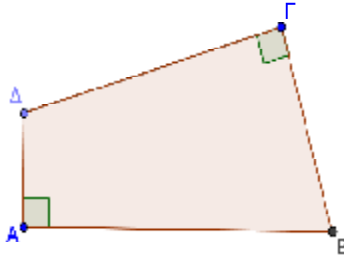
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5) Να βρείτε πόσους άξονες συμμετρίας έχει το ορθογώνιο παραλληλόγραμμο.

.....
.....
.....
.....

- 6) Το χωράφι του παρακάτω σχήματος έχει πλευρές $AB=110$ μέτρα, $BΓ=70$ μέτρα, $ΓΔ=90$ μέτρα και $AΔ=30$ μέτρα. Οι γωνίες $\hat{A}$ και $\hat{Γ}$ είναι ορθές.

- α) Πόσα μέτρα συρματοπλέγμα χρειάζονται για την περίφραξή του;

.....
.....
.....
.....
.....

Να φέρετε τη διαγώνιο $ΔB$.

- β) Να υπολογίσετε τα εμβαδά των ορθογώνιων τριγώνων $ABΔ$ και $ΓΔB$ που σχηματίζονται.

.....
.....
.....
.....
.....

- γ) Να βρείτε το εμβαδό του χωραφίου.

.....
.....
.....
.....
.....

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 7
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

1) $\frac{606}{12} = 50\frac{6}{12} = 50\frac{1}{2}$

2) $38 - 28,5 = 9,5$ ευρώ ήταν η έκπτωση.

$$\frac{9,5}{38} = 0,25 = \frac{25}{100} = 25\%$$

3) Το ένα τετράδιο κοστίζει $10:8=1,25$ ευρώ. Άρα τα είκοσι τετράδια κοστίζουν:

$$20 \bullet 1,25 = 25 \text{ ευρώ.}$$

4) **α' τρόπος** (Απλοποίηση Κλασμάτων)

$$\frac{15}{20} = \frac{3}{4}, \quad \frac{9}{12} = \frac{3}{4}, \quad \frac{6}{8} = \frac{3}{4} \text{ τα κλάσματα είναι ίσα.}$$

β' τρόπος (Μετατροπή κλασμάτων σε ομώνυμα)

$$\text{Ε.Κ.Π.}(8,12,20)=120$$

$$\frac{15}{20} = \frac{15 \cdot 6}{20 \cdot 6} = \frac{90}{120}$$

$$\frac{9}{12} = \frac{9 \cdot 10}{12 \cdot 10} = \frac{90}{120}$$

$$\frac{6}{8} = \frac{6 \cdot 15}{8 \cdot 15} = \frac{90}{120}$$

Τα κλάσματα είναι ίσα.

5)

Το ορθογώνιο παραλληλόγραμμο έχει δύο άξονες συμμετρίας. Τις κάθετες στα μέσα των πλευρών του.

6) **α)** Περίμετρος χωραφιού: $110+70+90+30=300$ μέτρα. Άρα χρειάζονται 300 μέτρα συρματόπλεγμα.

β) Φέρνοντας τη διαγώνιο ΒΔ, σχηματίζονται δύο ορθογώνια τρίγωνα:

$$E_1 : \{ \text{Εμβαδόν τριγώνου } \text{ΑΒΔ} \}$$

$$E_1 = (110 \bullet 30) : 2 = 3300 : 2 = 1650 \text{ τ.μ.}$$

$$E_2 : \{ \text{Εμβαδόν τριγώνου } \text{ΓΔΒ} \}$$

$$E_2 = (70 \bullet 90) : 2 = 6300 : 2 = 3150 \text{ τ.μ.}$$

γ) Το συνολικό εμβαδόν του χωραφιού είναι ίσο με το άθροισμα των εμβαδών των δύο τριγώνων :

E: {Εμβαδόν χωραφιού}

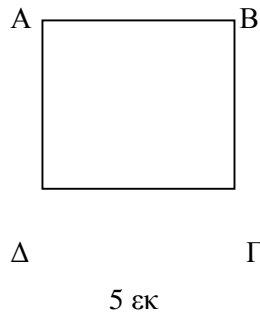
$$E=1650+3150= 4.800 \text{ τ.μ.}$$

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 8

1) Να βρείτε όλους τους αριθμούς από το 130 έως και το 140 που διαιρούνται ακριβώς με το 2, το 5 και το 10 (ταυτόχρονα).

.....
.....
.....
.....

2)

Το σχήμα ΑΒΓΔ είναι τετράγωνο.
Αν η πλευρά ΓΔ είναι 5 εκ, να υπολογίσετε την Περίμετρο και το Εμβαδόν του τετραγώνου.

.....
.....
.....
.....

3) Να υπολογίσετε το παρακάτω άθροισμα

$$2\frac{2}{5} + 0,5 + \frac{6}{10} = \dots\dots\dots$$

.....
.....
.....

4) Να κάνετε την παρακάτω διαίρεση:

$$280 : 0,8 =$$

.....
.....
.....
.....

5) Να συμπληρώσετε τους πίνακες ποσών – τιμών αν γνωρίζετε ότι 10 εργάτες ολοκληρώνουν το βάψιμο μιας πολυκατοικίας σε 8 ημέρες

ΠΟΣΑ	ΤΙΜΕΣ			
Εργάτες	10	2		4
Ημέρες	8		16	

6) Την θεατρική παράσταση του Δήμου την παρακολούθησαν 200 θεατές. Το 30% από αυτούς ήταν άντρες. Το 45% από αυτούς ήταν άντρες και παιδιά.

Να βρείτε:

α) Πόσοι ήταν οι άντρες, πόσες οι γυναίκες και πόσα τα παιδιά;

.....
.....
.....
.....

β) Αν οι ενήλικες (γυναίκες και άντρες) πλήρωσαν 8 ευρώ εισιτήριο και κάθε παιδί πλήρωσε 20% φθηνότερο εισιτήριο από τους ενήλικες, να υπολογίσετε πόσα χρήματα συγκέντρωσε ο Δήμος από τη θεατρική παράσταση.

.....
.....
.....
.....

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 8
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

- 1) Να βρείτε όλους τους αριθμούς από το 130 έως και το 140 που διαιρούνται ακριβώς με το 2, το 5 και το 10 (ταυτόχρονα).

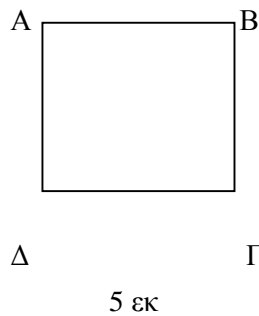
Για να διαιρείται ένας αριθμός ακριβώς με το 2 πρέπει να τελειώνει σε 0, 2, 4, 6, 8, άρα οι αριθμοί 130, 132, 134, 136, 138, 140 διαιρούνται ακριβώς με το 2

Για να διαιρείται ένας αριθμός ακριβώς με το 5 πρέπει να τελειώνει σε 0, 5, άρα οι αριθμοί 130, 135, 140 διαιρούνται ακριβώς με το 5

Για να διαιρείται ένας αριθμός ακριβώς με το 10 πρέπει να τελειώνει σε 0, άρα οι αριθμοί 130 και 140 διαιρούνται ακριβώς με το 10

Οπότε οι αριθμοί που διαιρούνται ακριβώς με το 2, το 5 και το 10 ταυτόχρονα είναι το 130 και το 140 .

2)

Το σχήμα ABΓΔ είναι τετράγωνο.

Αν η πλευρά ΓΔ είναι 5 εκ, να υπολογίσετε την Περίμετρο και το Εμβαδόν του τετραγώνου.

Αφού το σχήμα είναι τετράγωνο, τότε όλες οι πλευρές είναι ίσες.

$$\Pi_{AB\Gamma\Delta} = AB + B\Gamma + \Gamma\Delta + \Delta A = 5 + 5 + 5 + 5 = 20 \text{ εκ.}$$

$$E_{AB\Gamma\Delta} = \text{πλευρά} \cdot \text{πλευρά} = 5 \cdot 5 = 25 \text{ τ.εκ.}$$

- 3) Να υπολογίσετε το παρακάτω άθροισμα:

$$2\frac{2}{5} + 0,5 + \frac{6}{10} =$$

Για να λύσω την άσκηση πρέπει να κάνω όλους τους αριθμούς κλάσματα

$$\frac{12}{5} + \frac{5}{10} + \frac{6}{10} \quad \text{πρέπει να κάνω τα κλάσματα ομώνυμα}$$

Οπότε ΕΚΠ (5, 10) = 10

$$\begin{array}{r} 24 \quad 5 \quad 6 \quad 24 + 5 + 6 \quad 35 \\ \text{-----} + \text{-----} + \text{-----} = \text{-----} = \text{-----} \\ 10 \quad 10 \quad 10 \quad 10 \quad 10 \end{array}$$

4) Να κάνετε την παρακάτω διαίρεση

$$280 : 0,8 =$$

$$\begin{array}{r} 280 \quad | \quad 0,8 \quad \longrightarrow \quad \begin{array}{r} | | | | \\ 2800 \quad | \quad 8 \\ - 24 \quad \quad \quad | \quad 350 \\ \text{-----} \\ 40 \\ - 40 \\ \text{-----} \\ 000 \\ - 00 \\ \text{-----} \\ 00 \end{array} \end{array}$$

5) Να συμπληρώσετε τους πίνακες ποσών – τιμών, αν γνωρίζετε ότι 10 εργάτες ολοκληρώνουν το βάψιμο μιας πολυκατοικίας σε 8 ημέρες.

Τα ποσά εργάτες - ημέρες είναι αντιστρόφως ανάλογα.

Οπότε

$$2 \cdot X = 8 \cdot 10$$

$$2 \cdot X = 80$$

$$X = 80 : 2$$

$$X = 40$$

$$X \cdot 16 = 8 \cdot 10$$

$$X \cdot 16 = 80$$

$$X = 80 : 16$$

$$X = 5$$

$$4 \cdot X = 8 \cdot 10$$

$$4 \cdot X = 80$$

$$X = 80 : 4$$

$$X = 20$$

ΠΟΣΑ	ΤΙΜΕΣ			
Εργάτες	10	2	5	4
Ημέρες	8	40	16	20

- 6) Τη θεατρική παράσταση του Δήμου την παρακολούθησαν 200 θεατές. Το 30% από αυτούς ήταν άντρες. Το 45% από αυτούς ήταν άντρες και παιδιά.

Να βρείτε:

- α) Πόσοι ήταν οι άντρες, πόσες οι γυναίκες και πόσα τα παιδιά;

$$200 \cdot \frac{30}{100} = \frac{200 \cdot 30}{100} = \frac{6000}{100} = 60 \text{ θεατές είναι άντρες}$$

$$200 \cdot \frac{45}{100} = \frac{200 \cdot 45}{100} = \frac{9000}{100} = 90 \text{ θεατές είναι άντρες και παιδιά}$$

Οπότε $90 - 60 = 30$ θεατές είναι παιδιά

Άρα $200 - 90 = 110$ θεατές είναι γυναίκες

Απάντηση: Οι άνδρες είναι 60, τα παιδιά είναι 30 και οι γυναίκες είναι 110.

- β) Αν οι ενήλικες (γυναίκες και άντρες) πλήρωσαν 8 ευρώ εισιτήριο και κάθε παιδί πλήρωσε 20% φθηνότερο εισιτήριο από τους ενήλικες, να υπολογίσετε πόσα χρήματα συγκέντρωσε ο Δήμος από τη θεατρική παράσταση.

Οι ενήλικες, άντρες και γυναίκες είναι $60 + 110 = 170$

Οι ενήλικες πλήρωσαν $170 \cdot 8 = 1360$ ευρώ

Τα παιδιά πλήρωσαν 20% φθηνότερο εισιτήριο.

Δηλαδή:

$$8 \cdot \frac{20}{100} = \frac{8 \cdot 20}{100} = \frac{160}{100} = 1,6 \text{ ευρώ λιγότερα για κάθε εισιτήριο}$$

Άρα κάθε παιδί πλήρωσε $8 - 1,60 = 6,40$ ευρώ

Οπότε $30 \cdot 6,40 = 192$ ευρώ

β' τρόπος

$100\% - 20\% = 80\%$ της τιμής του εισιτηρίου πλήρωσαν τα παιδιά

$$8 \cdot \frac{80}{100} = \frac{8 \cdot 80}{100} = \frac{640}{100} = 6,40 \text{ ευρώ πλήρωσε κάθε παιδί}$$

Οπότε $30 \cdot 6,40 = 192$ ευρώ

Συνολικά οι θεατές πλήρωσαν $1360 + 192 = 1552$ ευρώ

Απάντηση: Ο Δήμος συγκέντρωσε συνολικά 1552 ευρώ

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 9

1) Να βρείτε τον άγνωστο x έτσι ώστε να ισχύει η ισότητα $(19 \cdot 36) : x = 38$

.....
.....
.....
.....
.....

2) Να συμπληρώσετε τους αριθμούς που λείπουν

α) 1, 2, 4, 8, _____, _____, _____, 128

β) 1, 1, 2, 3, 5, 8, _____, _____, _____, 55

3) Να υπολογίσετε την τιμή της αριθμητικής παράστασης $65 + (63 - 49) : 7 =$

.....
.....
.....
.....
.....

4) Να βρείτε πόσα κιλά είναι τα $\frac{12}{20}$ του τόνου

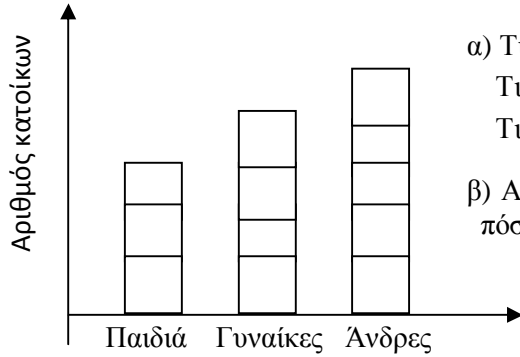
.....
.....
.....
.....
.....

5) Να βρείτε την τιμή του X ώστε τα κλάσματα να είναι ισοδύναμα

$$\frac{2}{5} = \frac{12}{X} \qquad \frac{6}{X} = \frac{18}{21}$$

.....
.....
.....
.....
.....

6) Το παρακάτω ραβδόγραμμα παρουσιάζει τους κατοίκους ενός χωριού.

- α) Τι μέρος (κλάσμα) των κατοίκων είναι τα παιδιά; ----
 Τι μέρος (κλάσμα) των κατοίκων είναι οι γυναίκες; ----
 Τι μέρος (κλάσμα) των κατοίκων είναι οι άνδρες; ----

β) Αν οι κάτοικοι του χωριού αυτού είναι 1200, να βρείτε πόσα παιδιά έχει το χωριό.

.....

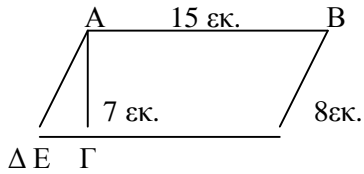
.....

.....

.....

.....

7) Να υπολογίσετε το Εμβαδόν και την Περίμετρο του παρακάτω σχήματος (AE = ύψος στην πλευρά ΓΔ). Πλευρά AB = 15 εκ., πλευρά ΒΓ = 8 εκ. και ύψος AE = 7 εκ.

.....

.....

.....

.....

.....

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 9
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

1) Να βρείτε τον άγνωστο x έτσι ώστε να ισχύει η ισότητα: $(19 \cdot 36) : x = 38$

$$(19 \cdot 36) : x = 38$$

$$684 : x = 38$$

$$x = 684 : 38$$

$$x = 18$$

2) Να συμπληρώσετε τους αριθμούς που λείπουν

α) 1, 2, 4, 8, _____, _____, _____, 128

β) 1, 1, 2, 3, 5, 8, _____, _____, _____, 55

α) κάθε αριθμός προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του προηγούμενου αριθμού με το 2:

1, 2, 4, 8, 16, 32, 64, 128

β) κάθε αριθμός προκύπτει από την πρόσθεση των δύο προηγούμενων αριθμών:

1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55

3) Να υπολογίσετε την τιμή της αριθμητικής παράστασης $65 + (63 - 49) : 7 =$

Σύμφωνα με τη σειρά που γίνονται οι πράξεις στις αριθμητικές παραστάσεις:

$$65 + (63 - 49) : 7 =$$

$$= 65 + 14 : 7 =$$

$$= 65 + 2 = 67$$

4) Να βρείτε πόσα κιλά είναι τα $\frac{12}{20}$ του τόνου

α' τρόπος

$$1000 \cdot \frac{12}{20} = \frac{12 \cdot 1000}{20} = \frac{12000}{20} = 600 \text{ κιλά}$$

β' τρόπος

Με αναγωγή στην κλασματική μονάδα:

$$\frac{20}{20}$$

Τα $\frac{20}{20}$ είναι 1000 κιλά

$$\frac{20}{20}$$

1
Το $\frac{1}{20}$ είναι $1000 : 20 = 50$ κιλά

12
Τα $\frac{12}{20}$ είναι $50 \cdot 12 = 600$ κιλά

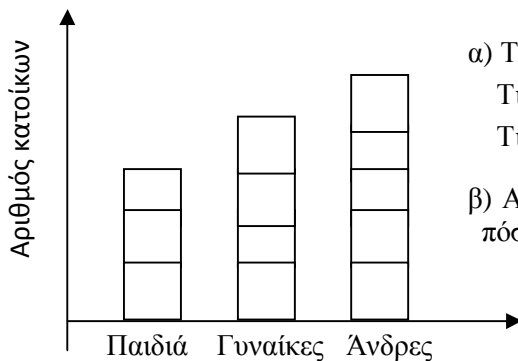
5) Να βρείτε την τιμή του X ώστε τα κλάσματα να είναι ισοδύναμα

$$\frac{2}{5} = \frac{12}{X} \qquad \frac{6}{X} = \frac{18}{21}$$

Στα ισοδύναμα κλάσματα τα χιαστί γινόμενα είναι ίσα. Οπότε:

$$\begin{aligned} 2 \cdot X &= 12 \cdot 5 & 18 \cdot X &= 21 \cdot 6 \\ 2 \cdot X &= 60 & 18 \cdot X &= 126 \\ X &= 60 : 2 & X &= 126 : 18 \\ X &= 30 & X &= 7 \end{aligned}$$

6) Το παρακάτω ραβδόγραμμα παρουσιάζει τους κατοίκους ενός χωριού.

- α) Τι μέρος (κλάσμα) των κατοίκων είναι τα παιδιά; ----
 Τι μέρος (κλάσμα) των κατοίκων είναι οι γυναίκες; ----
 Τι μέρος (κλάσμα) των κατοίκων είναι οι άνδρες; ----
- β) Αν οι κάτοικοι του χωριού αυτού είναι 1200, να βρείτε πόσα παιδιά έχει το χωριό.

Μετρώντας τα τετράγωνα βρίσκω πως συνολικά είναι 12. Επομένως τα $12/12$ είναι το σύνολο των κατοίκων του χωριού.

α) Τι μέρος των κατοίκων είναι τα παιδιά;

Μετρώντας τα τετράγωνα που αντιστοιχούν στα παιδιά σχηματίζω το κλάσμα $3/12$

Τι μέρος των κατοίκων είναι οι γυναίκες;

Μετρώντας τα τετράγωνα που αντιστοιχούν στις γυναίκες σχηματίζω το κλάσμα $4/12$

Τι μέρος των κατοίκων είναι οι άντρες;

Μετρώντας τα τετράγωνα που αντιστοιχούν στους άντρες σχηματίζω το κλάσμα $5/12$

β) Αν οι κάτοικοι του χωριού αυτού είναι 1200, να βρείτε πόσα παιδιά έχει το χωριό.

Πρέπει να βρω τα $\frac{3}{12}$ των κατοίκων του χωριού (1200)

α' τρόπος

$$1200 \cdot \frac{3}{12} = \frac{3600}{12} = 300 \text{ κάτοικοι είναι τα παιδιά}$$

β' τρόπος

Με αναγωγή στην κλασματική μονάδα:

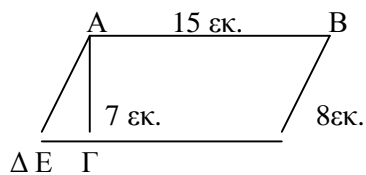
$$\text{Τα } \frac{1}{12} \text{ είναι } 1200 \text{ κάτοικοι}$$

$$\text{Το } \frac{1}{12} \text{ είναι } 1200 : 12 = 100 \text{ κάτοικοι}$$

$$\text{Τα } \frac{3}{12} \text{ είναι } 100 \cdot 3 = 300 \text{ κάτοικοι}$$

Απάντηση: Το χωριό έχει 300 παιδιά

7) Να υπολογίσετε το Εμβαδόν και την Περίμετρο του παρακάτω σχήματος (ΑΕ = ύψος στην πλευρά ΓΔ). Πλευρά ΑΒ = 15 εκ., πλευρά ΒΓ = 8 εκ. και ύψος ΑΕ = 7 εκ.

$$\Pi_{\text{ΑΒΓΔ}} = \text{ΑΒ} + \text{ΒΓ} + \text{ΓΔ} + \text{ΔΑ} = 15 + 8 + 15 + 8 = 46 \text{ εκ.}$$

$$E_{\text{ΑΒΓΔ}} = \text{βάση} \cdot \text{ύψος} = \text{ΓΔ} \cdot \text{ΑΕ} = 15 \cdot 7 = 105 \text{ τ.εκ.}$$

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 10

1) Να κάνετε τις παρακάτω πράξεις με το νου.

$0,35 \cdot 100 = \dots\dots\dots$

$1000 \cdot 24 = \dots\dots\dots$

$45 \cdot 10 = \dots\dots\dots$

$100 \cdot 2,5 = \dots\dots\dots$

$1,06 : 10 = \dots\dots\dots$

$46 : 100 = \dots\dots\dots$

$62,75 : 100 = \dots\dots\dots$

$0,6 : 100 = \dots\dots\dots$

2) Να μετατρέψετε τους δεκαδικούς αριθμούς σε δεκαδικά κλάσματα και το αντίστροφο.

$$2,75 = \dots\dots\dots \frac{5}{10} = \dots\dots\dots$$

$$6,05 = \dots\dots\dots \frac{30}{1000} = \dots\dots\dots$$

3) Να κάνετε την παρακάτω διαίρεση:

$6,75 : 0,15$

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4) Να διατάξετε τους παρακάτω αριθμούς από τον μεγαλύτερο στον μικρότερο.

$23,2 \quad 30,08 \quad 30,5 \quad 12,5 \quad 17,1 \quad 31,3 \quad 37,5 \quad 23,08$

.....
.....

5) Να υπολογίσετε τις παρακάτω δυνάμεις.

$2^4 = \dots\dots\dots$

$5^3 = \dots\dots\dots$

- 6) Ο Δημήτρης θέλει να αγοράσει 3 βιβλία που το καθένα κοστίζει 5,20 ευρώ. Σε πόσες ημέρες θα μαζέψει το ποσό που του χρειάζεται αν κάθε μέρα βάζει στον κουμπαρά του 1,30 ευρώ;

.....
.....
.....
.....

- 7) Ένα αυτοκίνητο που τρέχει με σταθερή ταχύτητα 80 χιλιομέτρων την ώρα, διανύει την απόσταση Αθήνα – Τρίπολη σε 120 λεπτά. Με πόση ταχύτητα πρέπει να τρέξει ένα δεύτερο αυτοκίνητο για να διανύσει την ίδια απόσταση σε 100 λεπτά;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 10
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

1) Να κάνετε τις παρακάτω πράξεις με το νου.

$$0,35 \cdot 100 = 35$$

$$1000 \cdot 24 = 24000$$

$$45 \cdot 10 = 450$$

$$100 \cdot 2,5 = 250$$

$$1,06 : 10 = 0,106$$

$$46 : 100 = 0,46$$

$$62,75 : 100 = 0,6275$$

$$0,6 : 100 = 0,006$$

2) Να μετατρέψετε τους δεκαδικούς αριθμούς σε δεκαδικά κλάσματα και το αντίστροφο.

$$2,75 = \frac{275}{100}$$

$$\frac{5}{10} = 0,5$$

$$6,05 = \frac{605}{100}$$

$$\frac{30}{1000} = 0,030$$

3) Να κάνετε την παρακάτω διαίρεση.

$$6,75 : 0,15$$

$$\begin{array}{r} 6,75 \overline{) 0,15} \longrightarrow \begin{array}{r}   \\ 675 \overline{) 15} \\ - 60 \\ \hline 75 \\ - 75 \\ \hline 00 \end{array} \end{array}$$

4) Να διατάξετε τους παρακάτω αριθμούς από τον μεγαλύτερο στον μικρότερο.

23,2   30,08   30,5   12,5   17,1   31,3   37,5   23,08

$$37,5 > 31,3 > 30,5 > 30,08 > 23,2 > 23,08 > 17,1 > 12,5$$

5) Να υπολογίσετε τις παρακάτω δυνάμεις.

$$2^4 = 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 = 16$$

$$5^3 = 5 \cdot 5 \cdot 5 = 125$$

6) Ο Δημήτρης θέλει να αγοράσει 3 βιβλία που το καθένα κοστίζει 5,20 ευρώ. Σε πόσες ημέρες θα μαζέψει το ποσό που του χρειάζεται αν κάθε μέρα βάζει στον κουμπαρά του 1,30 ευρώ;

Και τα 3 βιβλία που θέλει να αγοράσει ο Δημήτρης κοστίζουν

$$3 \cdot 5,20 = 15,60 \text{ ευρώ}$$

Αν βάζει στον κουμπαρά του κάθε μέρα 1,30 τότε θα χρειαστεί

$$15,60 : 1,30 = 12 \text{ ημέρες}$$

Απάντηση: Ο Δημήτρης θα χρειαστεί 12 ημέρες για να μαζέψει όλο το ποσό.

7) Ένα αυτοκίνητο που τρέχει με σταθερή ταχύτητα 80 χιλιομέτρων την ώρα, διανύει την απόσταση Αθήνα – Τρίπολη σε 120 λεπτά. Με πόση ταχύτητα πρέπει να τρέξει ένα δεύτερο αυτοκίνητο για να διανύσει την ίδια απόσταση σε 100 λεπτά;

Για να λύσουμε το πρόβλημα θα κάνουμε ένα πίνακα ποσών – τιμών

ΠΟΣΑ	ΤΙΜΕΣ	
ταχύτητα (χμ/ώρα)	80	X
χρόνος (λεπτά)	120	100

Τα ποσά ταχύτητα και χρόνος είναι αντιστρόφως ανάλογα.

Οπότε:

$$100 \cdot X = 120 \cdot 80$$

$$100 \cdot X = 9600$$

$$X = 9600 : 100$$

$$X = 96 \text{ χιλιόμετρα την ώρα}$$

Απάντηση: Το δεύτερο αυτοκίνητο πρέπει να κινηθεί με 96 χιλιόμετρα την ώρα

Ορισμός της τεχνητής νοημοσύνης

Η τεχνητή νοημοσύνη αναφέρεται στην ικανότητα μιας μηχανής να αναπαράγει τις γνωστικές λειτουργίες ενός ανθρώπου, όπως είναι η μάθηση, ο σχεδιασμός και η δημιουργικότητα.

Η τεχνητή νοημοσύνη καθιστά τις μηχανές ικανές να «κατανοούν» το περιβάλλον τους, να επιλύουν προβλήματα και να δρουν προς την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου. Ο υπολογιστής λαμβάνει δεδομένα (ήδη έτοιμα ή συλλεγμένα μέσω αισθητήρων, π.χ. κάμερας), τα επεξεργάζεται και ανταποκρίνεται βάσει αυτών.

Τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης είναι ικανά να προσαρμόζουν τη συμπεριφορά τους, σε ένα ορισμένο βαθμό, αναλύοντας τις συνέπειες προηγούμενων δράσεων και επιλύοντας προβλήματα με αυτονομία.

Ποια η σημασία της τεχνητής νοημοσύνης;

Μερικές τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης έκαναν την εμφάνισή τους εδώ και περισσότερο από 50 χρόνια.

Η εξέλιξη, ωστόσο, των ηλεκτρονικών υπολογιστών, η διάθεση αναρίθμητων δεδομένων και νέων αλγορίθμων επέτρεψαν την ταχύτατη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης.

Παρότι επηρεάζει ήδη την καθημερινότητά μας, η τεχνητή νοημοσύνη αναμένεται να επιφέρει ακόμα τεράστιες αλλαγές και να παίξει κεντρικό ρόλο στη ψηφιακή μεταμόρφωση της κοινωνίας μας.

Οφέλη της ΤΝ για τους πολίτες

Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) μπορεί να **αποφέρει** πολλά οφέλη στους πολίτες, όπως καλύτερη υγειονομική περίθαλψη, ασφαλέστερες και καθαρότερες μεταφορές, εξατομικευμένες, φθηνότερες υπηρεσίες και προϊόντα μεγαλύτερης διάρκειας. Μπορεί, επίσης, να **διευκολύνει** την πρόσβαση στην ενημέρωση, στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση – όπως μας έδειξε η πανδημία του κορονοϊού.

Η ΤΝ έχει ακόμα συμβάλει στο να γίνει ασφαλέστερος ο χώρος εργασίας, μέσω της χρήσης ρομπότ για την εκτέλεση επικίνδυνων εργασιακών δραστηριοτήτων, αλλά και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Απειλές και προκλήσεις της ΤΝ

Η ΤΝ μπορεί να έχει **σοβαρό αντίκτυπο** στο δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων. Μπορεί, για παράδειγμα, να χρησιμοποιηθεί από τεχνολογίες αναγνώρισης προσώπου ή για τον εντοπισμό και την ανάλυση προφίλ ατόμων στο διαδίκτυο.

Η χρήση της ΤΝ στο χώρο εργασίας αναμένεται να επιφέρει την εξαφάνιση ενός μεγάλο αριθμού επαγγελματιών. Παρότι η ΤΝ αναμένεται επίσης να δημιουργήσει και να βελτιώσει υπάρχουσες θέσεις εργασίας, η διασφάλιση σωστής εκπαίδευσης και κατάρτισης θα παίξει κρίσιμο ρόλο στην πρόληψη της μακράς ανεργίας και την ανάπτυξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

(Από το: <https://ec.europa.eu>)

1. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστή, σύμφωνα με το κείμενο;

- A) Η εξέλιξη των ηλεκτρονικών υπολογιστών και η διάθεση αναρίθμητων δεδομένων και νέων αλγορίθμων απέτρεψαν την ταχύτερη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης.
- B) Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) μπορεί να κάνει καλύτερη την καθημερινότητα των πολιτών...
- Γ) Η ΤΝ μπορεί να συντελέσει στην εμφάνιση νέων επαγγελμάτων
- Δ) Η τεχνητή νοημοσύνη αναμένεται να επιφέρει περιορισμένες αλλαγές και να παίξει επιφανειακό ρόλο στη ψηφιακή μεταμόρφωση της κοινωνίας μας.

2. Ποιο από τα παρακάτω δεν αληθεύει, σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Η τεχνητή νοημοσύνη δεν επιδρά στην ψηφιακή εξέλιξη της κοινωνίας
- B. η σωστή κατάρτιση συμβάλλει στην ανάπτυξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού
- Γ. μερικές τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης εμφανίστηκαν εδώ και μισό αιώνα
- Δ. Η μάθηση και η δημιουργικότητα μπορούν να αναπαραχθούν μέσω μιας μηχανής με τεχνητή νοημοσύνη

3. Να βρείτε ποια επιλογή αποτελεί συνώνυμο της λέξης που είναι μαυρισμένη:

Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) μπορεί να αποφέρει πολλά οφέλη...

- A) να υποφέρει   Β) να κερδίσει   Γ) να προκαλέσει   Δ) να χάσει

4. Να βρείτε ποια επιλογή αποτελεί συνώνυμο της λέξης που είναι μαυρισμένη:

Η ΤΝ μπορεί να έχει **σοβαρό αντίκτυπο** στο δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής

- A) σοβαρές συνέπειες   Β) σοβαρό αντικείμενο   Γ) σοβαρά οφέλη   Δ) σοβαρή υποστήριξη

5. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά την υπογραμμισμένη λέξη: ικανές

- A) Υποκείμενο   Β) Αντικείμενο   Γ) Κατηγορούμενο   Δ) Επιθετικός προσδιορισμός

6. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά την υπογραμμισμένη λέξη: να χρησιμοποιηθεί

- A) Υποκείμενο   Β) Αντικείμενο   Γ) Έμμεσο αντικείμενο   Δ) Κατηγορούμενο

7. Να αναγνωρίσετε το είδος της υπογραμμισμένης λέξης :

...προς την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου.

A) τοπικό επίρρημα   B) σύνδεσμος   Γ) πρόθεση   Δ) επιφώνημα

8. Να αναγνωρίσετε τη σωστή έγκλιση και τον σωστό χρόνο του υπογραμμισμένου ρήματος:

...αναμένεται επίσης να δημιουργήσει...

A) Υποτακτική Ενεστώτα   B) Οριστική Ενεστώτα   Γ) Συνοπτική Υποτακτική (Αόριστος)   Δ) Μέλλοντας

Συνοπτικός

9. να διευκολύνει: ποια λέξη έχει αντίθετη σημασία;

A. να εμποδίσει   B. να δυσχεράνει   Γ. να αποκλείσει   Δ. να προωθήσει

10. Ποια μετοχή δείχνει τρόπο;

A. Συλλεγμένα   B. επιλύοντας   Γ. εξατομικευμένες   Δ. υπάρχουσες

Ενδεικτικές ερωτήσεις για την εισαγωγή σε Πρότυπα Γυμνάσια 2022

1. Έχω τους αριθμούς:

$$0,6, \quad \frac{2008}{2007}, \quad \frac{4}{5}, \quad \frac{2}{3}$$

Αν τους τοποθετήσω σε αύξουσα σειρά, η σωστή επιλογή είναι:

A) $0,6 < \frac{2008}{2007} < \frac{4}{5} < \frac{2}{3}$

B) $0,6 < \frac{2}{3} < \frac{4}{5} < \frac{2008}{2007}$

Γ) $\frac{2}{3} < \frac{4}{5} < 0,6 < \frac{2008}{2007}$

Δ) $\frac{2}{3} < \frac{4}{5} < \frac{2008}{2007} < 0,6$

2. Σε ένα νησί πηγαίνει αεροπλάνο κάθε 7 ημέρες και καράβι κάθε 2 ημέρες. Αν προχθές ήταν Σάββατο και αυτά συναντήθηκαν σήμερα πότε θα ξαναβρεθούν στο νησί την ίδια ημέρα το καράβι και το αεροπλάνο.

A) Τη Δευτέρα, σε μία εβδομάδα από σήμερα.

B) Τη Δευτέρα, σε δύο εβδομάδες από σήμερα.

Γ) Το Σάββατο, σε μία εβδομάδα από σήμερα.

Δ) Το Σάββατο, σε δύο εβδομάδες από σήμερα.

3. Ο Θωμάς έχει στο σπίτι του 90 βιβλία και θέλει να τα τοποθετήσει στα ράφια μιας βιβλιοθήκης. Κάθε ράφι χωράει μέχρι 20 βιβλία. Πόσα το πολύ βιβλία μπορεί να βάλει ο Θωμάς σε κάθε ράφι, ώστε να χρησιμοποιήσει όσο γίνεται λιγότερα ράφια και σε κάθε ράφι να υπάρχει ο ίδιος αριθμός βιβλίων;

A) 15

B) 12

Γ) 20

Δ) 18

4. Ένα μπουκάλι περιέχει 3,5 λίτρα νερό. Ο Χρήστος ήπια τα $\frac{2}{5}$ του νερού στο μπουκάλι. Πόσα λίτρα νερού έμειναν στο μπουκάλι;

A) 2,1

B) 1,4

Γ) $\frac{3}{5}$

Δ) $\frac{2}{5}$

5. Έχουμε 225 αμύγδαλα, 100 καρύδια και 175 κάστανα.

Θέλουμε να τα μοιράσουμε σε όμοια σακουλάκια που το καθένα να έχει ίσο αριθμό από κάστανα, καρύδια και αμύγδαλα.

Πόσα σακουλάκια χρειαζόμαστε;

A) 30

B) 50

Γ) 25

Δ) 4

6. Σε ένα παιχνίδι ερωτήσεων απαντώντας σωστά σε μια εύκολη ερώτηση κερδίζεις 1 βαθμό και σε μια δύσκολη ερώτηση κερδίζεις 3 βαθμούς. Ο Χάρης επέλεξε να απαντήσει μόνο σε δύσκολες ερωτήσεις, ενώ η Ελένη μόνο σε εύκολες. Η Ελένη νίκησε το Χάρη έχοντας 6 βαθμούς περισσότερους από εκείνον. Σε πόσες ερωτήσεις απάντησε σωστά η Ελένη;

A) 6 περισσότερες από το Χάρη

B) τις διπλάσιες από το Χάρη και 6 ακόμα

Γ) τις τριπλάσιες από το Χάρη και 2 ακόμα

Δ) τις τριπλάσιες από το Χάρη και 6 ακόμα

7. Η καθηγήτρια της Ιστορίας μας έχει βάλει να κάνουμε επανάληψη. Έχουμε να διαβάσουμε από τη σελίδα 12 μέχρι και τη 19, από την 21 μέχρι και την 28 και από τη σελίδα 30 μέχρι και τη 36. Πόσες σελίδες έχουμε να διαβάσουμε;

A) 23

B) 22

Γ) 21

Δ) 20

8. Ένα τετράγωνο έχει περίμετρο 36 εκατοστά. Πόσο εμβαδόν έχει;

A) 36 τ. εκ.

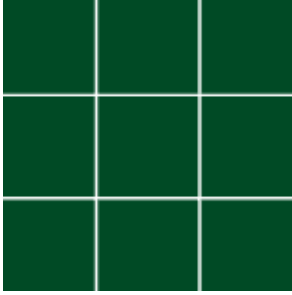
B) 81 τ. εκ

Γ) 12 τ. εκ

Δ) 24τ. εκ

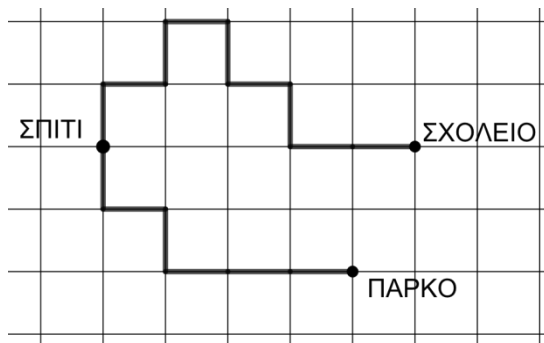
9. Ένας κύβος έχει κατασκευαστεί από μικρότερα κυβάκια. Η μία όψη του φαίνεται παρακάτω.

Από πόσα κυβάκια αποτελείται ο κύβος;

- A) 9
- B) 18
- Γ) 27
- Δ) 36

10. Στο παρακάτω σχεδιάγραμμα φαίνεται ένας χάρτης με οριζόντιες και κατακόρυφες γραμμές που σχηματίζουν τετράγωνα. Επίσης φαίνεται η διαδρομή που ακολουθώ για να πάω από το σπίτι στο σχολείο και από το σπίτι στο πάρκο. Η συνολική απόσταση πάνω στο χάρτη της διαδρομής από το σχολείο στο πάρκο, περνώντας από το σπίτι είναι 52,5 εκ. Αν ξέρεις ότι ο χάρτης έχει σχεδιαστεί με κλίμακα 1/12.000, τότε ποιο είναι το πραγματικό μήκος της διαδρομής από το σπίτι στο σχολείο;

- A) 3780 μέτρα
- B) 31,5 μέτρα
- Γ) 2100 μέτρα
- Δ) 17,5 μέτρα

11. Ένα ρόφημα Α περιέχει 16% κακάο ένα ρόφημα Β περιέχει 10% κακάο. Αν αναμείξουμε ίσες ποσότητες από τα δύο ροφήματα, τότε πόσο % κακάο περιέχει το μίγμα;

- A) 26%
- B) 13%
- Γ) 6,5%
- Δ) 1,6%

12. Στην αριστερή τσέπη μου έχω κέρματα μόνο των 50 λεπτών του ευρώ και στη δεξιά τσέπη μου έχω κέρματα μόνο των 20 λεπτών του ευρώ. Αν το χρηματικό ποσό σε κάθε μία από τις δύο τσέπες μου είναι το ίδιο, τότε:

- A) τα κέρματα των 50 λεπτών είναι 2,5 φορές περισσότερα από τα εικοσάλεπτά μου
- B) έχω το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού ποσού σε κέρματα των 50 λεπτών
- Γ) έχω το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού ποσού σε κέρματα των 20 λεπτών
- Δ) τα κέρματα των 20 λεπτών είναι 2,5 φορές περισσότερα από τα πενήντάλεπτά μου

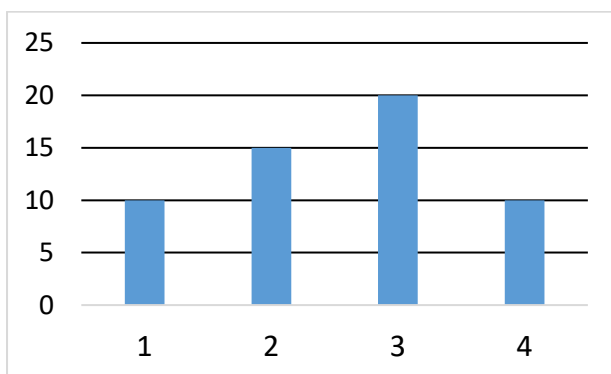
13. Σήμερα και ώρα 10.11 (δέκα και έντεκα λεπτά) ξεκίνησα να διαβάζω ένα βιβλίο χωρίς να έχω σταματήσει καθόλου. Θα σταματήσω να διαβάζω όταν ο συνολικός χρόνος διαβάσμάτος μου θα είναι τριπλάσιος από όσος είναι τώρα. Αυτό θα γίνει σε 1 ώρα και 6 λεπτά. Τι ώρα θα είναι όταν θα σταματήσω;

- A) 11.50
- B) 12.50
- Γ) 11.17
- Δ) 12.17

14. Αν ο χρόνος που απαιτείται για να ολοκληρωθεί ένα έργο από 3 εργάτες είναι 9 ημέρες, τότε τι χρόνος απαιτείται για να ολοκληρωθεί το ίδιο έργο από 9 εργάτες ίδιας απόδοσης;

- A. 27 ημέρες
- B. 9 ημέρες
- Γ. 3 ημέρες
- Δ. 6 ημέρες

15. Στο παρακάτω ραβδόγραμμα φαίνονται οι απαντήσεις όλων των παιδιών ενός σχολείου που απάντησαν στην ερώτηση: «πόσα στυλό έχετε μαζί σας σήμερα στο σχολείο;».

Ποιο από τα επόμενα συμπεράσματα **είναι λάθος** με βάση το ραβδόγραμμα;

- A. απάντησαν 55 παιδιά
- B. η απάντηση που έδωσαν τα περισσότερα παιδιά ήταν «3 στυλό»

Γ. τα παιδιά που απάντησαν ότι είχαν 1 ή 2 στυλό είναι όσα και τα παιδιά που απάντησαν ότι είχαν περισσότερα από 2 στυλό

Δ. τα παιδιά που απάντησαν ότι είχαν περισσότερα από 1 στυλό είναι όσα και τα παιδιά που απάντησαν ότι είχαν 1 ή 2 ή 3 στυλό

Απαντήσεις:

1. Β
2. Β
3. Δ
4. Α
5. Γ
6. Δ
7. Α
8. Β
9. Γ
10. Α
11. Β
12. Δ
13. Α
14. Γ
15. Γ

**Ενδεικτικά θέματα Νεοελληνικής Γλώσσας για τη δοκιμασία εισαγωγής στα
Πρότυπα Γυμνάσια**

Γρ. Ξενόπουλος, “Αυτοβιογραφία”

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Στο βάθος του περιβολιού, κάτω από μια κληματαριά και πλάι στο κομμένο κυπαρίσσι, υπήρχε ένα χαμηλό πέτρινο τραπέζι και πίσω του ένας πέτρινος χτιστός πάγκος. Αυτό το μέρος το λέγαμε “Τράπεζα”, και τα παιδιά το προτιμούσαμε για τα παιχνίδια μας και τις κουβέντες. Η μητέρα μου όμως αγαπούσε να κάθεται στη μέση του περιβολιού, κάτω από μια μεγάλη γιασεμιά, που ήταν η αγαπημένη της. Τα δειλινά του καλοκαιριού, όταν η γιασεμιά ευωδίαζε κατάσπρη, εκεί δεχόταν τις φίλες της.

Τα παιδικά μου χρόνια, όσο δεν πήγαινα σχολείο ή όταν είχα διακοπές, στο περιβόλι περνούσα τις περισσότερες ώρες της ημέρας. Ακόμα και το χειμώνα, με το κρύο, όταν δεν έβρεχε, έβγαινα να τρέξω ή να παίξω εκεί. Και το καλύτερό μου παιχνίδι ήταν μια κούνια, που κρεμόταν από μια μεγάλη λεμονιά. Μα και στις “περγουλιές” ανέβαινα να κάνω γυμναστική, όπως σε δίζυγο ή μονόζυγο, και στα ψηλά δέντρα σκαρφάλωνα, είτε για να φάω φρούτα, είτε απλώς για διασκέδαση, και στα στρατόνια έκανα “δρόμους” παραβγαίνοντας με την Ήρα, τη μεγάλη μαύρη σκύλα μας.

Άλλοτε επιθεωρούσα τα φυτά, που μου άρεσε να παρακολουθώ την ανάπτυξή τους, να βλέπω από κοντά τα “μυστήριά” τους ή κυνηγούσα πεταλούδες, ζήνες και άλλα έντομα, όσα τουλάχιστον δεν τα σιχαινόμουν ή δεν τα φοβόμουν. Μια φορά, καθώς κουνιόμουν τρελά, χτύπησα στον κορμό της λεμονιάς κι έσπασα το κεφάλι μου. Και κάποτε τρέχοντας έπεσα και έσπασα το πόδι μου. Άλλα δυστυχήματα δε θυμάμαι. Από μικρός φαίνεται, ήμουν προσεχτικός, όπως είμαι και τώρα.

Είναι μεγάλο σχολείο για ένα παιδί ένα περιβόλι. Κι ο δρόμος βέβαια, αλλ’ αυτός είναι σχολείο για τη ζωή, ενώ το περιβόλι είναι για τη φύση. Εκεί μέσα γνωρίστηκα με το φυτικό και ζωικό κόσμο, μ’ όλες τις εποχές του χρόνου, με τη διαφορετική εικόνα που παρουσίαζε στην καθεμιά το περιβόλι κι εκεί μέσα ένιωσα την πρώτη λύπη απ’ τον ύπνο, τη νέκρωση της φύσης το χειμώνα, και την πρώτη χαρά και αναβίωσή της, την άνοιξη. Εκεί μέσα ακόμη, μυήθηκα στη γεωργία και στην καλλιέργεια ...

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. όταν ο συγγραφέας λέει “Τράπεζα” εννοεί :
  - Α. Τον χώρο, όπου γίνονται χρηματικές συναλλαγές
  - Β. την τραπεζαρία ενός μοναστηριού

- Γ. ένα πολύ μεγάλο τραπέζι στο σπίτι του
  - Δ. ένα πέτρινο τραπέζι με παγκάκι στον κήπο
2. Με τη φράση “μυήθηκα στη γεωργία και στην καλλιέργεια” εννοεί πως εκεί :
- Α. αποφάσισε να γίνει γεωργός
  - Β. κατάλαβε ότι έβρισκε ενδιαφέρον στις αγροτικές εργασίες
  - Γ. έμαθε τα μυστικά της γεωργίας και της καλλιέργειας
  - Δ. παρατήρησε τις αλλαγές της φύσης
3. Ο συγγραφέας προτιμάει να περνάει τον χρόνο του στο περιβόλι αντί να πηγαίνει στο σχολείο ;
- Α. Ναι, γιατί εκεί μαθαίνει πιο ενδιαφέροντα πράγματα
  - Β. Όχι, γιατί περισσότερα για τη ζωή μαθαίνει στον δρόμο
  - Γ. Όχι, απολαμβάνει όσα του προσφέρει το περιβόλι, χωρίς να συγκρίνει
  - Δ. Ναι, γιατί στο περιβόλι παίζει με τους φίλους του
4. Ο συγγραφέας σιχαινόταν τα ζώα του κήπου
- Α. Ναι, όλα
  - Β. Μόνο τα έντομα
  - Γ. Μόνο μερικά έντομα
  - Δ. Όχι
5. “Τα δειλινά” ποια ώρα της ημέρας είναι :
- Α. νωρίς το μεσημέρι
  - Β. νωρίς το απόγευμα
  - Γ. νωρίς το βράδυ
  - Δ. αργά το βράδυ
6. Στη φράση “Άλλοτε επιθεωρούσα τα φυτά”, η λέξη **επιθεωρούσα** σημαίνει :
- Α. παρατηρούσα
  - Β. διερευνούσα
  - Γ. κοιτούσα
  - Δ. επιτηρούσα
7. Η λέξη “**παραβγαίνοντας**” έχει την ίδια ρίζα με τη λέξη :

- Α. παρατηρώ
- Β. παραβιάζω
- Γ. βγαίνω
- Δ. βάζω

8. Το επίθετο “**κάτασπρη**” :

- Α. έχει συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό
- Β. έχει μόνο συγκριτικό βαθμό
- Γ. έχει μόνο υπερθετικό βαθμό
- Δ. δεν έχει παραθετικά

9. Στη φράση : “καθώς κουνιόμουν **τρελά**”, η λέξη **τρελά** είναι :

- Α. επίθετο
- Β. επίρρημα
- Γ. ουσιαστικό
- Δ. μετοχή

10. “η γιασεμιά ευωδιάζε **κάτασπρη**” : η ίδια πρόταση σε εξακολουθητικό μέλλοντα θα ήταν :

- Α. “η γιασεμιά θα ευωδιάσει **κάτασπρη**”
- Β. “η γιασεμιά θα είχε ευωδιάσει **κάτασπρη**”
- Γ. “η γιασεμιά θα ευωδιάζει **κάτασπρη**”
- Δ. “η γιασεμιά θα έχει ευωδιάσει **κάτασπρη**”

11. Στην πρόταση “Είναι μεγάλο **σχολείο** για ένα παιδί ένα περιβόλι”, η λέξη **σχολείο** είναι :

- Α. Υποκείμενο στο ρήμα “είναι”
- Β. Αντικείμενο στο ρήμα “είναι”
- Γ. Κατηγορούμενο στο υποκείμενο του ρήματος “είναι”
- Δ. Επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη “μεγάλο”

12. Στη φράση “Κι ο δρόμος βέβαια, αλλ’ αυτός είναι **σχολείο** για τη ζωή, ενώ το **περιβόλι** είναι για τη φύση”, η λέξη **περιβόλι** είναι :

- Α. Υποκείμενο στο ρήμα “είναι”
- Β. Αντικείμενο στο ρήμα “είναι”
- Γ. Επιρρηματικός προσδιορισμός τύπου

- Δ. Κατηγορούμενο στο Υποκείμενο του ρήματος “είναι”

13. Στη φράση “Και το καλύτερό μου παιγνίδι ήταν μια **κούνια**, που κρεμόταν από μια μεγάλη λεμονιά”, η λέξη **κούνια** είναι :

- Α. Υποκείμενο στο ρήμα “ήταν”
- Β. Αντικείμενο στο ρήμα “ήταν”
- Γ. Κατηγορούμενο στο Υποκείμενο του ρήματος του “ήταν”
- Δ. Επιθετικός προσδιορισμός στο “μια”

Ο πιο δυνατός από όλους

Παραμύθι από την Ινδία

Μια φορά κι έναν καιρό ένας παντοδύναμος μάγος, την ώρα που κολυμπούσε στο ποτάμι, είδε ένα ποντικάκι που κόντευε να πνιγεί. Το τράβηξε από το νερό και το μεταμόρφωσε σε μια ωραία κοπέλα. Τόσο ωραία που ο μάγος σκέφτηκε να της βρει τον καταπληκτικότερο γαμπρό.

-Παντρέψου τον ήλιο, είπε στο κορίτσι

-Όχι, δεν θα παντρευτώ τον ήλιο, απάντησε εκείνη. Δεν έχει πόδια, αλλά μονάχα πύρινα χέρια. Όλη μέρα γυρίζει τον κόσμο και το βράδυ εξαφανίζεται. Κι έπειτα, έχει κιάλας δύο γυναίκες, το φως και τη σκιά.

-Μα ο ήλιος είναι ο πιο δυνατός!, φώναξε ο μάγος.

-Όχι, δεν είμαι ο πιο δυνατός, τον διέκοψε ο ήλιος. Το σύννεφο είναι πιο δυνατό από μένα. Αν θέλει, μπορεί να με κρύψει!

-Παντρέψου ένα σύννεφο λοιπόν, είπε ο μάγος στο κορίτσι.

-Όχι, δεν θα παντρευτώ ένα σύννεφο. Είναι μαύρο και γεμάτο νερό. Κανείς δεν αγαπάει τα σύννεφα, γιατί υγραίνουν ό,τι αγγίζουν. Κι έπειτα, το σύννεφο έχει μια τρομερή κόρη, την αστραπή.

-Μα το σύννεφο είναι το πιο δυνατό!, παρατήρησε ο μάγος.

-Όχι, δεν είμαι το πιο δυνατό, τον διέκοψε το σύννεφο. Ο άνεμος είναι πιο δυνατός. Αν θέλει, μπορεί φυσώντας να με διώξει.

-Παντρέψου λοιπόν τον άνεμο, πρότεινε ο μάγος στο κορίτσι.

-Όχι, δεν θα παντρευτώ τον άνεμο. Τρέχει πάντα πίσω από κάτι, ενοχλεί τον κόσμο, σπάζει και ξεραίνει ό,τι αγγίζει.

-Μα ο άνεμος είναι ο πιο δυνατός!, επέμενε ο μάγος.

-Όχι, δεν είμαι ο πιο δυνατός. Ο λόφος είναι πιο δυνατός. Όταν πέφτω πάνω του, καταλήγω πάντα να γίνω κομμάτια.

-Παντρέψου, λοιπόν, τον λόφο!

-Όχι, δεν θα παντρευτώ τον λόφο. Δεν είναι καμωμένος παρά από πέτρες και θάμνους. Τι να κάνω με τον λόφο;, απάντησε το κορίτσι.

-Μα ο λόφος είναι ο πιο δυνατός!, είπε ο μάγος.

-Όχι, δεν είμαι ο πιο δυνατός. Ο αδελφός Ποντικός είναι ο πιο δυνατός. Μπορεί να με ροκανίσει, αν θέλει, και να με κάνει να γκρεμιστώ!

-Τότε θα παντρευτείς τον αδελφό Ποντικό;, ρώτησε ο μάγος.

-Ναι, απάντησε το κορίτσι και γέλασε στον ποντικό με τα δυνατά και μυτερά δόντια και με τα κόκκινα ματάκια.

Τότε ο μάγος μεταμόρφωσε ξανά το κορίτσι σε ποντικίνα κι αυτή έτρεξε γρήγορα στον κάμπο με τον αγαπημένο της ποντικό.

Άσκηση

Να κυκλώσετε τη σωστή απάντηση στις παρακάτω ερωτήσεις.

1. Γιατί ο μάγος ήθελε να παντρέψει το κορίτσι με τον πιο δυνατό γαμπρό;

- A. Γιατί το κορίτσι κινδύνευε
- B. Γιατί της άξιζε
- Γ. Γιατί του το ζήτησε
- Δ. Γιατί της είχαν κάνει μάγια

2. Ποιες ήταν οι γυναίκες του Ήλιου;

- A. Η μέρα και η νύχτα
- B. Η αστραπή και η βροντή
- Γ. Η σελήνη και η Γη
- Δ. Το φως και η σκιά

3. Ποια είναι η Αστραπή;

- A. Η γυναίκα του Μάγου
- B. Μια τρομερή κόρη
- Γ. Η σύντροφος του Σύννεφου
- Δ. Αντίζηλος του όμορφου κοριτσιού

4. Ο άνεμος είναι πιο δυνατός από:

- A. Τον ήλιο
- B. Τον ποντικό
- Γ. Τον λόφο
- Δ. Τον μάγο

5. Στο τέλος, το κορίτσι

- A. επιστρέφει σπίτι του
- B. επιστρέφει στον λόφο
- Γ. επιστρέφει στην αρχική του μορφή
- Δ. επιστρέφει το νερό που δανείστηκε

6. Ποια χαρακτηριστικά έχει ο αδελφός Ποντικός

- A. Έχει κόκκινα ματάκια
- B. Έχει μικρά δοντάκια
- Γ. Έχει δυνατά ποδαράκια
- Δ. Έχει μυτερά νυχάκια

7. Η συνοπτική προστακτική του υπογραμμισμένου ρήματος διέκοψε είναι:

- A. διέκοψε
- B. διέκοψες
- Γ. διάκοψες
- Δ. διάκοψε

8. Ο χρόνος και η έγκλιση του υπογραμμισμένου ρήματος επέμενε είναι:

- A. Αόριστος και Οριστική
- B. Αόριστος και Προστακτική
- Γ. Παρατατικός και Οριστική
- Δ. Ενεστώτας και Οριστική

9. Ο χρόνος και η έγκλιση του υπογραμμισμένου ρήματος παντρέψου είναι:

- A. Αόριστος και Προστακτική
- B. Αόριστος και Οριστική
- Γ. Παρατατικός και Οριστική
- Δ. Αόριστος και Υποτακτική

10. Ποια είναι η σημασία της υπογραμμισμένης λέξης καμωμένος, όπως τη συναντάτε στο κείμενο;

- A. Λερωμένος
- B. Φτιαγμένος
- Γ. Γεμάτος
- Δ. Καλυμμένος

Τα παιδικά μου παιχνίδια

Το Δημοτικό το τέλειωσα στο Αργοστόλι. Εκεί το πιο σοβαρό παιχνίδι για τα αγόρια ήταν οι συμμαρίες. [...] Από τα άλλα παιχνίδια θυμάμαι τις αμάδες, τον Καραγκιόζη και τα γραμματόσημα. [...]

Η ιστορία με τα γραμματόσημα έχει ως εξής: Κάποιο απόγευμα, καθώς παίζαμε στην πλατεία του Μέτελα, πλάι στο γιαλό, μια κυρία μάς φώναξε απ' το παράθυρο του σπιτιού της και μας κάλεσε ν'ανεβούμε να μας κεράσει τσάι με βουτήματα. Όλη η παρέα, θα 'μαστε τέσσερις πέντε, ανεβήκαμε γρήγορα τις σκάλες που οδηγούσαν στο διαμέρισμα της μυστηριώδους κυρίας. Τη θυμάμαι ακόμη, καθώς είχε τα άσπρα της μαλλιά χτενισμένα προσεκτικά προς τα πίσω σε κότσο, με πρόσχαρο, ευγενικό πρόσωπο. Εκείνο που με εντυπωσίασε ήταν το επίσημο φόρεμά της και οι ευγενικοί της τρόποι. Μας έβαλε να καθίσουμε γύρω γύρω από ένα μεγάλο καρυδένιο τραπέζι και σε λίγο έφτασε με τα σερβίτσια, το τσάι, τα βούτυρα, τις μαρμελάδες και τα βουτήματα. Όλα, φυσικά, ήταν ευρωπαϊκά, από το εξωτερικό, μιας και ήταν, όπως οι περισσότερες από το Αργοστόλι, γυναίκα και μάνα καπετάνιου. Μας περιποιόταν με μεγάλη στοργή και φαινόταν καθαρά πως έπαιρνε χαρά απ' τα χαρούμενα πρόσωπά μας...

Όταν τελειώσαμε και ετοιμαζόμασταν να φύγουμε, τότε, προφανώς για να παρατείνει την παρουσία μας, έβγαλε απ' το κομοδίνο ένα μεγάλο ξύλινο κουτί ζωγραφιστό, το τοποθέτησε στο τραπέζι και το άνοιξε. Δεκάδες πολύχρωμα γραμματόσημα μαγέψανε τα μάτια μας. «Κάθε φορά που θα έρχεστε, θα σας κάνω δώρο από δέκα γραμματόσημα στον καθένα».

Εγώ, αμέσως μετά, αγόρασα ένα χοντρό τετράδιο και άρχισα να κατατάσσω τα γραμματόσημά μου κατά χώρα και κατά σειρά. Μυήθηκα στα μυστικά του συλλέκτη και θυμάμαι ότι κάθε μέρα μετά το σχολείο και πριν βγω στη γειτονιά για να παίξω ήμουν καθισμένος μπροστά στην αγαπημένη μου συλλογή τουλάχιστον για μία ώρα. Διατήρησα αυτή τη manía έως ότου τελείωσα το Γυμνάσιο. Σήμερα το τετράδιο αυτό –δώρο στα εγγόνια μου– βρίσκεται φυλαγμένο στο σπίτι της κόρης μου της Μαργαρίτας.

Μίκης Θεοδωράκης, «Τα παιδικά μου παιχνίδια», από το βιβλίο Χάριν παιδιάς, σε επιμέλεια Ιουλίτας Ηλιοπούλου, εκδ. Ίκαρος

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Για ποιο λόγο η κυρία έδειξε στα παιδιά το κουτί με τα γραμματόσημα;
  - A. για να τους δείξει τα σπάνια γραμματόσημα από το εξωτερικό που περιείχε η συλλογή
  - B. για να τους κάνει να αγαπήσουν τον φιλοτελισμό
  - Γ. για να τους κάνει να ξανάρθουν στο σπίτι της
  - Δ. για να τους τα κάνει δώρο
2. Πώς θα χαρακτηρίζατε την κυρία της ιστορίας;
  - A. ευγενική
  - B. μόνη

- Γ. πρόσχαρη
- Δ. όλα τα παραπάνω

3. **να μας κεράσει τσάι με βουτήματα:** η πρόταση φανερώνει
- A. αιτία
  - B. σκοπό
  - Γ. συμπέρασμα
  - Δ. αποτέλεσμα
4. Η εξαφάνιση του σκύλου έγινε κάτω από .....συνθήκες: να συμπληρώσετε την παρακάτω πρόταση με τον σωστό τύπο της λέξης.
- A. μυστηριώδης
  - B. μυστηριώδες
  - Γ. μυστηριώδεις
  - Δ. μυστηριώδη
5. Ποια από τις παρακάτω φράσεις ΔΕΝ ταιριάζει με τις υπόλοιπες;
- A. μας φώναξε
  - B. μας έβαλε
  - Γ. μας περιποιόταν
  - Δ. πρόσωπά μας
6. *Τη θυμάμαι ακόμη, καθώς είχε τα άσπρα της μαλλιά χτενισμένα προσεκτικά προς τα πίσω σε κότσο, με πρόσχαρο, ευγενικό πρόσωπο. Εκείνο που με εντυπώσιασε ήταν το επίσημο φόρεμά της και οι ευγενικοί της τρόποι. Στο απόσπασμα κυριαρχεί:*
- A. η αφήγηση
  - B. η περιγραφή
  - Γ. ο πλάγιος λόγος
  - Δ.. το ασύνδετο σχήμα
7. **πως έπαιρνε χαρά απ' τα χαρούμενα πρόσωπά μας...:** η πρόταση είναι
- A. ερωτηματική
  - B. αναφορική
  - Γ. ειδική
  - Δ. εναντιωματική
8. άρχισα να **κατατάσσω** τα γραμματόσημά μου: ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη;
- A. καταγράφω
  - B. καταχωρίζω
  - Γ. τακτοποιώ
  - Δ. ταξινομώ
9. **Μυήθηκα** στα μυστικά: η φράση σημαίνει

- A. συμμετείχα στα μυστικά
- B. αποκάλυψα τα μυστικά
- Γ. έγινα γνώστης των μυστικών
- Δ. διδάχθηκα τα μυστικά

10. Σε ποια από τις παρακάτω φράσεις ΔΕΝ υπάρχει επίρρημα;

- A. ανεβήκαμε γρήγορα
- B. χαρούμενα πρόσωπα
- Γ. φαινόταν καθαρά
- Δ. προφανώς για να παρατείνει

ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

Ψιχάλιζε και πήρε να νυχτώνει πια. Το παιδί έπαιζε ακόμη κάτω από το χαμηλό σκελετωμένο δέντρο. Είχε πιαστεί σ' ένα κλαδί τεντώνοντας τ' αδύναμα χέρια του και προσπαθούσε να κάνει μια τούμπα. Έτσι κάνανε τα πιο μεγάλα παιδιά, όταν σχολάγανε απ' το σχολειό και περνάγανε κάτω απ' αυτό το δέντρο. Κρεμόντουσαν στα κλαριά του, κάνανε τούμπες, τραπαλίζονταν πέρα δώθε κι ήταν να θαυμάζει κανείς πώς σήκωνε τόσο βάρος και τόσο βάσανο αυτό το αδύναμο δεντράκι με τα σκονισμένα φύλλα και το γέρικο, σάπιο κορμό.

Φιστικιά ήτανε, θαρρώ, όμως ποτέ δεν είχε κάνει φιστίκια σ' αυτήν εδώ την περιοχή, που όταν φούσκωνε η θάλασσα ξέρναγε πάνω στη στεριά λάδια, πετρέλαια και τσιμεντόσκηνη. Όταν έβρεχε πάλι, οι δρόμοι πλημμυρίζανε σκουπίδια, που κατεβαίνανε με σούσουρο κατά τη θάλασσα. Η βροχή ήτανε καλή, γιατί ξέπλενε τα σπίτια, τις αυλές, τις ταράτσες από την τσιμεντόσκηνη και τη μαύρη καπνιά απ' τα εργοστάσια, που κατακαθότανε μαλακά και ύπουλα πάνω στα σπίτια, στις φυλλωσιές των λιγιστών δέντρων και στα πλεμόνια των ανθρώπων.

Η βροχή άρχισε να δυναμώνει τώρα και το παιδί έκανε μια **στερνή** προσπάθεια να σκαρφαλώσει στο δέντρο, αλλά δεν τα κατάφερε πάλι κι έπεσε κατάχαμα. Ανασηκώθηκε, έτριψε τα γόνατά του με την παλάμη του, κοίταξε μια στιγμή ανήσυχα ψηλά τον ουρανό κι έκανε να πάει κατά το σοκάκι.

Ήτανε δεν ήτανε πέντε έξι χρονών, αδύνατο, με μια μακριά φανέλα κι ένα πρόσωπο σαν να το 'χανε βάψει με λάσπη. Μόνο τα μάτια του λαμπυρίζανε ανήσυχα, όλο εξυπνάδα και πονηριά.

Κείνη την ώρα, στη γωνιά **παρουσιάστηκε** η γιαγιά, η κυρά-Γιωργιώ, με τα μαύρα της σκουτιά¹, το τσεμπέρι² της και τη μακρουλή της μύτη.

- Πού 'σαι βρε; έμπηξε μια φωνή. **Τσακίσου** γρήγορα, μην πουντιάσεις! Δε βλέπεις που βρέχει; Αχ, διάολε!

Τον άρπαξε από το χέρι και τον έσυρε κοντά της. Του χούφτιαξε το κεφάλι και του ψαχούλεψε τους ώμους.

- Μούσκεμα έγινες! Πανάθεμά σε... Μόλις γυρίσω την πλάτη μου το σκας... Τώρα που θα 'ρθει ο πατέρας σου, θα τις φας πάλι...

Ο πατέρας δούλευε στο μεγάλο εργοστάσιο που το λέγανε και «στοιχειό». Ο μικρός Νικήτας δεν ήξερε τι πάει να πει «στοιχειό». Μια φορά που ρώτησε τη γιαγιά, του είπε:

-Να, στοιχειό ειν' αυτό που τρώει τους ανθρώπους!

Αυτό όμως δεν μπορούσε να το καταλάβει ο μικρός Νικήτας, γιατί ο πατέρας του κάθε μέρα χωνότανε μέσα στο στοιχειό και κάθε βράδυ ερχότανε στο σπίτι.

Η αλήθεια, αλλιώς έφευγε το πρωί κι αλλιώς γύριζε το βράδυ. Το βράδυ γύριζε αποσταμένος³, βαρύν κι ασήκωτος, και ο Νικήτας άρχισε να πιστεύει μέσα του πως όλη τη μέρα το «στοιχειό» τον έτρωγε σιγά-σιγά. Έτσι κάθε βράδυ τον κοίταζε καλά καλά, να ιδεί πού τον είχε δαγκώσει!

---

¹ σκουτιά: ρούχα

² τσεμπέρι: γυναικείο μαντίλι για το κεφάλι

³ αποσταμένος: κουρασμένος

Η μάνα δούλευε σ' άλλο εργοστάσιο κι ερχότανε κι αυτή το ίδιο αποσταμένη, όμως έβρισκε τη δύναμη να τον σηκώσει ψηλά, να τον φιλήσει σταυρωτά, να τον χαϊδολογήσει και να τον σφίξει δυνατά πάνω της.

Σιγά σιγά άρχισε να γαληνεύει και να γλαρώνει⁴. Καθώς τον έπαιρνε ο ύπνος ένωθε να βυθίζεται σε μια γαλάζια λαμπερή θάλασσα κι ύστερα να κάνει τούμπες στο σκελετωμένο δέντρο της παραλίας, που 'χε μεταμορφωθεί σ' ένα καταπράσινο φουντωτό δέντρο, γιομάτο πορτοκάλια.

Νότης Περγιάλης

1. Ποια από τις παρακάτω φράσεις δεν αληθεύει:

- α. Ο πατέρας γύριζε κουρασμένος και ανόρεχτος το βράδυ.
- β. Η μητέρα επέστρεφε κι αυτή κουρασμένη και χωρίς όρεξη να ασχοληθεί με τον Νικήτα.
- γ. Η γιαγιά φρόντιζε τον Νικήτα όσο απουσίαζαν οι γονείς του στη δουλειά τους.
- δ. Ο Νικήτας αντέγραφε στις συμπεριφορές τους τα μεγαλύτερα παιδιά.

2. Ο Νικήτας στον ύπνο του:

- α. καθόταν στην παραλία και κοιτούσε τους γλάρους.
- β. έτρωγε ζουμερά πορτοκάλια.
- γ. κολυπούσε σε γαλάζια θάλασσα.
- δ. έπαιζε στην αμμουδιά με τους φίλους του.

3. Σύμφωνα με την ερμηνεία της γιαγιάς «στοιχειό είναι αυτό που τρώει τους ανθρώπους». Χαρακτήριζε με αυτό τον όρο το εργοστάσιο γιατί:

- α. ο πατέρας γυρνούσε τραυματισμένος κάθε βράδυ από την εργασία του.
- β. ο πατέρας λόγω της μεγάλης κούρασης έχανε σιγά σιγά την όρεξη του για τη ζωή.
- γ. η γιαγιά αγαπούσε τα παραμύθια με στοιχειά και δράκους.
- δ. ο χώρος του εργοστασίου ήταν στοιχειωμένος από τα παλιά χρόνια.

4. Στο κείμενο αναφέρεται ότι ο πατέρας γύριζε το βράδυ «βαρύς και ασήκωτος». Η φράση αυτή λειτουργεί ως:

---

⁴ γλαρώνω: κλείνουν τα βλέφαρα από τη νύστα

- α. μεταφορά.
- β. προσωποποίηση.
- γ. παρομοίωση.
- δ. αντίθεση.

5. «**Στερνή** προσπάθεια»: Σημειώστε τη λέξη που έχει την ίδια σημασία:

- α. δύσκολη.
- β. επικίνδυνη.
- γ. τελευταία.
- δ. ανεπαρκής.

6. Το ρήμα «**τσακίσου**» βρίσκεται στην έγκλιση:

- α. Προστακτική παθητικής φωνής.
- β. Οριστική παθητικής φωνής.
- γ. Υποτακτική ενεργητικής φωνής.
- δ. Προστακτική ενεργητικής φωνής.

7. «**Φιστικιά** ήτανε...». Η λέξη **φιστικιά** λειτουργεί ως:

- α. Υποκείμενο.
- β. Αντικείμενο.
- γ. Κατηγορούμενο.
- δ. Κανένα από τα παραπάνω.

8. «...το «στοιχείο» **τον** έτρωγε σιγά σιγά...». Η λέξη **τον** είναι:

- α. άρθρο.
- β. αντωνυμία.
- γ. σύνδεσμος.
- δ. μόριο.

9. Το ρήμα «**παρουσιάστηκε**» βρίσκεται στην :

- α. οριστική παρατατικού ενεργητικής φωνής.
- β. οριστική αορίστου ενεργητικής φωνής.

γ. οριστική παρατατικού παθητικής φωνής.

δ. οριστική αορίστου παθητικής φωνής.

10. «Κρεμόντουσαν στα κλαριά του, κάνανε τούμπες, τραμπαλίζονταν πέρα δώθε...». Στη φράση αυτή η σύνδεση των προτάσεων γίνεται με:

α. με παρατακτική σύνδεση.

β. με υποτακτική σύνδεση.

γ. με ασύνδετο σχήμα.

δ. με κανένα από τους παραπάνω τρόπους.

Ενδεικτικά Θέματα για την εισαγωγή σε Πρότυπα Γυμνάσια

2021

[1] Ρώτησαν τον Αντώνη, τι ηλικία έχει ο αδερφός του και αυτός απάντησε: «Ο μοναδικός αδερφός του αδερφού μου σε 2 χρόνια θα είναι 14. Ο αδερφός μου γεννήθηκε όταν είχα τα πρώτα μου γενέθλια».

Τι ηλικία έχει ο αδερφός του Αντώνη σήμερα;

- A) 10   B) 11   Γ) 12   Δ) 13

[2] Ποιος είναι ο λόγος των φωνηέντων προς τα σύμφωνα στο ελληνικό αλφάβητο;

- A) $\frac{7}{24}$ B) $\frac{17}{24}$ Γ) $\frac{7}{17}$ Δ) $\frac{17}{7}$

[3] Το 30% των μαθητών ενός σχολείου μαθαίνει Γερμανικά και τα υπόλοιπα παιδιά μαθαίνουν Γαλλικά. Αν τα παιδιά που μαθαίνουν Γαλλικά είναι 210, πόσοι μαθητές φοιτούν στο σχολείο αυτό;

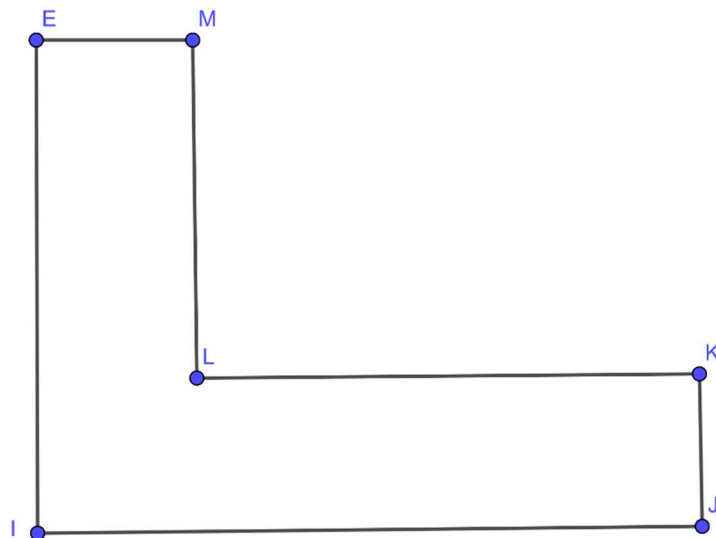
- A) 300   B) 90   Γ) 280   Δ) 240

[4] Σε ένα τρίγωνο ABΓ η γωνία A είναι 40° . Τι είδους τρίγωνο είναι το ABΓ ως προς τις γωνίες του;

- A) οξυγώνιο   B) ορθογώνιο   Γ) αμβλυγώνιο   Δ) δεν ξέρουμε

[5] Στο διπλανό σχήμα όλες οι γωνίες είναι ορθές. Επίσης, EI=30cm, JI=40cm, EM=8cm και JK=10cm. Το εμβαδόν του JKLM EI είναι:

- A) 1200cm^2
B) 520cm^2
Γ) 560cm^2
Δ) 640cm^2

[6] Ο μισθός μου είναι 800 ευρώ. Τα $\frac{2}{5}$ των $\frac{3}{4}$ του μισθού μου είναι:

- A) 240 ευρώ   B) 920 ευρώ   Γ) 600 ευρώ   Δ) 320 ευρώ

[7] Ένας τετράγωνος κήπος έχει πλευρά μήκους 10 μέτρα. Το κόστος για την περίφραξη του κήπου είναι 2,3€ για κάθε μέτρο και το κόστος για τη φύτευση με γρασίδι είναι 2,5€ για κάθε τετραγωνικό μέτρο. Τότε το συνολικό κόστος σε ευρώ για την περίφραξη και τη φύτευση του κήπου με γρασίδι είναι

- A) 330   B) 342   Γ) Μεγαλύτερο από 342   Δ) Λιγότερο από 330

[8] Ποιος αριθμός από τους παρακάτω είναι πιο κοντά στο 5;

- A) 5,10   B) 4,0099   Γ) 4,99   Δ) 4,90

[9] Ποιον αριθμό θα βρω, αν το 5,94

-το πολλαπλασιάσω με το 10

-έπειτα, αφαιρέσω τον αριθμό 9

- και, τέλος, διαιρέσω τον αριθμό που θα βρω με το 0,1;

- A) 50,4   B) 40,4   Γ) 404   Δ) 504

[10] Βρίσκω την τιμή του χ στην παρακάτω εξίσωση:

$$(4,2 : 0,1) - \chi = 5^2$$

- A) 17   B) 9,58   Γ) 42   Δ) 10,42

[11] Ποιος είναι ο αριθμός εκείνος, που, αν αφαιρέσω το 10 από το μισό του, προκύπτει διαφορά 16;

- A) 21   B) 52   Γ) 13   Δ) 18

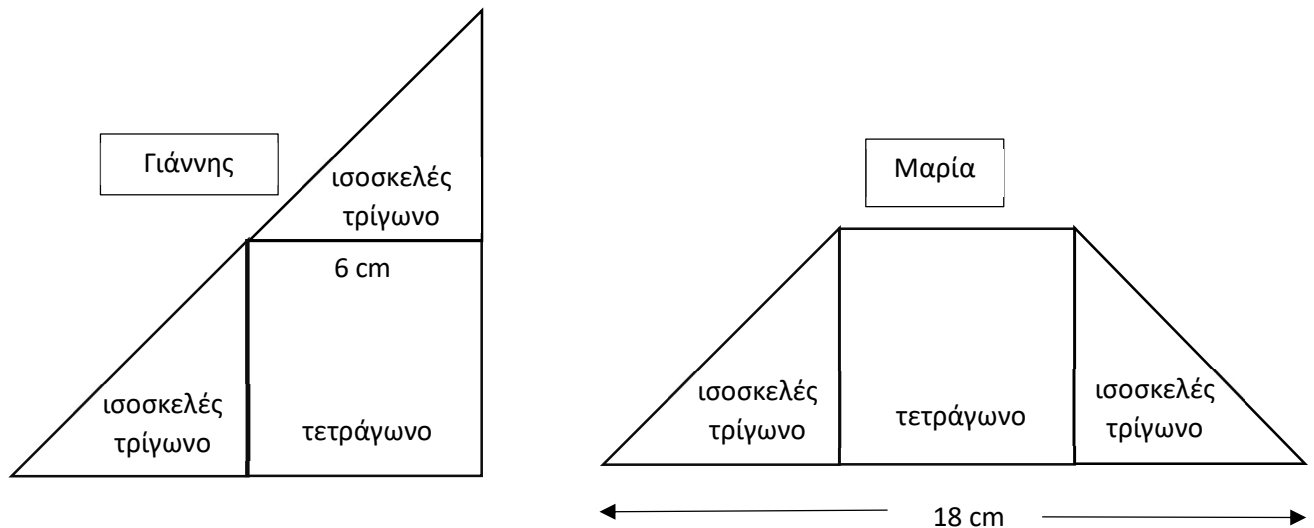
[12] Μια ομάδα 20 κατασκηνωτών έχει τρόφιμα για 15 ημέρες. Αν ο αριθμός των κατασκηνωτών αυξηθεί κατά 50%, πόσες ημέρες θα περάσουν με τα τρόφιμα που έχουν;

- A) 22   B) 10   Γ) 7,5   Δ) 30

[13] Ένα συνεργείο από 18 εργάτες χρειάζεται 12 ημέρες για να τελειώσει ένα έργο. Πόσοι ακόμη εργάτες πρέπει να προστεθούν στο συνεργείο για να τελειώσει το έργο 3 ημέρες νωρίτερα;

- A) 4   B) 8   Γ) 24   Δ) 6

[14] Η δασκάλα ζήτησε από τους μαθητές της να φτιάξουν μια κατασκευή οποιουδήποτε σχήματος που να έχει εμβαδό 72 cm^2 . Ο Γιάννης και η Μαρία της κατασκεύασαν τα παρακάτω σχήματα. Κατάφερε κάποιος από τους δύο να φτιάξει σωστό σχήμα;

- A) ο Γιάννης   B) η Μαρία   Γ) κανένα από τους δύο   Δ) και οι δύο

[15] Σε ένα επιτραπέζιο παιχνίδι ερωτήσεων ισχύει ο εξής κανόνας: σε κάθε σωστή απάντηση δίνονται δύο βαθμοί, ενώ σε κάθε λανθασμένη καταλογίζεται αφαίρεση ενός βαθμού. Σε έναν γύρο 10 ερωτήσεων του παιχνιδιού, ο Στέφανος απάντησε σε όλες τις ερωτήσεις και συνολικά συγκέντρωσε 14 βαθμούς. Σε πόσες ερωτήσεις ο Στέφανος έδωσε λανθασμένη απάντηση;

- A) 4   B) 5   Γ) 8   Δ) 2

[16] Ένας πτηνοτρόφος που το Σαββατοκύριακο μάζεψε 480 αυγά θέλει να τα συσκευάσει είτε σε 6αδες είτε σε 8αδες είτε σε 10αδες. Κάθε συσκευασία για 6 αυγά κοστίζει 3€, για 8 αυγά κοστίζει 4€ και για 10 αυγά κοστίζει 5€. Ποια είναι η πιο οικονομική επιλογή για τον πτηνοτρόφο;

- A) Να αγοράσει συσκευασίες για 6αδες.
B) Να αγοράσει συσκευασία για 8αδες.
Γ) Να αγοράσει συσκευασία για 10αδες.
Δ) Ό,τι συσκευασία και να αγοράσει θα πληρώσει τα ίδια.

Δ.Ε.Π.Π.Σ.

[17] Ποιος αριθμός θεωρείτε ότι θα συμπληρώσει το μοτίβο 1, 9, 25, ... , 81.

- A) 36   B) 41   Γ) 49   Δ) 64

[18] Στο διπλανό γράφημα βλέπουμε τα κύρια προϊόντα που παράγονται σε έναν αγροτικό νομό. Ποια από τις επόμενες τριάδες αποτελεί το 50% της παραγωγής;

- A) κρέας, βαμβάκι, καπνά.
B) φρούτα, κρέας βαμβάκι.
Γ) κρέας, λάδι – λίπη, φρούτα
Δ) φρούτα, κρέας, γαλακτοκομικά.

[19] Ο Κώστας στέκεται όρθιος στον κήπο του σπιτιού του. Κάνει 5 βήματα βόρεια, 7 βήματα ανατολικά, 8 βήματα νότια και 6 βήματα δυτικά και σταματάει.

Πού βρίσκεται;

- A) 3 βήματα νοτιότερα και 1 βήμα ανατολικότερα από το σημείο που ξεκίνησε.
B) 3 βήματα νοτιότερα και 1 βήμα δυτικότερα από το σημείο που ξεκίνησε.
Γ) 3 βήματα βορειότερα και 1 βήμα ανατολικότερα από το σημείο που ξεκίνησε.
Δ) 3 βήματα βορειότερα και 1 βήμα δυτικότερα από το σημείο που ξεκίνησε.

[20] Πήγαμε σε θερινό κινηματογράφο να παρακολουθήσουμε χωρίς διάλειμμα μια νέα ταινία που ο παραγωγός της γράφει ότι έχει διάρκεια 219 λεπτά. Η προβολή της ταινίας ξεκίνησε στις 8.54 μ.μ. Τι ώρα θα τελειώσει;

- A) 11.13 μ.μ.
B) 12.13 π.μ. (μετά τα μεσάνυχτα)
Γ) 12.33 π.μ. (μετά τα μεσάνυχτα)
Δ) 1.03 π.μ. (μετά τα μεσάνυχτα)

**Ενδεικτικά θέματα Νεοελληνικής Γλώσσας για τη δοκιμασία εισαγωγής
στα Πρότυπα Γυμνάσια.**

« Ο Αρίων και το δελφίνι »

Λένε ότι ο Αρίων, που έμενε τον περισσότερο καιρό στην αυλή του Περιάνδρου, θέλησε να ταξιδέψει στην Ιταλία και τη Σικελία. Εκεί εργάστηκε, έκαμε πολλά χρήματα και είπε να γυρίσει πίσω στην Κόρινθο. Έφυγε, λοιπόν, από τον Τάραντα, αλλά, επειδή δεν είχε εμπιστοσύνη παρά μόνο στους Κορινθίους, ναύλωσε ένα κορινθιακό καράβι.

Στο ταξίδι όμως οι Κορινθιοί **συνεννοήθηκαν** να πετάξουν τον Αρίωνα στη θάλασσα για να πάρουν τα χρήματά του. Ο Αρίων κατάλαβε το σκοπό τους και τους ικέτευε να του χαρίσουν τη ζωή και να τους δώσει όλα όσα είχε. Δεν κατόρθωσε να τους πείσει και οι ναύτες τον διέταξαν ή ν' αυτοκτονήσει μέσα στο πλοίο και να τον θάψουν αυτοί όταν φτάσουν στη στεριά ή να πηδήσει αμέσως στη θάλασσα. Μην ξέροντας τι να κάμει, ο Αρίων τους ζήτησε μια τελευταία χάρη: να σταθεί στο κατάστρωμα του πλοίου και να τραγουδήσει φορώντας τα καλύτερά του ρούχα. Όταν θα τέλειωνε το τραγούδι, θ' αυτοκτονούσε. Οι ναύτες φυσικά χάρηκαν πολύ που θ' άκουγαν τον καλύτερο τραγουδιστή του κόσμου και συγκεντρώθηκαν στη μέση του πλοίου για να τον ακούσουν. Ο Αρίων φόρεσε τα καλύτερά του ρούχα, πήρε την κιθάρα του, τραγούδησε ένα παλιό τραγούδι, και, όταν τέλειωσε, έπεσε στη θάλασσα όπως ήταν, με τα ρούχα του. Οι ναύτες συνέχισαν το ταξίδι ως την Κόρινθο.

Εκείνον, καθώς λένε, τον πήρε ένα δελφίνι στη ράχη του και τον μετέφερε στο Ταίναρο. Εκεί βγήκε στη στεριά και ξεκίνησε για την Κόρινθο με τα ίδια ρούχα. Όταν έφτασε εκεί, τα διηγήθηκε όλα. Ο Περιάνδρος όμως δεν τον πίστεψε και τον φυλάκισε σε αυστηρή απομόνωση, περιμένοντας να έρθει το πλοίο.

Μόλις έφτασε το πλοίο, κάλεσε τους ναύτες να του πουν αν ήξεραν τίποτα για τον Αρίωνα. Εκείνοι του αποκρίθηκαν ότι τον είχαν δει στην Ιταλία, ότι ήταν καλά και ότι, όταν έφυγαν, τον άφησαν στον Τάραντα όπου εργαζόταν πολύ καλά. Εκείνη τη στιγμή παρουσιάστηκε εμπρός τους ο Αρίων, ντυμένος όπως ήταν όταν είχε πέσει στη θάλασσα. Οι ναύτες, έκπληκτοι, δεν μπόρεσαν ν' αρνηθούν τίποτα.

Αυτά διηγούνται και οι Κορινθιοί και οι Λέσβιοι, και στο Ταίναρο υπάρχει ακόμη ένα μικρό ανάθημα, που παριστάνει έναν άνθρωπο καθισμένο σε δελφίνι.

(Ηροδότου Ιστορίες, Βιβλίο Πρώτο, κεφ. 24, μετάφραση: Άγγελος Βλάχος, εκδ. Γαλαξίας, Αθήνα 1971)

Άσκηση 1: Να βρείτε τη σωστή σειρά με την οποία έγιναν τα γεγονότα.

1. Ο Αρίων ζήτησε από τους ναύτες να τον αφήσουν να τραγουδήσει.
2. Ο Περιάνδρος κατάλαβε ότι ο Αρίων έλεγε την αλήθεια.
3. Ο Αρίων ταξίδεψε στη Σικελία, όπου εργάστηκε και κατάφερε να γίνει πλούσιος .
4. Ο Περιάνδρος δεν πίστεψε τίποτα για την περιπέτειά του και τον φυλάκισε.

5. Κατά την επιστροφή, οι ναύτες του πλοίου τον λήστεψαν και θέλησαν να τον πετάξουν στη θάλασσα.
6. Όταν ο Αρίων έπεσε στη θάλασσα, ένα δελφίνι τον πήρε στη ράχη του και τον οδήγησε στη στεριά.
  - ο Α. 3-6-1-5-2-4
  - ο Β. 3-5-1-6-4-2
  - ο Γ. 3-1-6-2-5-4
  - ο Δ. 3-4-1-2-6

Άσκηση 2: ποια από τις παρακάτω φράσεις **δεν** αληθεύει:

- ο Α. Ο Αρίων δεν είχε εμπιστοσύνη στους Κορίνθιους.
- ο Β. Οι ναύτες χάρηκαν που θα άκουγαν τον καλύτερο τραγουδιστή του κόσμου.
- ο Γ. Ο Περίανδρος φυλάκισε τον Αρίωνα.
- ο Δ. Οι ναύτες είπαν στον Περίανδρο ότι είχαν δει το μουσικό στην Ιταλία.

Άσκηση 3: Ποιο από τα παρακάτω **δεν** αποτελεί δίδαγμα του μύθου;

- ο Α. πρέπει να προσέχουμε σε ποιους δείχνουμε εμπιστοσύνη.
- ο Β. ό,τι και να γίνει, στο τέλος λάμπει πάντα η αλήθεια.
- ο Γ. τα δελφίνια είναι πολύ καλοί φίλοι με τους ανθρώπους.
- ο Δ. το καλύτερο επάγγελμα είναι αυτό του μουσικού.

Άσκηση 4: ποιο από τα παρακάτω είναι συνώνυμο της λέξης **συνεννοήθηκαν**, με την έννοια που έχει στο κείμενο;

- ο Α. Επικοινωνήσαν
- ο Β. Συμφώνησαν
- ο Γ. Αποφάσισαν
- ο Δ. Σκόπευαν

Άσκηση 5: Στην πρόταση: « Ο Αρίων δεν κατόρθωσε να **τους** πείσει» η λέξη τους είναι:

- ο Α. Άρθρο
- ο Β. Αντικείμενο στο ρήμα «πείσει»
- ο Γ. Υποκείμενο στο ρήμα «πείσει»
- ο Δ. Αντικείμενο στο ρήμα «κατόρθωσε»

Άσκηση 6: Στη φράση «Οι ναύτες φυσικά χάρηκαν πολύ **που θ' άκουγαν τον καλύτερο τραγουδιστή του κόσμου**», η υπογραμμισμένη δευτερεύουσα πρόταση είναι:

- ο Α. Αναφορική
- ο Β. Αιτιολογική
- ο Γ. Χρονική
- ο Δ. Ειδική

Άσκηση 7: Σε τι χρόνο βρίσκεται το ρήμα «πήρε»;

- Α. Ενεστώτα ενεργητικής φωνής
- Β. Παρατατικό ενεργητικής φωνής
- Γ. Αόριστο ενεργητικής φωνής
- Δ. Παρακείμενο ενεργητικής φωνής

Άσκηση 8: ποια από τις παρακάτω λέξεις ανήκει στην ίδια οικογένεια με τη λέξη «πείσει»;

- Α. Πείσμα
- Β. Πειθώ
- Γ. Πείραμα
- Δ. Πίεση

Άσκηση 9: ποια από τις παρακάτω φράσεις δείχνει τόπο;

- Α. με τα ρούχα
- Β. στη μέση του πλοίου
- Γ. παρά μόνο στους Κορίνθιους
- Δ. για τον Αρίονα

Άσκηση 10: «Ο Αρίων φόρεσε τα καλύτερά του ρούχα, πήρε την κιθάρα του, τραγούδησε ένα παλιό τραγούδι, και, όταν τέλειωσε, έπεσε στη θάλασσα όπως ήταν, με τα ρούχα του.»

Στο παραπάνω απόσπασμα κυριαρχεί:

- Α. η περιγραφή
- Β. η αφήγηση
- Γ. ο πλάγιος λόγος
- Δ. ο μονόλογος

Ενδεικτικά θέματα Νεοελληνικής Γλώσσας για τη δοκιμασία εισαγωγής

στα Πρότυπα Γυμνάσια

«Γίνετε σαν τα παιδιά»

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ένας θίασος είχε έρθει στη Μανωλίτσα, για να δώσει παράσταση δωρεάν. Όλοι οι μεγάλοι έδειξαν ενδιαφέρον κι άρχισαν να σχηματίζουν μια μεγάλη ουρά με φασαρία και σπρωξίματα. Γυναίκες και άντρες με τα μικρά τους περιμένουν ανυπόμονα μπροστά στην πόρτα. Τα παιδιά μαζεύτηκαν εκεί μαζί με τους γονείς τους.

-Τράβα στη σειρά σου! έλεγε ο ένας.

-Εγώ είμαι πριν από σένα! έλεγε ο άλλος.

-Ουρανία, μη σου φύγει το παιδί.

-Μη σπρώχνεις.

-Αχ, αχ, το πόδι μου! Ε, κύριος, πάτα και λίγο κάτω!

Δυο ψηλοί και γεροδεμένοι πατεράδες βρέθηκαν πλάι πλάι. Ήταν όμως δυο παράξενα συμπλέγματα: ο καθένας κρατούσε καβάλα στους ώμους του τον μικρό του γιο, που δε θα 'ταν παραπάνω από τριών χρονών.

Για να λέμε την αλήθεια, οι δυο μικροί στην αρχή καλοπερνούσαν εκεί πάνω. Ήταν αρκετά αναπαυτικά, όπως απάνω σ' άλογα. Καθώς μάλιστα ήταν γείτονες κοντά κοντά, είχανε πιάσει και κουβέντα, ενώ οι άλλοι από κάτω ξεροστάλιαζαν στα πόδια τους.

Σιγά σιγά η φασαρία και τα σπρωξίματα δυνάμωναν. Δεν καταλάβαιναν βέβαια τι γίνεται, αλλά λίγο τους ένοιαζε. Έτσι άρχισαν και το παιχνίδι. Ο ένας κρατούσε ένα καράβι με πανιά, ο άλλος ένα αυτοκινητάκι φορτηγό.

-Μου το 'φερε ο Άγιος Βασίλης, έλεγε ο ένας.

-Κι εμένα, απαντούσε ο άλλος.

-Μη σπρώχνεις, κύριε! φώναζε την ίδια στιγμή ο ένας πατέρας.

-Εγώ σπρώχνω ή εσύ; απαντούσε ο άλλος.

-Έχω κι εγώ ένα καραβάκι, έλεγε ο ένας γιος.

-Να το φέρεις να το βάλουμε στη θάλασσα, απαντούσε ο άλλος γιος.

Κι από κάτω σκαμπανεβάσματα και βρισιές.

Ήταν κάτι πολύ παράξενο: δυο και δυο ίσον τέσσερις, δυο να μαλώνουν, δυο να παίζουν.

-Κατεβάστε τα παιδιά, καλέ! ακούστηκε μια φωνή.

Μερικά χέρια υψώθηκαν και τα κατέβασαν. Τα τράβηξαν παράμερα σ' ένα ήσυχο μέρος, ενώ την ίδια στιγμή φούντωσε ο καβγάς. Ο κόσμος έτρεχε πέρα δώθε. Η πλατεία αναστατώθηκε.

Κι όταν τελοσπάντων ο καυγάς πήρε τέλος, όλοι θυμήθηκαν τα παιδιά. Πού είναι αυτοί οι δύο;

Τα βρήκαν καθισμένα χάμω, να ταξιδεύουν το φορτηγό και το караβάκι τους.

Οι δύο πατεράδες, ιδρωμένοι, στάθηκαν μπροστά στα παιδιά κατάπληχτοι. Ύστερα χαμήλωσαν το κεφάλι τους. Ξαφνικά κατάλαβαν. Ξαφνικά ντράπηκαν. Ξαφνικά όλη η πλατεία σώπασε ντροπιασμένη.

Τότε η φωνή του κ. Γουργούρη ακούστηκε:

-Αν δε γίνετε σαν τα παιδιά, μην περιμένετε προκοπή, πολεμόχαροι άνθρωποι...

Παντελή Καλιότσου, Τα ξύλινα σπαθιά

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Υπογραμμίζω τη σωστή απάντηση που είναι μία κάθε φορά:

1. Ένας θίασος είχε πάει στη Μανωλίτσα, για να δώσει παράσταση. Σε ποιο μέρος του χωριού θα δινόταν η παράσταση;

- Α. στο σπίτι της Ουρανίας
- Β. μπροστά από μια πόρτα
- Γ. στο σπίτι του κυρίου Γουργούρη
- Δ. στην πλατεία του χωριού

2. «Ήταν όμως δυο παράξενα συμπλέγματα». Ο συγγραφέας χαρακτηρίζει έτσι...

- Α. την Ουρανία.
- Β. τους δυο πατεράδες.
- Γ. τα δυο παιδιά.
- Δ. τους δυο πατεράδες και τα δυο παιδιά που βρίσκονταν στους ώμους τους.

3. Ποια ηλικία είχαν τα δύο μικρά παιδιά που αναφέρονται στο κείμενο;

- Α. πάνω από τριών χρονών
- Β. από τριών χρονών και κάτω
- Γ. τεσσάρων χρονών
- Δ. δεν αναφέρεται η ηλικία του

4. Τι παιχνίδια κρατούσαν τα δύο παιδιά;

- Α. Το κάθε παιδί κρατούσε από ένα καράβι με πανιά.
- Β. Το κάθε παιδί κρατούσε από ένα αυτοκινητάκι φορτηγό.
- Γ. Το ένα παιδί κρατούσε ένα καράβι με πανιά και το άλλο ένα αυτοκινητάκι φορτηγό.
- Δ. Τα παιδιά δεν κρατούσαν παιχνίδια.

5. Οι δυο πατεράδες κατέβασαν τα παιδιά από τους ώμους τους...

- Α. για να μπορούν να καβγαδίζουν ανενόχλητοι.
- Β. για να μη χτυπήσουν τα δύο παιδιά την ώρα που αυτοί θα τσακώνονταν.
- Γ. για να τα αφήσουν να παίξουν ανενόχλητα σ' ένα ήσυχο μέρος.
- Δ. γιατί κουράστηκαν.

6. Ποια πρόταση είναι λανθασμένη;

Οι μεγάλοι...

- Α. έσπρωχναν και πατούσαν ο ένας τον άλλο.
- Β. έκαναν πολλή φασαρία.
- Γ. περίμεναν με υπομονή να αρχίσει η παράσταση.
- Δ. τσακώνονταν μεταξύ τους.

7. Ποιο είναι το κύριο μήνυμα που θέλει να μας μεταδώσει ο συγγραφέας;

- Α. Να περιμένουμε υπομονετικά στη σειρά μας
- Β. Να λέμε την αλήθεια
- Γ. Να επιδιώκουμε την ειρηνική συνύπαρξη
- Δ. Όλα τα παραπάνω

8. Σε ποιο είδος κειμένου ανήκει το απόσπασμα;

- Α. Άρθρο
- Β. Επιστολή
- Γ. Μυθιστόρημα
- Δ. Ημερολόγιο

9. **πολεμόχαροι** άνθρωποι: σημειώστε τη λέξη που έχει την ίδια σημασία:

- Α. Πολεμοκάπηλοι
- Β. Πολεμικοί
- Γ. Φιλοπόλεμοι
- Δ. Πολεμιστές

10. **ανυπόμονα**: σημειώστε τη λέξη που έχει την αντίθετη σημασία:

- Α. Ανυπάκουα
- Β. Υπομονετικά
- Γ. Ανήσυχα
- Δ. υπάκουα

**Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής στη Νεοελληνική Γλώσσα
για τη δοκιμασία εισαγωγής στα Πρότυπα Γυμνάσια**

A. Επιλέγω αυτό που ταιριάζει στη μαυρισμένη λέξη ή φράση (μία μόνο απάντηση είναι σωστή σε κάθε περίπτωση):

1. Ο θεός μου **εξελέγη** δήμαρχος.

- Α. Υποκείμενο
- Β. Αντικείμενο
- Γ. Μεταβατικό ρήμα
- Δ. Συνδετικό ρήμα

2. Δεν **της** το είπε.

- Α. Αντικείμενο
- Β. Υποκείμενο
- Γ. Κατηγορούμενο
- Δ. Επεξήγηση

3. Πρέπει **να φύγουμε γρήγορα**.

- Α. Τελική
- Β. Υποκείμενο
- Γ. Πλάγια ερωτηματική
- Δ. Αντικείμενο

4. Κι ο Κωσταντής, **σαν τ' άκουσε**, πολύ καλό του φάνη (δημοτικό).

- Α. Κύρια πρόταση
- Β. Αποτελεσματική πρόταση
- Γ. Ειδική πρόταση
- Δ. Χρονική πρόταση

5. Ο σωστός τύπος του β' ενικού της συνοπτικής προστακτικής του ρήματος «υπογράψω» είναι:

- Α. Υπογράψτε
- Β. Υπέγραψε
- Γ. Υπογράφεις
- Δ. Υπόγραψε

6. «Πήγε στο θέατρο αλλά είχε χάσει το εισιτήριο». Η σύνταξη είναι:

- Α. Παρατακτική
- Β. Υποτακτική
- Γ. ασύνδετο σχήμα

- ο Δ. παθητική

B. Συμπληρώνω τα κενά με τον σωστό τύπο του ουσιαστικού ή επιθέτου:

1. Ένα αυτοκίνητο πέρασε ξαφνικά από δίπλα μας με ..... ταχύτητα.

- ο Α. Ιλιγγιώδης
- ο Β. ιλιγγιώδες
- ο Γ. ιλιγγιώδη
- ο Δ. ιλιγγιώδεις

2. Αυτός ο δρόμος έχει ..... φασαρία.

- ο Α. Πολύ
- ο Β. πολλοί
- ο Γ. πολλή
- ο Δ. πολλή

3. Οι ..... του καπνίσματος στην υγεία είναι τεράστιες.

- ο Α. επίπτωση
- ο Β. επιπτώσεις
- ο Γ. επιπτώσεις
- ο Δ. επίπτωσης

4. Τα .....περιστατικά βίας δυναμιτίζουν τις διμερείς σχέσεις των χωρών.

- ο Α. Συνεχής
- ο Β. Συνεχείς
- ο Γ. Συνεχή
- ο Δ. Συνεχές

5. Οι .....συνθήκες δεν βοηθούν στην εξεύρεση λύσης

- ο Α. Παρόντες
- ο Β. Παρούσες
- ο Γ. Παρουσίες
- ο Δ. Παρών

6. Οι αθλητές συνήθως εγκαταλείπουν την .....δράση νέοι.

- ο Α. Ενεργός
- ο Β. Ενεργό
- ο Γ. Ενεργή
- ο Δ. ενεργοί

Γ. Επιλέγω από τις παρακάτω ερμηνείες αυτή που ταιριάζει καλύτερα (μία μόνο απάντηση είναι σωστή σε κάθε περίπτωση):

1. «Εκκωφαντικός» σημαίνει:

- Α. πολύ βαρύς
- Β. υπόκωφος
- Γ. πολύ σιγανός
- Δ. πολύ δυνατός

Δ. Επιλέγω τη λέξη που δεν ταιριάζει με τις υπόλοιπες:

☐	Α. το βιβλίο της αδελφής μου
☐	Β. η μάχη του Μαραθώνα
☐	Γ. ο υπολογιστής της μαμάς μου
☐	Δ. η μπάλα του Πέτρου

Ε. Αν θέλαμε να μετατρέψουμε την παρακάτω φράση από Ενεργητική σε Παθητική φωνή, η σωστή απάντηση θα ήταν:

Τα μελλοντικά διαστημόπλοια θα μεταφέρουν αστροναύτες σε μακρινούς πλανήτες:.

- Α. Σε μακρινούς πλανήτες θα μεταφέρουν αστροναύτες τα μελλοντικά διαστημόπλοια.
- Β. Αστροναύτες θα μεταφερθούν σε μακρινούς πλανήτες από τα μελλοντικά διαστημόπλοια.
- Γ. Αστροναύτες θα μεταφέρουν σε μακρινούς πλανήτες τα μελλοντικά διαστημόπλοια.
- Δ. Αστροναύτες μεταφέρθηκαν σε μακρινούς πλανήτες από τα μελλοντικά διαστημόπλοια.

Ενδεικτικά θέματα Νεοελληνικής Γλώσσας για τη δοκιμασία εισαγωγής
σε Πρότυπο Γυμνάσιο

Ηχορρύπανση, “δώρο του σύγχρονου πολιτισμού”

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Έχουν περάσει πολλά χρόνια από τότε που οι περισσότεροι άνθρωποι ζούσαν κυρίως στα χωριά και τις μικρές πόλεις, σε σπίτια με κήπους και ήσυχους δρόμους. Σήμερα πέντε στους δέκα είναι συγκεντρωμένοι σε μεγαλουπόλεις, όπου κυριαρχούν οι πολυκατοικίες και οι δρόμοι είναι γεμάτοι αυτοκίνητα, που εκτός από το νέφος δημιουργούν και ανυπόφορους θορύβους. Μια από τις νέες πληγές του σύγχρονου πολιτισμού ονομάζεται ηχορρύπανση. Το μεγαλύτερο ανεκτό όριο θορύβου για τον άνθρωπο είναι τα 70 ντεσιμπέλ (dc) . Όταν ξεπεραστεί αυτό το όριο, ο οργανισμός μας **αντιδρά** βίαια.

Πρόσφατες έρευνες απέδειξαν ότι ο πολύς θόρυβος οδηγεί σε προβλήματα υπέρτασης, άγχους και επιθετικότητας. Σ' ένα οικοδομικό τετράγωνο υπό ανέγερση αφέθηκαν για εννέα μήνες πίθηκοι. Η πίεσή τους ανέβηκε μέχρι 40 % . Είναι χαρακτηριστικό ότι διαφορετικά αντιδρούν οι οδηγοί σε μια σύγκρουση αυτοκινήτων στην πόλη και διαφορετικά σ' έναν επαρχιακό δρόμο.

Καλό θα είναι, όταν αγοράζουμε παιδικά παιχνίδια, να ελέγχουμε το θόρυβο που παράγουν. Η τηλεόραση και τα στερεοφωνικά συγκροτήματα στο σπίτι να μην παίζουν σε τέτοια ένταση, που χρειάζεται να φωνάζουμε για να μας ακούσουν, ενώ **παράλληλα** ενοχλούνται και οι γείτονές μας. Τέλος να σημειώσουμε ότι οι επισκέψεις μας σε **μέρη** θορυβώδη δεν πρέπει να ξεπερνούν τις δύο ώρες.

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Να απαντήσετε με βάση το κείμενο, επιλέγοντας τη σωστή από τις απαντήσεις που σας δίνονται :

1. Σήμερα σε μεγαλουπόλεις ζει :
  - Α. το 50% των ανθρώπων
  - Β. το 70 % των ανθρώπων
  - Γ. το 40 % των ανθρώπων
  - Δ. το 85 % των ανθρώπων
2. Ο άνθρωπος μπορεί να ανεχθεί θόρυβο μέχρι :
  - Α. 9 ντεσιμπέλ
  - Β. 40 ντεσιμπέλ
  - Γ. 70 ντεσιμπέλ
  - Δ. Δύο ώρες

3. ο πολύς θόρυβος οδηγεί σε προβλήματα :
- α. υπέρτασης
  - β. άγχους
  - γ. επιθετικότητας
  - δ. σε όλα τα παραπάνω
4. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις αληθεύει ως προς το περιεχόμενό της;
- Α. Σ' ένα οικοδομικό τετράγωνο υπό ανέγερση αφέθηκαν για εννέα μέρες πίθηκοι.
  - Β. Οι επισκέψεις μας σε μέρη θορυβώδη δεν πειράζει να ξεπερνούν τις δύο ώρες.
  - Γ. Στις μεγαλουπόλεις βρίσκει κανείς σπίτια με κήπους και ήσυχους δρόμους.
  - Δ. Όταν εκτεθούμε σε πολύ θόρυβο, αντιδρούμε πιο βίαια.
5. Ποια λέξη έχει το ίδιο νόημα με τη λέξη **παράλληλα**;
- Α. Παρόμοια
  - Β. Ταυτόχρονα
  - Γ. Αργότερα
  - Δ. αντίθετα
6. Να βρείτε την πτώση της φράσης **μικρές πόλεις** , όπως χρησιμοποιείται στο κείμενο :
- Α. Ονομαστική πληθυντικού
  - Β. Γενική πληθυντικού
  - Γ. ονομαστική πληθυντικού
  - Δ. αιτιατική πληθυντικού
7. **Πρόσφατες έρευνες** : το επίθετο "πρόσφατες" είναι :
- Α. θετικού βαθμού
  - Β. συγκριτικού βαθμού περιφραστικό
  - Γ. συγκριτικού βαθμού μονολεκτικό
  - Δ. υπερθετικού βαθμού
8. Το ρήμα **απέδειξαν** είναι :
- Α. Οριστική Παρατατικού Ενεργητικής Φωνής
  - Β. Οριστική Αορίστου Ενεργητικής Φωνής

- Γ. Οριστική Παρατατικού Παθητικής Φωνής
- Δ. Οριστική Αορίστου Παθητικής Φωνής

9. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη λέξη **ηχορρύπανση** :

- Α. Αντικείμενο στο ρήμα "ονομάζεται"
- Β. Κατηγορούμενο στο «μία»
- Γ. Υποκείμενο του ρήματος «ονομάζεται»
- Δ. Κατηγορούμενο στο «πολιτισμού»

10. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη λέξη **οικοδομικό** :

- Α. Επιθετικός προσδιορισμός στο "τετράγωνο"
- Β. Αντικείμενο στο "αφέθηκαν"
- Γ. Κατηγορηματικός προσδιορισμός στο «τετράγωνο»
- Δ. Επιρρηματικός προσδιορισμός

Ενδεικτικά θέματα Νεοελληνικής Γλώσσας για τη δοκιμασία εισαγωγής

στα Πρότυπα Γυμνάσια

Οι Χόμπιτ

Οι Χόμπιτ είναι λαός ελάχιστα γνωστός μα πολύ αρχαίος, που παλιότερα ήταν περισσότεροι απ' ό,τι είναι τώρα. Αγαπούν την ειρήνη, την ηρεμία και την καλοοργανωμένη γη: μια καλοτακτοποιημένη και καλοκαλλιεργημένη περιοχή ήταν ο πιο αγαπημένος τους τόπος. Δε νιώθουν, δεν ένιωθαν κι ούτε τους άρεσαν μηχανές πιο πολύπλοκες απ' το φυσερό, το νερόμυλο ή τον αργαλειό, αν και ήταν **επιδέξιοι** στη χρήση των εργαλείων. Ακόμα και τα παλιά χρόνια ήταν γενικά ντροπαλοί μπροστά στους «Μεγάλους Ανθρώπους», όπως μας ονομάζουν, και τώρα μας αποφεύγουν με φόβο και είναι δύσκολο να τους βρει κανείς. Έχουν δυνατά αυτιά και ζωηρά μάτια και μολονότι έχουν την τάση να παχαίνουν και ποτέ δε βιάζονται χωρίς λόγο, είναι επιδέξιοι στις κινήσεις τους...

Το ύψος τους διαφέρει και φτάνει από 60 εκ. ως 1,20 μ. του δικού μας μέτρου. Τώρα πια σπάνια φτάνουν τα 90 εκ. και οι ίδιοι λένε πως έχουν πάρει την κάτω βόλτα κι ότι ήταν ψηλότεροι τα παλιά τα χρόνια...

Και για να μιλήσουμε για τους Χόμπιτ του Σάιρ, που ενδιαφέρουν την ιστορία μας, τον καιρό που είχαν ειρήνη και **ευημερία**, ήταν ένας αμέριμνος λαός. Ντύνονταν με φανταχτερά χρώματα, δείχνοντας ιδιαίτερη συμπάθεια στα κίτρινα και στα πράσινα. Αλλά σπάνια φορούσαν παπούτσια, γιατί τα πόδια τους είχαν σκληρές πατούσες και σκεπάζονταν με πυκνόσγουρες τρίχες, που έμοιαζαν πολύ με τα συνήθως καστανά μαλλιά του κεφαλιού τους. Γι' αυτό η μόνη τέχνη που ελάχιστα γνώριζαν ήταν εκείνη του παπουτσή. Είχαν όμως **μακριά** κι επιδέξια δάχτυλα και μπορούσαν να κατασκευάζουν πολλά άλλα πράγματα, πολύ όμορφα και χρήσιμα. Τα πρόσωπά τους, γενικά, ήταν περισσότερο καλόγνωμα παρά όμορφα: πλατιά, με ζωηρά μάτια, κόκκινα μάγουλα και στόμα που ήταν εύκολο στο γέλιο, στο φαΐ και στο πιετό. Και στ' αλήθεια γελούσαν, έτρωγαν κι έπιναν συχνά και με όρεξη, αφού τους άρεσαν σε όλες τις περιπτώσεις τα απλοϊκά αστεία και τα έξι γεύματα τη μέρα –όταν μπορούσαν να τα έχουν. Ήταν φιλόξενοι και τρελαίνονταν για πάρτι και **δώρα, που απλόχερα χάριζαν** και μ' ευχαρίστηση δέχονταν.

Τ. Ρ. Ρ. Τόλκιν , Ο Άρχοντας των δαχτυλιδιών

1. «Τα πρόσωπά τους, γενικά, ήταν περισσότερο καλόγνωμα παρά όμορφα: πλατιά, με ζωηρά μάτια, κόκκινα μάγουλα και στόμα που ήταν εύκολο στο γέλιο, στο φαΐ και στο πιετό.»

- Α. Περιγραφή
- Β. Αφήγηση
- Γ. Πλάγιος λόγος
- Δ. Ειρωνεία

2. επιδέξιοι: ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη;

- Α. Επιδεικτικοί

- Β. Ικανοί
- Γ. Ανίκανοι
- Δ. Δεξιόχειρες

3. ένας **αμέριμνος** λαός: ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη;

- Α. Απλοϊκός
- Β. Αμέριστος
- Γ. Ξένοιαστος
- Δ. Μοναχικός

4. Ποιο από τα παρακάτω ΔΕΝ ήταν χαρακτηριστικό των Χόμπιτ;

- Α. Ντροπαλοί
- Β. Φιλειρηνικοί
- Γ. Όμορφοι
- Δ. Φιλόξενοι

5. «δώρα, που απλόχερα χάριζαν» σημαίνει:

- Α. Έδιναν δώρα από χέρι σε χέρι
- Β. Έδιναν λίγα και φτηνά δώρα
- Γ. Έδιναν πολλά και πλούσια δώρα
- Δ. Έδιναν δώρα όταν βρίσκονταν σε ανοιχτό χώρο.

6. μακριά: τι είναι συντακτικά η λέξη;

- Α. Κατηγορούμενο
- Β. Επιθετικός προσδιορισμός
- Γ. Αντικείμενο
- Δ. Επιρρηματικός προσδιορισμός

7. Ευημερία: τι είναι συντακτικά η λέξη;

- Α. Υποκείμενο
- Β. Αντικείμενο
- Γ. Κατηγορούμενο
- Δ. Επεξήγηση

8. οι ίδιοι λένε **πως έχουν πάρει την κάτω βόλτα**: η υπογραμμισμένη φράση είναι:

- Α. Υποκείμενο
- Β. Αντικείμενο
- Γ. Ερωτηματική πρόταση
- Δ. Αναφορική πρόταση

9. Γιατί οι Χόμπιτ μας ονομάζουν «Μεγάλους Ανθρώπους»;

- Α. Γιατί θαυμάζουν τον πολιτισμό μας, που είναι πιο πολύπλοκος από τον δικό τους
- Β. Γιατί το ύψος μας είναι μεγαλύτερο από το δικό τους

- Γ. Γιατί οι άνθρωποι φτάνουν σε μεγαλύτερη ηλικία από τους Χόμπιτ
- Δ. Γιατί ντρέπονται τους ανθρώπους

10. η μόνη τέχνη που ελάχιστα γνώριζαν ήταν εκείνη του παπουτσή, γιατί:

- Α. Ήταν δύσκολη
- Β. Δεν χρειάζονταν παπούτσια
- Γ. Δεν είχαν δέρματα, για να κατασκευάσουν παπούτσια
- Δ. Δεν ήταν αρκετά ικανοί, ώστε να κατασκευάσουν παπούτσια

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Από μια έρευνα που έγινε **βρέθηκε** ότι οι πτώσεις (από μικρό ή μεγάλο ύψος, στο ίδιο επίπεδο, από σύγκρουση με άλλο παιδί ή με έπιπλα) αποτελούν τη συχνότερη **αιτία** τραυματισμού των παιδιών. Στις ηλικίες κάτω του 1 έτους σε πτώση οφείλεται το 69,5% των ατυχημάτων, στις ηλικίες 1 – 4 ετών το 50,83% και στις ηλικίες 5 – 14 ετών το 46,54%. Πιο επικίνδυνος χώρος για τα μικρά παιδιά φαίνεται να είναι το σπίτι, καθώς εκεί συμβαίνει το 81,73% των ατυχημάτων στα παιδιά ηλικίας κάτω του 1 έτους και το 63,54% αυτών σε παιδιά ηλικίας 1 – 4 ετών. Αντιθέτως, για τα παιδιά ηλικίας 5 – 14 ετών πιο **επικίνδυνος** είναι ο χώρος του σχολείου και κυρίως το προαύλιο (εκεί συμβαίνει το 32,09% των ατυχημάτων). Ο κ. Στ. Π., αναπληρωτής καθηγητής Ιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και υπεύθυνος της Επιτροπής Οδικής Ασφάλειας του Υπουργείου Υγείας, **υποστηρίζει** ότι οι γονείς θα πρέπει να φροντίσουν ώστε το σπίτι τους να γίνει ασφαλής χώρος για τα παιδιά **για να μη συμβεί κάποιο ατύχημα**.

1. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις ισχύει με βάση το παραπάνω κείμενο;

- Α. Το 63,54% των ατυχημάτων στα παιδιά ηλικίας 1 – 4 ετών συμβαίνει στο σπίτι
- Β. Το 63,54% των ατυχημάτων στα παιδιά ηλικίας 5 - 14 ετών συμβαίνει στο σπίτι
- Γ. Το 63,54% των ατυχημάτων στα παιδιά ηλικίας 1 – 4 ετών συμβαίνει στο σχολείο
- Δ. Το 46,54% των ατυχημάτων στα παιδιά ηλικίας 1 – 4 ετών συμβαίνει στο σπίτι

2. Ποιος από τους παρακάτω τίτλους ταιριάζει περισσότερο στο παραπάνω κείμενο:

- Α. Τραυματισμοί των παιδιών από πτώση
- Β. Τα παιδικά ατυχήματα
- Γ. Ατυχήματα των παιδιών στο σχολείο
- Δ. Τραυματισμοί των παιδιών στο σπίτι

3. Ο δάσκαλός μας, ο κος Νίκος, μας έδωσε οδηγίες για την .....πλοήγηση στο διαδίκτυο: συμπληρώστε την πρόταση με το σωστό τύπο

- Α. ασφαλής
- Β. ασφαλή
- Γ. ασφαλείς
- Δ. ασφαλές

4. επικίνδυνος: ο συντακτικός ρόλος της λέξης είναι

- Α. υποκείμενο
- Β. αντικείμενο
- Γ. κατηγορούμενο
- Δ. επιθετικός προσδιορισμός

5. αιτία: ο συντακτικός ρόλος της λέξης είναι

- Α. υποκείμενο
- Β. αντικείμενο
- Γ. κατηγορούμενο
- Δ. ουσιαστικό

6. υποστηρίζει: ποια λέξη έχει την ίδια σημασία;

- Α. πιστεύει
- Β. εκφράζει
- Γ. βασίζει
- Δ. στηρίζει

7. για να μη συμβεί κάποιο ατύχημα: η πρόταση φανερώνει...

- Α. αιτία
- Β. σκοπό
- Γ. αποτέλεσμα
- Δ. χρόνο

8. βρέθηκε: σε τι χρόνο βρίσκεται το ρήμα;

- Α. Αόριστο
- Β. Παρατατικό
- Γ. Ενεστώτα
- Δ. παρακείμενο

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Η ΘΑΛΑΣΣΑ

Μου το 'λεγε εμένα και μου το ξανάλεγε ο μακαρίτης ο πατέρας μου:

– Μακριά, γιε μου, από τη θάλασσα κι απ' τα καλά της. Δεν έχει μπέσα αυτή. Εκεί που σε καλοπιάνει με τις μπουνάτσες της, εκεί σηκώνει ξαφνικά βουνά τα κύματά της να σε τραβήξει στη σκοτεινή αγκαλιά της για πάντα, άψυχο κουφάρι στο υγρό της βασίλειο. Εσύ να κοιτάξεις να βρεις μια στεριανή τέχνη, καλή και σίγουρη.

Πάππου προς πάππου ναυτικός ο πατέρας μου, ξόδεψε τη ζωή του στα καράβια, ώσπου τον πήρε κι αυτόν στην αγκαλιά της η άπιστη και ησύχασε. Αλλά κι οι άλλοι ναυτικοί, ακόμα κι οι караβοκυραίοι, χίλιες φορές ναυαγισμένοι στα πέλαγα κι άλλες τόσες γλιτωμένοι απ' τον τάφο τον υγρό, όλοι τους τα ίδια μου λέγανε:

– Μακριά, παιδί μου, από τη θάλασσα...

Όμως, τις συμβουλές τους τις είχανε μόνο για μένα, αφού αυτοί με την πρώτη ευκαιρία ξεχνούσαν τις φουρτούνες και τα ναυάγια και ξαναμπαρκάριζαν.

– Μυστήριο πράγμα, έλεγα μέσα μου. Δε βλέπουν την ώρα να φύγουν! Λες και η θάλασσα τους έχει κάνει μάγια.

Με τούτα και με κείνα περνούσαν οι μέρες κι οι μήνες, τα χρόνια της παιδικής ανεμελιάς, όλο κολύμπι και παιχνίδι. Πού με έβρισκες πού με έχανες, για κολύμπι στα γαλάζια νερά και βουτιές με τους φίλους. Κι εκείνη, η θάλασσα, δεν έχανε ευκαιρία: όλο με χαίδευε και με γλυκοφιλούσε. Μύριους ψιθύρους έφερναν τα κύματα στ' αυτιά μου για λιμάνια και χώρες μακρινές και για περιπέτειες ανείπτωτες, που δε βάνει ο νους του ανθρώπου.

Ανδρέας Καρκαβίτσας, Η θάλασσα, διασκευή: Κώστας Πούλος, εικονογράφηση: Έφη Λαδά,

εκδ. Παπαδόπουλος, Αθήνα, 2000 (απόσπασμα)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Παρά τις προσπάθειες του πατέρα του να τον αποτρέψει, ο ήρωας τελικά ασχολήθηκε με τη θάλασσα. Τι ήταν αυτό, σύμφωνα με το κείμενο, που τον τράβηξε περισσότερο;
  - Α. Ότι θα είχε μια σίγουρη δουλειά
  - Β. Ότι θα έμενε πολύ καιρό μακριά από τον τόπο του
  - Γ. Ότι θα είχε την ευκαιρία να αποκτήσει νέες εμπειρίες
  - Δ. Όλα τα παραπάνω
2. **Κι εκείνη, η θάλασσα, δεν έχανε ευκαιρία: όλο με χαίδευε και με γλυκοφιλούσε:** να αναγνωρίσετε με ποιο σχήμα λόγου παρουσιάζει τη θάλασσα ο συγγραφέας.
  - Α. μεταφορά
  - Β. Παρομοίωση

- Γ. Προσωποποίηση
- Δ. αντίθεση

3. « πάππου προς πάππου» σημαίνει:

- α) τα πανάρχαια χρόνια
- β) από τη γέννησή του
- γ) από γενιά σε γενιά
- δ) από την εποχή του παππού του

4. Εκεί που σε καλοπιάνει: η υπογραμμισμένη λέξη είναι:

- Α. Αντωνυμία
- Β. Πρόθεση
- Γ. Επίρρημα
- Δ. Μόριο

5. Ανείπωτες: ποιο είναι το νόημα της λέξης σύμφωνα με το κείμενο;

- Α. αυτές που δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον
- Β. αυτές που δεν μπορούν να εκφραστούν με λόγια
- Γ. αυτές που δεν γίνονται κατανοητές
- Δ. ανυπέρβλητες

**Ενδεικτικά θέματα Νεοελληνικής Γλώσσας για τη δοκιμασία εισαγωγής
στα Πρότυπα Γυμνάσια.**

Θεόφραστου, «Ο φλύαρος»

Η φλυαρία είναι η διήγηση που γίνεται με πολλά και απερίσκεπτα λόγια, ενώ ο φλύαρος είναι ο τύπος που θα καθίσει δίπλα σ' ένα άγνωστο προς αυτόν πρόσωπο και θα αρχίσει να εγκωμιάζει τη γυναίκα του, έπειτα θα πιάσει να του διηγείται τι είδε στον ύπνο του και κατόπιν να περιγράφει το δείπνο του και ένα ένα τα φαγητά που είχε στο τραπέζι του.

Μετά, καθώς εξελίσσονται τα πράγματα, του λέει ότι οι σημερινοί άνθρωποι είναι περισσότερο πονηροί από τους παλαιότερους, ότι το σιτάρι στην αγορά το βρίσκεις σε καλή τιμή, ότι η πόλη έχει πολλούς ξένους, ότι μετά τη γιορτή των Διονυσίων η θάλασσα είναι γαλήνια και ότι, αν με τη βοήθεια του Διός βρέξει, η γη θα γίνει πιο εύφορη και ότι αυτός τον επόμενο χρόνο θα καλλιεργήσει το χωράφι του [...]

Κι αν κάποιος δείξει ανοχή, αυτός δεν σταματά με τίποτε [...]

Κάτι τέτοιους πρέπει λοιπόν να τους αποφεύγει κανείς και να απομακρύνεται με μεγάλα βήματα, γιατί δεν είναι εύκολο πράγμα να υπομένεις τη συναναστροφή παρόμοιων ανθρώπων, που δεν ξεχωρίζουν πότε είσαι απασχολημένος και πότε έχεις ελεύθερο χρόνο».

(Πηγή: Θεοφράστου, Χαρακτήρες. Μετάφραση: Ιβάνα Ζάζα)

Ερωτήσεις

1. Ποια από τις λέξεις αποδίδει το νόημα της υπογραμμισμένης λέξης «φλυαρία»

- Α. Αδιακρισία
- Β. Εικοτολογία
- Γ. Πολυλογία
- Δ. κενολογία

2. Ποια από τις λέξεις αποδίδει το νόημα της υπογραμμισμένης λέξης «θα πιάσει»

- Α. θα κρατήσει
- Β. θα συγκρατήσει
- Γ. θα αρχίσει
- Δ. θα προτιμήσει

3. Ποια από τις λέξεις αποδίδει το νόημα της υπογραμμισμένης λέξης «ανοχή»

- Α. ανεκτικότητα

- Β. αντοχή
- Γ. φιλικότητα
- Δ. ανυπομονησία

4. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστή, σε σχέση με το νόημα του κειμένου;

- Α. Ο φλύαρος άνθρωπος αποφεύγει τις συγκρίσεις κατά τον λόγο του.
- Β. Όταν είναι εύφορη η γη, ο γεωργός δυσκολεύεται να καλλιεργήσει.
- Γ. Ο φλύαρος διακρίνει πότε είναι κάποιος διαθέσιμος και τότε του μιλά.
- Δ. Ο άνθρωπος που έχει ανοχή υφίσταται περισσότερο την προσκόλληση του φλύαρου.

5. Ποιος είναι ο συντακτικός ρόλος της λέξης « τα πράγματα»;

- Α. υποκείμενο
- Β. αντικείμενο
- Γ. κατηγορούμενο
- Δ. Επεξήγηση

6. Ποιος είναι ο συντακτικός ρόλος της λέξης « πονηροί»;

- Α. υποκείμενο
- Β. αντικείμενο
- Γ. κατηγορούμενο
- Δ. επεξήγηση

7. Ποιος είναι ο συντακτικός ρόλος της λέξης « κανείς»;

- Α. Υποκείμενο
- Β. Αντικείμενο
- Γ. Κατηγορούμενο
- Δ. Επεξήγηση

8. πιο εύφορη: τι βαθμού είναι το επίθετο;

- Α. Θετικού
- Β. Συγκριτικού
- Γ. Υπερθετικού
- Δ. Περιφραστικού

9. Μετά, καθώς εξελίσσονται τα πράγματα, του λέει ότι οι σημερινοί άνθρωποι είναι περισσότερο πονηροί από τους παλαιότερους: η φράση αυτή, διατυπωμένη στον Αόριστο, θα ήταν:

- Α. Μετά, καθώς εξελίσσονταν τα πράγματα, του είπε ότι οι σημερινοί άνθρωποι ήταν πιο πονηροί από τους παλαιότερους.
- Β. Μετά, καθώς είχαν εξελιχθεί τα πράγματα, του είχε πει ότι οι σημερινοί άνθρωποι είναι περισσότερο πονηροί από τους παλαιότερους.

- Γ. Μετά, καθώς εξελίχθηκαν τα πράγματα, του είπε ότι οι σημερινοί άνθρωποι ήταν περισσότερο πονηροί από τους παλαιότερους
- Δ. Μετά, καθώς εξελίχθηκαν τα πράγματα, του έλεγε ότι οι σημερινοί άνθρωποι ήταν περισσότερο πονηροί από τους παλαιότερους

10. σε καλή τιμή: στον συγκριτικό βαθμό το επίθετο θα ήταν:

- Α. Καλύτερη
- Β. Πιο καλύτερη
- Γ. Η πιο καλή
- Δ. Η πιο καλύτερη

**Ενδεικτικά θέματα Νεοελληνικής Γλώσσας για τη δοκιμασία εισαγωγής
στα Πρότυπα Γυμνάσια**

“Γνωριμία με την Κατερίνα Στεφανίδη”

Α΄ ΚΕΙΜΕΝΟ

Χρυσή ολυμπιονίκης στο Ρίο, παγκόσμια πρωταθλήτρια, κορυφαία Ευρωπαϊά αθλήτρια για το 2017. Στα 28 της έτη, η Κατερίνα Στεφανίδη μοιάζει να έχει πετύχει τα πάντα. Σε τέτοιο βαθμό, μάλιστα, που δεν είναι λίγοι όσοι δεν ικανοποιούνται με κάτι λιγότερο από το χρυσό μετάλλιο.

Η Κατερίνα Στεφανίδη έχει τη δική της θετική ανάγνωση. “Ο απλός κόσμος με στήριξε παραπάνω από ποτέ, δέχθηκα πολλά μηνύματα αγάπης και για ακόμη μία φορά, μηνύματα χαράς και περηφάνιας”. “Αυτό που με χαροποίησε με αυτή την ήττα (σ. σ. στο Παγκόσμιο κλειστού στίβου) ήταν πρώτον ότι έδωσε ακόμη μεγαλύτερη αξία στα χρυσά μετάλλια – και του παρελθόντος και του μέλλοντος – και δεύτερον ότι έδειξε πως είμαι ένας απλός άνθρωπος που, όπως κάθε άλλος, έχω και καλές και κακές ημέρες”.

Η Στεφανίδη, που μοιράζει τον χρόνο της μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ, μοιάζει “αντιστάρ”. Είναι προσεγγίσιμη και κυρίως δεν δηλώνει παντογνώστης. “Δεν έχω πρόβλημα να πω ότι δεν γνωρίζω αρκετά για κάποιο ζήτημα για να εκφέρω γνώμη”, εξηγώντας ότι η εικόνα για τα τεκταινόμενα στην Ελλάδα άλλες φορές είναι εξαιρετικά καλή και άλλες “παρακολουθώ λιγότερο και λέω στο εαυτό μου ότι “όσο λιγότερα μαθαίνω τόσο καλύτερα”.

Η Στεφανίδη δεν φοβάται να υψώσει τους τόνους σε όσα κρίνει ότι γνωρίζει καλά. Επιστρέφοντας από το Ρίο δεν δίστασε να γίνει “δυσάρεστη” στους δημοσιογράφους, θυμίζοντάς (μας) ότι ασχολούμαστε με τον κλασικό αθλητισμό κάθε τέσσερα χρόνια και μόνον εφόσον υπάρξει μετάλλιο. Στη θέση αυτή επιμένει και σήμερα, έστω κι αν η ίδια απολαμβάνει μεγαλύτερη δημοσιότητα : “Έχουμε αθλητές που βγαίνουν 4^{οι}, 5^{οι}, 7^{οι}, 15^{οι} στον κόσμο και οι μόνοι που γνωρίζουν το όνομά τους είναι η οικογένειά τους, αυτό το βρίσκω ιδιαίτερα προβληματικό”.

Γ. Τερζής, εφημερίδα, “Η Καθημερινή”, 14/4/2018, με αλλαγές

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποια από τις παρακάτω φράσεις αληθεύει, με βάση το κείμενο;
  - Α. Η Κατερίνα Στεφανίδη προπονείται και μένει μόνιμα στις ΗΠΑ.
  - Β. Η Κατερίνα Στεφανίδη λέει με θάρρος τη γνώμη της ακόμα κι αν δεν γνωρίζει καλά ένα θέμα.
  - Γ. Η Κατερίνα Στεφανίδη θεωρεί ότι και οι ήττες στον αθλητισμό έχουν τη δική τους αξία

- Δ. Είναι φυσιολογικό να μη είναι το ίδιο γνωστοί οι αθλητές που βγαίνουν 15^{οι} με αυτούς που κερδίζουν χρυσά μετάλλια.

2. Η Στεφανίδη δε φοβάται να υψώσει τους τόνους :

- Α. για όσα ξέρει καλά
- Β. για όσα δεν γνωρίζει καλά
- Γ. για τα θέματα των ολυμπιονικών
- Δ. για θέματα του παρελθόντος

3. **Προσεγγίσιμη** : όπως χρησιμοποιείται στο κείμενο, την αντίθετη έννοια εκφράζει η λέξη :

- Α. απροσπέλαστη
- Β. απρόσιτη
- Γ. εύληπτη
- Δ. απροσδιόριστη

4. **Τα τεκταινόμενα** είναι :

- Α. όσα συμβαίνουν
- Β. όσα συνέβησαν
- Γ. όσα θα συμβούν
- Δ. όσα έχουν συμβεί και θα ξανασυμβούν

5. η λέξη **“εξηγώντας”** είναι :

- Α. ρήμα
- Β. μετοχή
- Γ. επίρρημα
- Δ. επίθετο

6. η λέξη **“λιγότερο”** είναι :

- Α. θετικός βαθμός του επίθετου λίγος
- Β. συγκριτικός βαθμός του επιθέτου λίγος
- Γ. θετικός βαθμός του επιθέτου λιγότερος
- Δ. συγκριτικός βαθμός του επιθέτου λιγότερος

7. “Η Στεφανίδη δεν φοβάται να υψώσει τους τόνους σε όσα κρίνει ότι γνωρίζει καλά” : ποια από τις παρακάτω φράσεις μετατρέπει το καταφατικό νόημα της πρότασης σε αρνητικό :

- Α. Η Στεφανίδη δε φοβάται να χαμηλώσει τους τόνους σε όσα κρίνει ότι δε γνωρίζει καλά.
- Β. Η Στεφανίδη φοβάται να χαμηλώσει τους τόνους σε όσα κρίνει ότι δε γνωρίζει καλά.
- Γ. Η Στεφανίδη δε φοβάται να χαμηλώσει τους τόνους σε όσα κρίνει γνωρίζει καλά.
- Δ. Η Στεφανίδη φοβάται υψώσει τους τόνους σε όσα κρίνει ότι δε γνωρίζει καλά.

8. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη λέξη απλός :

- Α. Επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη “άνθρωπος”
- Β. Κατηγορούμενο στη λέξη “άνθρωπος”
- Γ. Υποκείμενο του ρήματος «είμαι»
- Δ. Επιρρηματικός προσδιορισμός στο ρήμα «είμαι»

9. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη λέξη: προσεννίσιμη :

- Α. Υποκείμενο στο ρήμα “είναι”
- Β. Κατηγορούμενο στο Υποκείμενο του ρήματος “είναι”
- Γ. Επιθετικός προσδιορισμός στο «είναι»
- Δ. Αντικείμενο στο ρήμα «είναι»

10. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη λέξη: το

- Α. Αντικείμενο του ρήματος “βρίσκω”
- Β. Υποκείμενο του ρήματος “βρίσκω”
- Γ. Άρθρο
- Δ. Δεικτική αντωνυμία

Ενδεικτικά θέματα ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ
για τη Δοκιμασία Δεξιοτήτων εισαγωγής στα Πρότυπα Γυμνάσια

ΘΕΜΑ 1

Ποια είναι η τιμή της παράστασης: $1:0,1 + 0,25 \cdot 4 + 3^2$;

- (Α) 6,35
- (Β) 11
- (Γ) 17
- (Δ) 20

ΘΕΜΑ 2

Η εταιρεία ύδρευσης χρεώνει την κατανάλωση νερού ανά κυβικό μέτρο (κ.μ.) ως εξής:

Κατανάλωση	Χρέωση ανά κ.μ.
Για τα πρώτα 5 κ.μ.	0,35€
Για τα επόμενα 15 κ.μ.	0,64€
Για τα επόμενα 7 κ.μ.	1,83€
Για τα επόμενα 8 κ.μ.	2,56€
Για τα υπόλοιπα κ.μ.	3,20€

Πόσο θα πληρώσει ένας καταναλωτής για 37 κ.μ. ;

- (Α) 12,35€
- (Β) 51,04€
- (Γ) 63,49€
- (Δ) 118,40€

ΘΕΜΑ 3

Ποιος είναι ο μεγαλύτερος από τους παρακάτω τέσσερεις αριθμούς: $\alpha = \frac{1}{2} + \frac{5}{3}$,

$\beta = 2 + \frac{1}{6}$, $\gamma = 2$ και $\delta = \frac{217}{100}$;

- (Α) ο αριθμός α
- (Β) ο αριθμός β
- (Γ) ο αριθμός γ
- (Δ) ο αριθμός δ

ΘΕΜΑ 4

Στην αριθμογραμμή, ο αριθμός που βρίσκεται ακριβώς στο μέσο της απόστασης μεταξύ των αριθμών $\frac{1}{7}$ και $\frac{1}{9}$ είναι ο αριθμός:

- (Α) $\frac{1}{8}$
- (Β) $\frac{2}{8}$
- (Γ) $\frac{16}{63}$
- (Δ) $\frac{8}{63}$

ΘΕΜΑ 5

Ο Τάσος αγόρασε τρεις όμοιες σοκολάτες. Έδωσε 5 ευρώ και πήρε ρέστα 1 ευρώ και 40 λεπτά. Πόσο έκανε η μία σοκολάτα;

- (Α) 80 λεπτά
- (Β) 90 λεπτά
- (Γ) 1 ευρώ και 20 λεπτά
- (Δ) 1 ευρώ και 40 λεπτά

ΘΕΜΑ 6

Το 36% των μαθητών ενός σχολείου είναι 45 μαθητές. Πόσοι είναι όλοι οι μαθητές του σχολείου;

- (Α) 80 μαθητές
- (Β) 110 μαθητές
- (Γ) 125 μαθητές
- (Δ) 130 μαθητές

ΘΕΜΑ 7

Η Μαρία ασχολείται με το τρέξιμο. Αρχικά, έτρεχε τα 15 χιλιόμετρα σε 1 ώρα και 30 λεπτά. Τώρα, μετά από αρκετές προπονήσεις, τρέχει τα 24 χιλιόμετρα σε 2 ώρες. Η Μαρία τώρα, σε σχέση με την αρχική της επίδοση, το 1 χιλιόμετρο το διανύει σε:

- (Α) 1 λεπτό λιγότερο
- (Β) 2 λεπτά λιγότερο
- (Γ) 3 λεπτά λιγότερο
- (Δ) 4 λεπτά λιγότερο

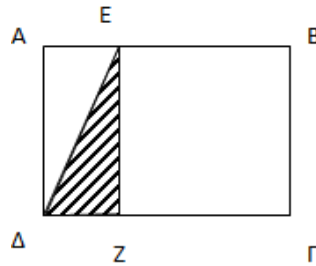
ΘΕΜΑ 8

Τρεις φίλες αεροσυνοδοί εργάζονται σε τρεις διαφορετικές διεθνείς αεροπορικές εταιρείες. Η πρώτη εταιρεία έχει πτήση για Αθήνα κάθε 6 ημέρες, η δεύτερη εταιρεία κάθε 8 ημέρες και η τρίτη εταιρεία κάθε 9 ημέρες. Αν οι τρεις αεροσυνοδοί συναντήθηκαν σήμερα στο αεροδρόμιο της Αθήνας, μετά από πόσες ημέρες θα είναι η επόμενη φορά που θα ξανασυναντηθούν;

- (Α) μετά από 48 ημέρες
- (Β) μετά από 54 ημέρες
- (Γ) μετά από 72 ημέρες
- (Δ) μετά από 432 ημέρες

ΘΕΜΑ 9

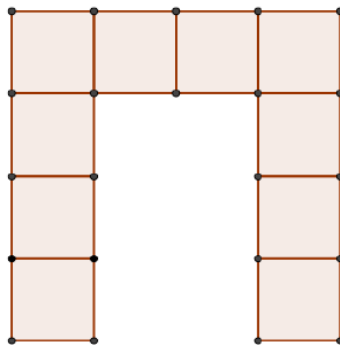
Στο διπλανό σχήμα το $ΑΒΓΔ$ είναι ορθογώνιο και το $ΕΒΓΖ$ είναι τετράγωνο. Αν το $ΑΔ$ είναι 4 εκατοστά και το $ΔΓ$ είναι 6 εκατοστά, τότε το εμβαδόν του τριγώνου $ΔΖΕ$ είναι ίσο με:

- (Α) 2 τετραγωνικά εκατοστά
- (Β) 4 τετραγωνικά εκατοστά
- (Γ) 8 τετραγωνικά εκατοστά
- (Δ) 12 τετραγωνικά εκατοστά

ΘΕΜΑ 10

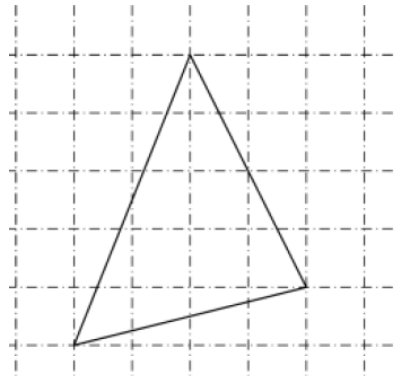
Μαθητές κατασκεύασαν το παρακάτω σχήμα με 10 τετράγωνα χαρτόνια ίσου μεγέθους. Το συνολικό εμβαδόν του σχήματος είναι 160 τ.εκ. Πόση είναι η περίμετρός του;

- (Α) 60 εκ.
- (Β) 88 εκ.
- (Γ) 100 εκ.
- (Δ) 160εκ.

ΘΕΜΑ 11

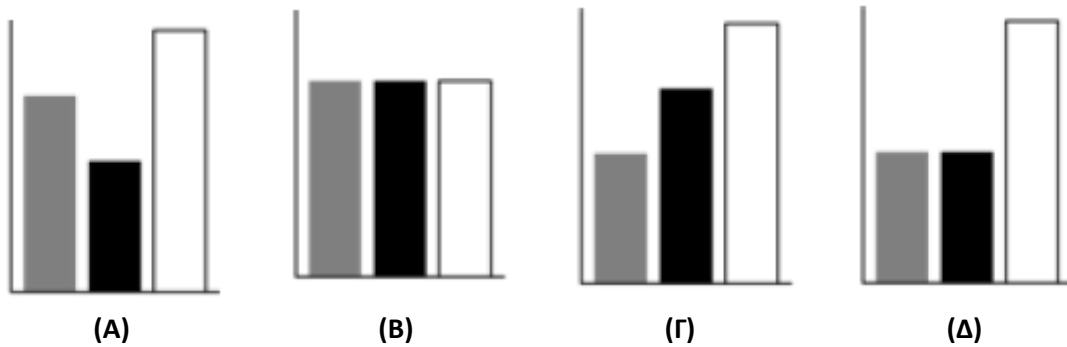
Αν γνωρίζουμε ότι κάθε τετράγωνο του διπλανού πλέγματος έχει πλευρά 1 εκ., τότε το εμβαδόν του τριγώνου είναι ίσο με:

- (Α) 7 τετραγωνικά εκατοστά
- (Β) 8 τετραγωνικά εκατοστά
- (Γ) 9 τετραγωνικά εκατοστά
- (Δ) 10 τετραγωνικά εκατοστά

ΘΕΜΑ 12

Ποιο από τα παρακάτω ραβδογράμματα (Α), (Β), (Γ), (Δ) αντιστοιχεί στο διπλανό κυκλικό διάγραμμα;

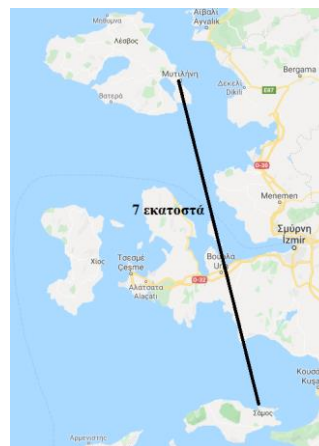

25 ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΕ ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

1. Η παράσταση $A = 46 \cdot 84 + 46 \cdot 16 + 54 \cdot 33 + 54 \cdot 66 + 54$ είναι ίση με:
Α. 12324   Β. 10000   Γ. 8000   Δ. 2568
2. Αν $x = 2$, $y = 4$ τότε η αριθμητική τιμή της παράστασης $K = (x + y)^2 - x^2 - y^2 - 2x \cdot y$ είναι ίση με:
Α. 5   Β. 7   Γ. 10   Δ. 0
3. Το πλήθος των διψήφίων περιττών αριθμών που έχουν και τα δύο ψηφία τους ίσα είναι:
Α. 9   Β. 10   Γ. 5   Δ. 11
4. Η παράσταση $\frac{2}{5} \cdot \left(4 - \frac{3}{7}\right)$ είναι ίση με:
Α. $\frac{10}{7}$ Β. $\frac{1}{2}$ Γ. 7   Δ. 4
5. Αν ένα ορθογώνιο παραλληλόγραμμο έχει μήκος $\frac{5}{4}$ εκατοστά και εμβαδό 1 τετραγωνικό εκατοστό, τότε το πλάτος του είναι:
Α. 2 εκ.   Β. $\frac{1}{4}$ εκ.   Γ. $\frac{4}{5}$ εκ.   Δ. 1 εκ.
6. Η παράσταση $(4+3)^2 - 5^2$ ισούται με:
Α. 0   Β. 24   Γ. 4   Δ. 50
7. Να βρείτε σε ποιες από τις παρακάτω εξισώσεις ο αριθμός 5 είναι λύση:
α) $x - 5 = 7$ β) $25 - x = 20$ γ) $3 \cdot x = 15$ δ) $2 \cdot x - 4 = 18$
Α. Σε καμία   Β. Σε όλες   Γ. Στην β και στην γ   Δ. Μόνο στην γ
8. Αν ανακατέψουμε 12 κιλά λευκό χρώμα με 9 κιλά μπλε, φτιάχνουμε χρώμα σε συγκεκριμένη γαλάζια απόχρωση. Αν έχουμε 3 κιλά μπλε χρώμα, με πόσα κιλά λευκό χρώμα πρέπει να το ανακατέψουμε για να πάρουμε την ίδια μπλε απόχρωση;
Α. 36 κιλά   Β. 8 κιλά   Γ. 4 κιλά   Δ. 3 κιλά

9. Το 20% του 50 είναι το:
- A. 10   B. 20   Γ. 30   Δ. 15
10. Το τριπλάσιο μιας ορθής γωνίας σε μοίρες είναι ίσο με:
- A. 90° B. 150° Γ. 30° Δ. 270°
11. Για να αγοραστούν 18 πορτοκαλάδες και 12 τυρόπιτες από τους μαθητές μιας τάξης ξοδεύτηκαν 42 ευρώ. Αν κάθε τυρόπιτα κοστίζει 1 ευρώ περισσότερο από μια πορτοκαλάδα, τότε μια πορτοκαλάδα και μια τυρόπιτα κοστίζουν:
- A. 4€   B. 3€   Γ. 2€   Δ. 5€
12. Οι μαθητές της Α' τάξης σε ένα Γυμνάσιο μπορούν να τοποθετούνται σε τετράδες, πεντάδες ή εξάδες χωρίς να περισσεύει κανείς. Πόσους μαθητές έχει η Α' τάξη, αν γνωρίζετε ότι είναι λιγότεροι από 70;
- A. 30   B. 45   Γ. 50   Δ. 60
13. Αγόρασα ένα παντελόνι και ένα πουκάμισο. Για το παντελόνι πλήρωσα τα $\frac{4}{10}$ των χρημάτων μου και για το πουκάμισο τα $\frac{4}{15}$. Μετά την αγορά των ρούχων μου έμειναν 40 ευρώ. Πόσα χρήματα είχα;
- A. 160€   B. 150€   Γ. 140€   Δ. 120€
14. Αν ισχύει η ισότητα $5^a \cdot 10^b = 12500$, τότε ο αριθμός $a + b$ είναι ίσος με:
- A. 5   B. 6   Γ. 7   Δ. 8
15. Η εξίσωση $\frac{2020}{1821} \cdot x = 0$
- A. έχει λύση το 2020   B. έχει λύση το 1821   Γ. είναι αδύνατη   Δ. έχει λύση το 0
16. Στο διπλανό χάρτη η απόσταση από το λιμάνι της Μυτιλήνης στο λιμάνι της Σάμου είναι 7 εκατοστά. Αν ο χάρτης είναι σχεδιασμένος σε κλίμακα $1:2.400.000$ τότε η πραγματική απόσταση των δύο λιμανιών είναι ίση με
- A. 310 χιλιόμετρα
B. 168 χιλιόμετρα
Γ. 342,8 χιλιόμετρα
Δ. 1680 χιλιόμετρα

17. Ένας μπασκετμπολίστας σε ένα αγώνα έριξε 12 σουτ των τριών πόντων με ποσοστό επιτυχίας 25%, 16 σουτ των δύο πόντων με ποσοστό 50% και 8 ελεύθερες βολές του ενός πόντου με ποσοστό 75%. Ο αθλητής αυτός πέτυχε στον αγώνα:

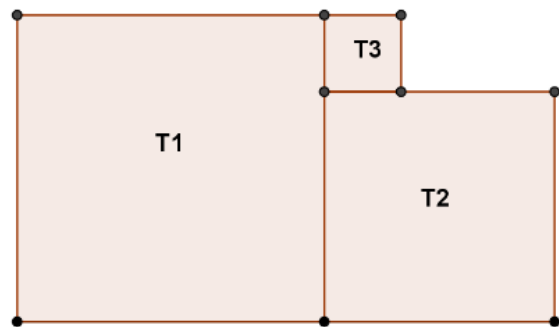
- A. 29 πόντους   B. 30 πόντους   Γ. 31 πόντους   Δ. 32 πόντους

18. Ένα ορθογώνιο παραλληλόγραμμο έχει το ίδιο εμβαδό με τετράγωνο πλευράς 12 εκατοστά. Αν το πλάτος του ορθογωνίου παραλληλογράμμου είναι 0,8 παλάμες, τότε το μήκος του ορθογωνίου είναι ίσο με:

- A. 18 εκατοστά   B. 20 εκατοστά   Γ. 24 εκατοστά   Δ. 32 εκατοστά

19. Στο διπλανό σχήμα δίνονται τρία τετράγωνα T_1 , T_2 και T_3 . Η περίμετρος του T_1 είναι 24 cm, το εμβαδό του τετραγώνου T_2 είναι 25 cm^2 . Η περίμετρος ολόκληρου του σχήματος είναι:

- A. 30 cm   B. 32 cm
Γ. 34 cm   Δ. 36 cm

20. Η μέση τιμή 6 αριθμών είναι 10. Οι τρεις απ' αυτούς είναι ο 1 ο 3 και ο 6. Από τους υπόλοιπους, ο δεύτερος είναι τριπλάσιος από τον πρώτο και ο τρίτος διπλάσιος από τον δεύτερο. Το άθροισμα όλων αυτών των έξι αριθμών είναι ίσο με:

- A. 5   B. 15   Γ. 45   Δ. 60

21. Το μοτίβο

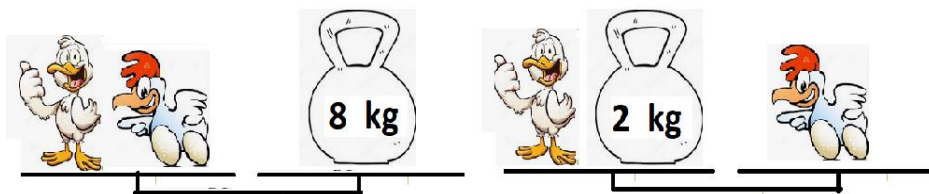
επαναλαμβάνεται στην παρακάτω σειρά σχημάτων

Το σχήμα που βρίσκεται στην $1821^{\text{η}}$ θέση είναι:

- A. το τετράγωνο   B. το γραμμοσκιασμένο τρίγωνο
Γ. ο κύκλος   Δ. το λευκό τρίγωνο

22. Με βάση το παρακάτω σχήμα

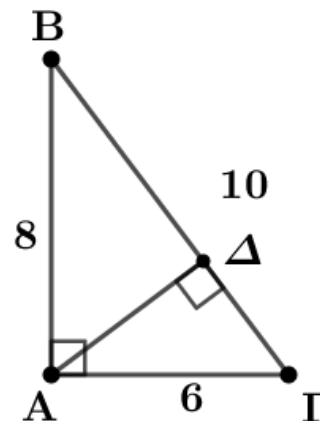

το βάρος της πάπιας είναι:

- A. 2 κιλά   B. 3 κιλά   Γ. 4 κιλά   Δ. 5 κιλά

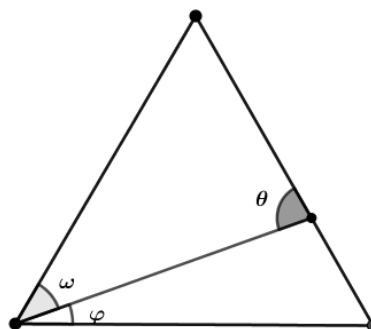
23. Το διπλανό τρίγωνο $AB\Gamma$ είναι ορθογώνιο με ορθή γωνία την A και το $A\Delta$ είναι το ύψος που αντιστοιχεί στην πλευρά $B\Gamma$. Αν $AB = 8$ εκ. , $A\Gamma = 6$ εκ. και $B\Gamma = 10$ εκ, τότε το ύψος $A\Delta$ του τριγώνου σε εκατοστά είναι ίσο με

- A. 4   B. 4,8
Γ. 5   Δ. 5,2

24. Το διπλανό τρίγωνο είναι ισόπλευρο και η γωνία ω είναι διπλάσια της γωνίας φ , τότε το μέτρο της γωνίας θ σε μοίρες είναι ίσο με:

- A. 70° B. 80°
Γ. 90° Δ. 100°

25. Ένα κομμάτι ύφασμα μήκους 6 μέτρων και πλάτους 64 εκατοστών κοστίζει 48 €. Ένα άλλο κομμάτι ίδιας αξίας υφάσματος που έχει μήκος 10 μέτρα και πλάτος 48 εκατοστά θα κοστίζει:

- A. 50 €   B. 54 €   Γ. 58 €   Δ. 60 €